

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 11 februari 2008 kl. 16.00*§ 4 Interpellation om majoritetens nonchalanta hantering av Gustav Adolfs torg och Strömkajen/Södra Blasieholmskajen (nr 2007:56)*

Anförande nr 1

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag får tacka för svaret, även om jag måste säga att det är ett av de mer märkliga interpellationssvar jag har fått eller över huvud taget sett någon gång. Det är sju frågor som jag anser inte alls har besvarats. Det finns egentligen bara gamla, exakt ordagranna texter från tidigare tjänstärenden. Det görs ingen uppdatering av sakläget och det ges inga svar på frågorna. Jag tycker faktiskt att det är en aning nonchalant.

Vilka är de konkreta skälen till att borgarrådet inte kan acceptera en ombyggnad av Gustav Adolfs torg? Statens fastighetsverk, Operan och riksdagen har varit positiva till den föreslagna ombyggnaden och att den skulle ske till dess att Sverige får ordförandeskapet hösten 2009 och innan Operan har genomfört sin ombyggnad. Hela projektet kommer nu i praktiken att försenas till efter 2012.

Tycker borgarrådet att det är ansvarigt att kasta bort merparten av 3 ½ miljoner kronor i projekteringskostnad? Man spolierar också möjligheten att samordna med Norrbroprojektet, vilket hade sparat både logistik och pengar. Vad vill borgarrådet ha i stället för det här underkända ombyggnadsförslaget? Förslaget stämmer faktiskt mycket väl med de aktuella ombyggnaderna som gäller för departementen. Operan skulle ha fått en fantastisk friyta framför byggnaden till föreställningar utomhus, servering och annat.

Tvärstoppet för ombyggnation av Strömkajen innebär samma kritik. Näringslivet har vad jag förstår blivit upprört över borgarrådets hantering av ärendet. Det verkar vara samma prestige som i fallet med Gustav Adolfs torg.

Jag tycker att det är förfärligt trist om borgarrådet inte har sovit färdigt på saken. Förgäves projekteringar på många miljoner kronor åker nu ned i papperskorgen. Grand Hotel, restauranger, museer, Operan och vilka det nu är får klaga bäst de vill, tydligen.

När vi tittar på de här platserna ser vi att områdena får förfalla och att underhållsbristerna i praktiken får fortsätta att lysa turister och stockholmare i ansiktet. Jag tycker att borgarrådet ska sluta sova och i stället vakna och se de upprustningsbehov som finns i verkligheten.

Anförande nr 3

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det var ord och inga visor från Jan Valeskog. Det är ett beundransvärt engagemang du visar för Gustav Adolfs torg. Jag tycker att det är bra, eftersom det är en av våra mest kända platser i centrala Stockholm. Det är ett av våra bästa exempel på barock i det centrala gaturummet med mötet med Stockholms slott, med Operan och med UD och med de två bankpalatsen i fonden. Detta är en oerhört intressant central plats i Stockholm. Jag tycker att det är glädjande att Jan Valeskog visar ett så stort engagemang för platsen.

Det finns en rad sakliga skäl till detta. Jag vet inte varför Jan Valeskog är så upprörd över att han inte har fått svar på sina frågor. Jag tycker att vi har gett ganska omfattande svar på dina frågor i det svar som har skickats ut. Jag vet inte om du har fått ett annat svar än det som jag har framför mig, men vi har tydligt bemött en rad av de frågeställningar som du tar upp i din interpellation.

Låt oss först och främst vara öppna, Jan Valeskog. Det förslag som du hänvisar till trummades igenom i nämnden mot de borgerliga partiernas önskemål. Vi kan börja där, så att vi är på det klara med vad vi diskuterar. Detta är inte någonting som vi i stort samförstånd gemensamt har kommit fram till är det bästa för platsen. Det har förts en stor politisk diskussion om det rimliga i förslaget. Då var det en stor grupp som inte tyckte om förslaget. Det var *en* utgångspunkt.

Detta är inte skälen till att frågan och ärendet inte har genomförts. Huvudskälen är andra, Jan Valeskog. Det första är de omfattande, stora renoveringar av nord-syd-axeln och en rad andra gaturum som just nu genomförs. Jag tror att det även bland dina väljare, Jan Valeskog, finns en gräns för vad invånarna i Stockholm står ut med när det gäller uppgrävda gator och rivna hus. Det är en rad åtgärder som nu måste vidtas och som görs på ganska kort tid. Det har varit ett skäl till att vi har velat vänta med omdaning av denna viktiga plats.

Men det finns även andra skäl. Det pågår saker. Det finns planer som jag inte kan redogöra för här i talarstolen just nu, men det handlar om avancerade och spännande nya idéer för de hus som omger torget. Det har också betydelse för gestaltning och det har betydelse för utformning om det skulle bli lite mer publika lokaler i direkt anslutning till torget. Då påverkar det också planeringen.

Jag tycker sammantaget, herr ordförande, att det finns många goda skäl till att de här besluten nu har fattats. Jag tycker inte att Jan Valeskog behöver vara så förtvivlat upprörd. Jag har stor respekt för engagemanget i Gustav Adolfs torg, för det är en jätteintressant torgbildning i centrala Stockholm som sannerligen inte har fått det uttryck och den gestaltning som man skulle kunna kräva av en så intressant plats. Det håller jag helt med Jan Valeskog om. Däremot är vi uppenbarligen inte överens om vad man bör göra och när man bör göra det.

Anförande nr 4

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande och fullmäktige! Mikael Söderlund påstår att det var en stor debatt och hård kritik mot förslaget från de borgerligas sida. Det är bara att titta tillbaka i papperen. Ni ville ha återremiss för att titta över andra alternativ. Det alternativ som fanns var en gammal skiss från början på 90-talet där

man hade en stor torgyta framför statyerna i fråga. Trafiken skulle gå längs husväggarna. Bland andra trafikkontoret visade att det inte var möjligt. Det alternativ som ni hänvisade till var alltså väl utrett, och det var inte möjligt.

Jag vet inte exakt vilka stordåd som Mikael Söderlund hänvisar till och som är på gång. Men nu är skadan skedd, och alla förutom Mikael Söderlund, uppenbarligen, är som sagt besvikna över att man inte har genomfört ombyggnationen när man kunde ha gjort den rationellt med broombyggnad och annat. Det är trist att detta har skett.

Du nämner inte Strömkajen med ett ord. Jag kan bara konstatera att i svaret – som jag fortfarande tycker är ett icke-svar – hänvisar borgarrådet till osäkerhet med det garage som parkeringsbolaget projekterar. Det är inte heller korrekt. Man håller på att projektera detta, och det råder ingen osäkerhet om det. Jag vet inte var de uppgifterna kommer ifrån. Det ska antingen vara ett helautomatiskt garage eller ett vanligt garage som helt solklart är ekonomiskt lönande. Det är bara frågan om vilken lösning man kommer att välja. Det påstås i svaret att det inte är säkert att detta går att genomföra. Var kommer den uppgiften ifrån? Jag tycker att Mikael Söderlund borde ta kontakt med parkeringsbolaget. Då kan du få detta verifierat.

Det parallella med de här två fallen är att det är någon sorts slarv, hafs och godtycke. Det är någon sorts tänkande som pågår – oklart vad – som gör att man stoppar sådana här angelägna projekt. Mikael Söderlund har inte ens kunnat säga vad det var som var alternativet för Gustav Adolfs torg eller vad som är alternativet för Strömkajen. Han är hemlighetsfull och säger att det är stordåd på gång. Vi väntar verkligen på att få se vad dessa stordåd är för någonting.

Faktum är att det är lätt kaotiskt på de här platserna. Stockholmare och turister får hoppa för att ta sig förbi en massa hinder. Det fungerar inte alls för båtturister på Strömkajen. Framkomlighetsproblemen är stora. Sedan händer ingenting därför att det är stordåd på gång. Vad är det för stordåd ni planerar, Mikael Söderlund?

Anförande nr 5

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! När det gäller Strömkajen står det i svaret att vi för en dialog med dem som vill vidta åtgärder där. Det är ett projekt som är under framskrivning och genomförande. Det är inte så att det inte ska göras. Om du tolkar svaret som att det har blivit stopp när det gäller Strömkajen är det fel. Dels läser du in saker i mitt svar som jag inte har skrivit, dels tolkar du saker fel.

Däremot kan jag medge att det kanske är lite hårt skrivet om parkeringsgaraget. Vår inriktning är naturligtvis att det ska bli av, men det är ju alltid en känslig sak att genomföra i ett sådant läge. Att börja med att ta bort parkeringsplatserna innan man har fått de nya på plats, som ju var avsikten, har vi inte varit några ivriga tillskyndare av. Men det finns ingen som har någon annan uppfattning än att de åtgärder som gäller kajen och reoveringen av den ska genomföras, Jan Valeskog.

Du säger att alla är besvikna. Det är märkligt att jag inte får några brev, telefonsamtal eller mejl från alla som är besvikna över att inte Gustav Adolfs torg har grävts upp. Jag får inga sådana. Det är få som hör av sig i den frågan, Jan Valeskog. Om det vore som du säger borde alla vara på mig och kräva åtgärder genast. Men det är faktiskt

inte så. Det innebär inte att frågan inte är viktig, för det är den. Jag håller med om det. Jag tycker att frågan om Gustav Adolfs torg är viktig. Jag efterlyser mer ambition i dialogen än när du styrde staden och mer av intresse av att komma fram till en offentlig plats som alla kan enas kring och tycka att det är en bra upprustning.

Jag kan också säga dig att jag inte alla gånger är så oerhört imponerad av de upprustningar som har genomförts under åren. Jag tycker till exempel inte att Odenplan blev särskilt bra när den rustades upp enligt liknande principer som man tänker sig för Gustav Adolfs torg. Jag är ganska tveksam till en rad olika grepp som ni tog där, och det har jag min fulla rätt att vara som politiker. Jag har rätt att ha synpunkter på vilka åtgärder man vill vidta alldeles oavsett vad Dramaten, Operan och alla andra i närområdet tycker.

Men i sak är det viktigt att vi genomför saker i samklang med det som sker i området. Jag tänker inte tala om här i talarstolen nu exakt vilka de planerna är, för jag har lovat att inte berätta än. Men det finns intressanta planer, och de kommer definitivt att påverka utformningen av torget framför dessa hus.

Anförande nr 6

J a n V a l e s k o g (s): Jag kan bara konstatera att då, när det begav sig och när vi fattade beslut, var Operan, Statens fastighetsverk och inte minst riksdagen utifrån det faktum att Sverige ska vara ordförande halvåret hösten 2009 angelägna om att det här skulle ske och bli av. Det är bekant att det sedan stoppades, och då var skadan redan skedd. Sedan blev det naturligtvis omöjligt att bygga om det hela till hösten 2009. Nu får vi skjuta upp det till 2011–2012 någon gång, efter det att Operan har byggts om, innan man kan sätta i gång. Det är många förlorade år. Som jag uppfattar det, och jag tycker också att svaret bekräftar det, är det bara rent godtycke som är motivet bakom det hela. Det finns tydligen något annat spännande – oklart vad. Det är vad vi får höra nu.

När det gäller Strömkajen står det i ditt svar att parkeringsgaraget på Blasieholmen är behäftat med stora risker både ekonomiskt och tekniskt och inte kan anses vara en garant för parkeringsplatser. Men det är fel! Det är tekniskt möjligt i förhållande till vilken lösning man väljer, och det är definitivt ekonomiskt lönsamt att ha det på den här platsen.

Borgarrådet skriver också felaktigt, som jag ser det, att detta är en del av framkomligheten mellan Östermalm och Norrmalm – som om det vore någon trafik att tala om på den platsen! Det är inte heller korrekt. Därmed tycker jag att de här två fallen är trista exempel på att majoriteten på lösa grunder och med dåligt underbyggda beslutsunderlag godtyckligt forcerar igenom beslut i trafiknämnden där man stoppar angelägna projekt. Det tycker jag är trist. Staden förlorar inte bara pengar utan också möjlighet att visa upp fina områden och fina platser för turisterna på ett helt annat sätt än vad som är fallet i dag.

Anförande nr 7

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag tycker faktiskt att det är lite tröttsamt när Jan Valeskog så legärt hela tiden pådyvlar mig att jag inte har några

genomarbetade argument, ingen saklig grund och så vidare. Jag tycker att vi sakligt har svarat på din interpellation. Jag betackar mig för dessa ständiga inlägg som går ut på att vi har slafsiga argument. Vi har inte alls slafsiga argument! Vi har starka och bra argument.

Jan Valeskog! Strömbron och korsningen med Strömgatan är vår östliga länk. Det är den nuvarande österleden. Jag hoppas att Socialdemokraterna någon gång ställer upp på att bygga en riktig österled så att vi slipper ha den trafiken i det centrala stadsrummet. Men nu har vi det.

Om man vill riva Stockholm Sightseeings byggnad, som ligger i den korsningen – tror du att det påverkar trafiken, Jan Valeskog? Eller på vilket sätt menar du att jag får med osanning när jag säger att det påverkar trafiken? Alla som vet någonting om trafikplanering – och jag trodde tills nu att Jan Valeskog hörde till den gruppen – vet att om man ska riva ett hus i den korsningen kommer man att ta en eller två körfiler i anspråk under genomförandet. Påverkar det trafiken? Ja, det påverkar trafiken. Det innebär inte att vi inte ska genomföra Strömkajens upprustning. Det kommer att ske. Rivningen av denna kiosk kommer också att ske i ordnade former och utifrån den planering som behöver finnas för att vi även ska klara av framkomligheten. Jag tycker att det finns starka skäl för att svara som jag gör i min interpellation.

Anförande nr 8

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande, fullmäktige! Mitt namn är Lamo – ordföranden råkade uttala namnet fel. Det kommer av en liten lada, det vill säga ett ställe där man har hö och sådant till djuren på sommaren.

Jag har lyssnat ganska intresserat till diskussionen. Det kommer inte fram så många svar. Valeskog har tagit fram två exempel, och det finns ytterligare exempel, där man ser att majoriteten förskjuter och drar ned på planerade trafikinvesteringar. Jag tycker att det är lite märkligt eftersom ni före valet så hårt kritiserade den förra majoriteten för att inte göra de nödvändiga investeringarna. Ett annat exempel har varit ett ärende som man hade uppe i trafiknämnden i höstas. Det handlade om renoveringen av Slussen.

Jag tycker att det här är lite beklagligt. Jag måste nog hålla med Jan Valeskog om att det inte finns så många konkreta svar i interpellationssvaret. Kritik har också varit uppe i medierna mot att man inte rustar upp Gustav Adolfs torg. Jag tror att det var Operan som kritiserade detta. Jag tycker att det är tråkigt att trafikborgarrådet inte tar med sig detta. Slutligen undrar jag om det inte snarare är kostnadsskäl som gör att man väljer att inte göra dessa viktiga saker i vår stad.

*§ 5 Interpellation om Kungsträdgården och dess användning det senaste året
(nr 2007:60)*

Anförande nr 9

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Till att börja med begär jag att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 10

J a n V a l e s k o g (s): Den här interpellationen handlar om ett annat centralt område i Stockholms stad som är frekvent utnyttjat. Jag kan säga på en gång att jag är nöjd med svaret från borgarrådet. Hon anser att avtalet mellan staden och bolaget Kungsträdgården Park & Evenemang ska följas. Jag är glad att hon därmed anser att evenemangsbolaget i likhet med andra ska söka bygglov för de reklampelare man sätter upp och att bolaget ska ersätta staden för de omfattande skador som har uppkommit vid olika arrangemang i Kungsträdgården under de senaste månaderna. Det här är utmärkt.

Men motivet till interpellationen är just att avtalet inte har följts under en tid. Stora bil- och båtutställningar har genomförts med en hel del skador som följd. Trekantspelare och andra reklamannonser har satts upp helt utan bygglov. På andra offentliga platser, särskilt i parker, är vi noggranna med att inte göra upplåtelser till verksamheter som strider mot avtalet som säger att man ska följa god sed och parkkultur.

Mot den bakgrunden hade det varit intressant att också få höra hur det ansvariga parkborgarrådet Mikael Söderlund ser på de här frågorna. Hur tycker han att vi ska använda våra parker, inklusive Kungsträdgården? Ska det se ut som en park med anpassade aktiviteter eller ska det se ut som en kommersiell stormarknad?

Trots att frågan om majoritetens syn på stadens parker inte redovisas i svaret är jag nöjd med att vi fortsättningsvis kan räkna med att regler och lagar kommer att följas. Bygglov kommer att sökas och skador kommer att ersättas. Evenemang som inte följer och överensstämmer med gällande avtal ska ej heller tillåtas. Jag tycker att det är positivt att vi har fått en så tydlig signal från finansborgarrådet.

Anförande nr 11

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Tack för det, Jan Valeskog! Jag tror att jag och du i likhet med många andra stockholmare verkligen värnar Kungsträdgården. Därför tycker jag att det är roligt att du engagerar dig i frågorna om Kungsträdgården. Den har ju blivit något av stockholmarnas vardagsrum, som jag skrev i mitt skriftliga svar.

Det är många evenemang i Kungsträdgården. Den drivs av Kungsträdgården Park & Evenemang AB. Jag tror att Jan Valeskog skrev fel i sin interpellation till mig; han trodde att staden äger halva bolaget. Men det är ett helägt dotterbolag i handelskam-

maren som driver evenemangen. Vi vill att Kungsträdgården ska vara en levande park som ska innehålla mycket.

Jag fick alldeles nyss en lista på vad som ordnades där förra året. Man blir imponerad. Det är 55 heldagsprogram och 350 programinslag. Det är 100 enskilda program med allt ifrån opera, jazz, balett, blues, visor, militärmusik, dansskolor och chi gong-undervisning. Vid sidan av allt detta finns allt ifrån julmarknad till Lilla DN-galan, festdagen Blatte de Luxe, galan Romer i centrum och tändning av chanukkaljuset. Genusfrågor behandlades under Sveafestivalen. Vi hade en fotofestival som visade fantastiska foton. Samtidigt hade vi dessutom stora evenemang som Sveriges Radiodagen, FN:s familjedag, Ung och Lotta, Smaka på Stockholm, Kulturfestivalen, Coca-Cola, Läkare utan gränser, Cancerfonden med mera.

Vi hjälpte också till med ett antivåldsupprop med anledning av den tråkiga incidenten uppe vid Kungsholms torg. Då användes också Kungsträdgården, som med mycket kort varsel öppnade upp sin trädgård för att vi stockholmare tillsammans skulle kunna få manifesteras mot ungdomsvåldet.

Detta ställs naturligtvis mot det som Jan Valeskog beskriver – en fantastisk park som vi är rädda om. Men alla de här evenemangen kostar inte staden någonting. Alla evenemang som ordnas i Kungsträdgården går runt enbart beroende på att man får intäkter från reklam och andra verksamheter. I någon mån måste vi tillsammans värna att Kungsträdgården är en levande park med många evenemang samtidigt som vi naturligtvis ska vara rädda om miljön.

Vi har en representation i styrelsen eftersom staden äger marken. Just nu är det jag, Py Börjeson och Leif Rönngren från Socialdemokraterna samt Mikael Söderlund som sitter i styrelsen. Jag kan försäkra Jan – och jag tror att han vet om det – att vi gör allt vi kan för att både värna en kulturhistorisk mycket viktig miljö och en kär plats för stockholmarnas samtidigt som detta måste ställas mot att bilar måste kunna åka in när det är evenemang. Man måste kunna lasta av på scenen och man måste kunna komma in med olika saker. Men vi har detta uppe jämt, och jag tror att vi tillsammans verkligen försöker värna Kungsträdgården som en levande park, och naturligtvis ska ingenting förstöras.

Anförande nr 12

J a n V a l e s k o g (s): Merparten av evenemangen som räknas upp här är det inga större problem med. Problemen har uppstått under de senaste månaderna i och med den typ av arrangemang som rent fysiskt har förstört en hel del av miljön – träd och annat. Det handlar om en del bil- och båtutställningar och även om principen med jättereklamanordningar som vi inte ska ha i våra parker.

Det är viktigt att man följer de avtal vi har och de regler som gäller för parker. Det är därför jag tycker att det vore intressant att vidga diskussionen till att gälla hur vi ser på våra parker. Var går gränserna? Ska vi ändra reglerna och tillåta ännu mer bilutställningar, båtutställningar och vad det nu kan vara mer regelbundet i Kungsträdgården? I så fall får man ändra regeln, om man vill ha det så. Det går naturligtvis att göra det, men då får man ta en debatt om vad man vill använda en sådan här plats till. Det får inte bara gå vind för våg.

Jag tycker, som jag sade inledningsvis, att det är positivt att borgarrådet har varit tydlig med att de avtal och regler som finns ska följas. Jag utgår från att så kommer att ske i fortsättningen. Då kommer Kungsträdgården att bli en bra plats där vi kan ha en hel del evenemang, som dock inte får förstöra den fysiska miljön.

Anförande nr 13

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag tror som sagt att vi delar engagemanget i Kungsträdgården. Jag tänkte bara passa på att berätta att Kungsträdgårdens bolag nu tillsammans med handelskammaren har investerat 16 miljoner i de glaspaviljonger som finns i parken. De vill att det ska bli mer trivsamt och mer levande och en öppen miljö för oss stockholmare även vintertid.

Men alla behov av investeringar ställs hela tiden mot detta att få in pengar via reklampelare och andra delar. Därför har vi i styrelsen ändå tyckt att det är bättre att man får använda reklampelare och annat som gör att vi kan ha så många evenemang och investera i glaspaviljonger och annat. Det har varit viktigare. Men självfallet delar jag Jan Valeskogs uppfattning; det måste ständigt övervägas om det är rätt evenemang för Kungsträdgården och så vidare.

*§ 7 Interpellation om hur Skulpturens hus blev Wintervikens konferensanläggning
(nr 2007:63)*

Anförande nr 14

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 15

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Jag får väl tacka Ulla för svaret. Men tyvärr innehåller det ganska många felaktigheter. I hela den här olyckliga affären med Skulpturens hus har fastighetskontoret givit missvisande uppgifter. Det är bland annat därför jag har skrivit interpellationen.

Ulla Hamilton skriver att jag insinuerar att det fanns ett konstnärligt syfte. Jag insinuerar inte alls, utan jag påstår med allra största bestämdhet att avsikten med hela Skulpturens hus var ett konstnärligt syfte. Redan 1997, när staden tecknade kontrakt, stod det att detta är ett projekt inom kulturpark Liljeholmen. Det var ett projekt inför kulturhuvudstaden 1998. Huset skulle i huvudsak användas till skulpturutställningar. Så stod det i tomträttsavtalet. I det kontrakt som man skrev den 1 januari 2007 med den nuvarande hyresgästen står det att lokalen med tillhörande utrymmen uthyrs om inte annat anges i befintligt skick att användas till utställning med kulturverksamhet.

Jag tycker nog att det är ett ganska tydligt syfte. När staden gick in 2006 och köpte huset för 11 ½ miljon gick man ut och meddelade följande: Att staden nu köper tillbaka fastigheten är ett naturligt steg för att säkra att det ursprungliga syftet med huset upprätthålls. Jag kan inte riktigt läsa det på något annat sätt än att det är ganska tydligt.

Fastighetsborgarrådet skriver att Skulpturens hus inte har betalat hyran någon gång. Det är inte sant. För det första betalade de under hela perioden 1997 fram till juli 2006. Sedan begärde de uppskov eftersom det egendomliga inträffade att staden köpte tillbaka huset för att rädda verksamheten. Sedan höjde man hyran, och subventionerna försvann.

Den nya ägaren fick en hyresreduktion. Nu väljer Ulla Hamilton att säga att det inte var någon hyresreduktion utan en inkörningsrabatt på 500 000. Man kan kalla det vad man vill, men det är inte så vanligt att man ger en sådan inkörningsrabatt. Det var alltså 500 000 kronors reduktion av hyran för hela 2007. Det var ju inte heller precis någon nystartad verksamhet, utan det var den restauratör som hade verkat där allt sedan 2005.

Båda bolagen, som alltså fick varsitt kontrakt, finns på samma adress. Den som skrev kontraktet för den konstnärliga verksamheten, Bengt Tornvall, försvann snart ur bilden. Sedan kom det in en annan person som heter Ricardo Donoso, som fortfarande finns med på hemsidan men som enligt egen utsago försvann i början av hösten. Därför har jag ställt frågan: Vem är det som driver den konstnärliga verksamhet som man har kontrakterat?

Om man besöker Skulpturens hus ser man att sanningen är att det inte finns någon konstnärlig verksamhet. Det är endast restaurangverksamhet och konferensanläggning. Det var inte avsikten med fastighetskontorets köp. Det tråkiga med affären är att det redan fanns ett förslag till lösning. Man ville rädda den verksamhet som staden har betalat stora summor för genom åren. Staden har satsat mycket ända sedan 1997 för att det här skulle bli ett skulpturens hus. Man lade 11 ½ miljon på att köpa tillbaka huset. Det var många som var engagerade. Det nuvarande kulturborgarrådet Madeleine Sjöstedt skrev också en motion år 2005 om att man måste rädda och bevara Skulpturens hus.

Det fanns en lösning framtagen i september 2006 som kulturförvaltningen föreslog. Det handlade om att man skulle subventionera Skulpturens hus med hyran, och man skulle gå in och ta det som fanns. Det som står i fastighetskontorets utlåtande om att det fanns många gamla skulder är inte sant. Det var enbart hyresskulden som fanns.

Jag tycker att det var mycket egendomligt att man sedan inom 14 dagar lyckades försätta Skulpturens hus i situationen att de måste gå i konkurs. Sedan överlät man hela verksamheten på den restauratör som under flera år hade uppvaktat kulturnämnden med förslag om att det var han som skulle få driva sin verksamhet i hela huset.

Jag tror att det behöver grävas ordentligt i den här affären. Jag tycker att det är sorgligt att utställningsverksamheten har försvunnit, och jag är besviken över att fastighetsborgarrådet inte vill ta fasta på de här synpunkterna och försöka gräva lite i vad som egentligen har hänt.

Anförande nr 16

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Ann Mari Engel hänvisar till saker som har hänt innan dess att fastighetskontoret tog över verksamheten. Jag har hållit mig till vad som gäller från det att man under våren 2006 tog över lokalerna. Det fanns ett problem – Skulpturens hus kunde inte betala några hyror. Det fanns inte någon lösning som innebar att de kunde visa att de skulle kunna betala hyrorna. Du hänvisade till att kulturförvaltningen hade ett förslag till lösning. Ja, de hade ett förslag till lösning som innebar att fastighetskontoret skulle stå för en del av den kostnaden. Det tycker inte jag som fastighetsägare är en bra hyresprincip.

Det fanns inte något förslag till lösning som kunde innebära att vi skulle få täckning för de utestående hyrorna. Det fanns ingenting som talade för att Skulpturens hus skulle ha möjlighet att betala den skuld som fanns. Därför drog de själva slutsatsen att de inte kunde fortsätta med verksamheten. De försatte sig själva i konkurs på grund av att de inte hade tillräckligt mycket pengar för att driva verksamheten.

Då fick fastighetskontoret kontakt med personer som var intresserade av att bedriva konstutställningar ute i Vinterviken. Det har också varit utställningar där. Det pågår verksamhet nu också, och man planerar för utställningar som ska ske under 2008. Vi får från fastighetskontorets sida hyresintäkter till verksamheten. Jag tycker att det är viktigt att vi från staden ser till att vi har verksamheter där vi faktiskt också får intäkter när vi hyr ut.

Det är en utmärkt kombination med en konstnärlig verksamhet och en restaurangverksamhet som pågår just nu ute i Vinterviken. Man kan beklaga att de tidigare hyresgästerna som fanns där inte kunde fortsätta att bedriva verksamheten. Men det kostar trots allt pengar att bedriva verksamhet. Om man inte kan betala hyran måste man också ta konsekvenserna av det.

Anförande nr 17

A n n M a r i E n g e l (v): Det är ju trevligt att du tycker att det är en utmärkt restaurangverksamhet där nu, Ulla. Men det var inte det som var avsikten med de 13 miljoner som staden först lade ned på att rusta upp huset för utställningsverksamhet och de 11 ½ miljoner man sedan lade ut på att köpa huset.

Det fanns ett framskrivet förslag till lösning för verksamheten som handlade om att kulturnämnden skulle gå in med ett bidrag. Det handlade om en hyresreduktion för hösten. Redan från början, 1997, har det handlat om en hyresreduktion för verksamheten Skulpturens hus. Det var först Peab som gav den, och när man fick en annan ägare minskade den. Då blev det problem, och det var därför staden köpte tillbaka huset. Verksamheten fick 14 dagar på sig att själva finna en lösning. Det är klart att man inte kunde klara det.

Det fördes ingen dialog med kulturförvaltningen, vad jag förstår. Förvaltningen hade tagit fram ett förslag. Det finns en pm från september från kulturdirektören som skisserar möjligheterna till en lösning. Jag, som har suttit i kulturnämnden, är medveten om att krögaren på ett aggressivt sätt under flera år har drivit frågan om att han vill sköta hela huset. Vi fick ett intryck av att fastighetskontoret gick honom till mötes väldigt snabbt.

Jag vet inte vad du pratar om för utställningsverksamhet i dag. I sju år bedrev man en framgångsrik utställningsverksamhet, men nu finns det ingen utställning. Det är möjligt att det finns planer, men jag kan inte förstå vem som skulle vara konstnärlig ledare för utställningarna. Det som står på hemsidan om att man har ett samarbete med Edsvik är inte korrekt.

Jag tycker att staden har gjort en utomordentligt dålig affär. Skattebetalarna har gjort en förlust när man har lagt så mycket pengar på att få en utställningslokal som man sedan har givit till en enskild krögare. Det är väl trevligt med krogar, men det är ingenting som staden måste subventionera med sådana här miljonbelopp. Jag beklagar igen att du inte tycker att det är värt att gräva lite djupare i affären. Det förefaller som om fastighetskontoret har skyndat lite väl snabbt här, och man kan faktiskt undra i vems intresse.

Anförande nr 18

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige! Även jag skrev en interpellation tidigare i den här frågan. Den handlar om hur hela affären har gått till och hur man har hanterat den gamla konstverksamhet som fanns i Skulpturens hus.

Jag gjorde också en anmälan till stadens revisorer för att man skulle kunna få en genomlysning av hela affären och av vad som har inträffat vid de olika tillfällena. Men jag har inte sett någon redovisning som svar på den revisionsanmälan ännu.

Det intressanta är att man har subventionerat en befintlig restaurang med en halv miljon kronor. Det var ungefär lika mycket pengar som saknades för Skulpturens hus vid det tillfälle de gick i konkurs eftersom man hade gjort en förändring av hyresnivån. Min fråga till borgarrådet är egentligen: Hur många andra restauranger subventionerar Stockholms stad med en halv miljon kronor i startbidrag?

Anförande nr 19

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! På fastighetsnämnden hade vi i december ett ärende som innebar att vi skrev ned utestående fordringar. Det var ungefär 500 000 kronor för Skulpturens hus. Den verksamheten lönade sig inte. Det var därför de inte kunde fortsätta att bedriva verksamhet. Jag förde också diskussioner med dem, men de kunde inte visa att de hade några intäkter till sin verksamhet. Man måste faktiskt visa att man har intäkter till verksamheten för att man ska kunna fortsätta att bedriva den.

De som har kontraktet i dag är två olika aktörer. Det är dels Wintervikens Konferens & Festvåningar, dels Wintervikens konstverksamhet. Det är en konstverksamhet där man har haft utställningar och kommer att ha utställningar under våren. Man kan insinuera vilka det är som ligger bakom detta, men det är de facto två olika juridiska personer som bedriver verksamheten på det här stället.

Det är ganska vanligt, Malte Sigemalm, att man har en inkörningsrabatt när man hyr ut lokaler på det här sättet. Det är inte alls någonting som är speciellt exceptionellt i det här sammanhanget. Här gjorde man bedömningen att man kunde göra på det här sättet från fastighetskontorets sida för att man skulle få verksamheten att bedrivas vidare.

Jag tycker att det är tråkigt att man försöker misstänkliggöra en eller flera stycken aktörer som i dag finns i Winterviken på det sätt som man gör från oppositionens sida. Jag tycker att vi ska vara glada över att vi får intäkter från verksamheten och att man har möjlighet att erbjuda både restaurangverksamhet, festverksamhet och konstnärlig verksamhet i Winterviken såsom det ser ut i dag.

Anförande nr 20

A n n M a r i E n g e l (v): Tyvärr kan jag konstatera att du inte svarar på frågorna, Ulla. Du skriver i ditt svar att det inte finns någon beslutad inriktning för fastighetsnämnden eller för staden som säger att konstnärliga verksamheter ska erbjudas att hyresfritt bedriva verksamhet. Nej, men jag tror och hoppas att det inte heller finns någon beslutad inriktning som säger att staden ska subventionera restaurangverksamhet.

Du säger att jag antyder att det finns en hyresreduktion. Det antyder jag inte alls, utan jag säger att det finns en hyresreduktion på 500 000 kronor för 2007. Det var precis så mycket som Skulpturens hus skulle ha behövt för att klara verksamheten. I

stället valde fastighetskontoret att lägga subventionen till restauratören som redan fanns i huset och hade funnits där sedan 2005. Du säger att det är två aktörer. Det är mycket möjligt. Men de råkar ha samma adress, och vi har bara sett en typ av verksamhet.

Jag vill också peka på det lilla Nobelrummet, som var tänkt för en utställning om Alfred Nobel och hans minne. Det finansierades med 450 000 kronor av Forsgrénska stiftelsen. Utställningen skulle just öppna. Nu är det rummet tomt och används till festvåning. Det tycker jag också är tråkigt för stadens räkning. Man tar in fristående bidrag men använder dem sedan inte på det sätt som var avsett.

Jag vidhåller att jag tycker att frågan verkar närmast skandalöst hanterad på fastighetskontoret. Jag skulle verkligen vilja uppmana dig, Ulla, att gräva lite djupare i hur det här har gått till. Än en gång beklagar jag de miljonförluster som skattebetalarna har åsamkats. Man har inte fått den utställningsverksamhet som var avsikten från början.

Anförande nr 21

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag fick fortfarande inte något svar på min fråga om hur många restauranger man finansierar med 500 000 kronor i startbidrag, förutom att borgarrådet sade att hon hade gjort en avskrivning på fastighetsnämnden.

Det här handlar inte om någon misskreditering, utan det handlar om hur borgarna egentligen har hanterat hela frågan. Hur har man behandlat den verksamhet som fanns på Skulpturens hus? Det är skillnad, tycker jag, mellan att ha en konsthall där man kan köpa kaffe och att ha en restaurang där man kan se på tavlor. Det är en vid skillnad. Det finns ingenting i restauratörens promotion eller framträdande på hemsidan i dag som talar om någon typ av konstnärlig verksamhet. Man talar om att det är en renodlad festvåning. Den festvåningen kan man säga att staden har varit med och subventionerat med 500 000 kronor.

Hela ärendet med Skulpturens hus är djupt beklagligt. Jag hoppas att sådana här saker aldrig mer kommer att uppträda. Det fanns en bra kulturell verksamhet i Skulpturens hus. Man kan fråga sig vad det är värt och vad det egentligen kommer att få kosta. Men man ska också veta att verksamheten fick en otrolig kraftig hyreshöjning i samband med att kontrakten skrevs om. Det var då de ekonomiska problemen började. Om nu inte fastighetskontoret kunde avskriva hyresskulder då gjorde man det senare, och sedan gav man 500 000 till en privat krögare. Jag tycker på något sätt att det är lite skandal över detta. Jag hoppas att den revisionsanmälan som jag har gjort snart kommer fram så att vi får se vad stadens revisorer har tyckt om hela ärendet.

Anförande nr 22

J a c k i e N y l a n d e r (v): Som ledamot i tillståndsutskottet blir jag upprörd när jag hör det här. Det här måste förstås stadens revisorer titta närmare på. Det är inte bara kriminellt, utan det är ren stöld från medborgarna.

Vi drar in tillstånden för andra restauranger som exempelvis ligger efter med skatten. Man får inte låna av samhället och driva verksamhet. Men här får vi höra att någon har fått en subvention på 500 000. Jag blir mycket upprörd, och jag tycker att man behöver titta närmare på det här. Jag hoppas att det är fler som vill göra en anmälan. Jag tänker i alla fall driva den frågan. Jag är mycket, mycket besviken.

Jag tycker att det är tråkigt att ni på den motsatta sidan här alltid ska hålla på och fiska i den grå zonen. Ni mörkar och fiskar och fiskar. Jag tycker att det vore bra om ni började bli lite ärliga både mot oss här i församlingen och mot medborgarna. Tack för ordet!

Anförande nr 23

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det är ingen som fiskar eller är oärlig i den här frågan. Vi har konstaterat att ni köpte in ett hus för skattebetalarnas pengar som ni betalade miljontals kronor för. Ni hade inga intäkter på det huset. Sedan säger Ann Mari Engel att vi förorsakar skattebetalarna miljonförluster. Det gör vi inte alls! Det är vi som ser till att det blir intäkter till det här huset. Ert förslag till lösning på detta var att skattebetalarna via kulturförvaltningen, via fastighetskontoret och via andra olika typer av bidrag skulle finansiera verksamheten återigen.

Det vi gör nu är att vi har sett till att det finns flera stycken hyresgäster som faktiskt kan betala hyran. Vi får högre hyresintäkter än vi någonsin har fått tidigare för verksamheten. Det finns ingen subventionering av restaurangverksamheten över huvud taget. De betalar full hyra för 2008. Verksamheten får inte ett enda öre i bidrag från staden. Detta är kulturverksamhet. Man har utställningar och man bedriver restaurangverksamhet.

När ni säger att hyran höjdes i samband med att staden köpte huset är det inte sant. Det var de facto så att de tidigare privata fastighetsägarna hade subventionerat hyran för Skulpturens hus. Men sedan när staden köpte in fastigheten ville man inte subventionera den med lika mycket. Det innebär inte att man inte höjer hyran. Däremot minskar man subventioneringen av verksamheten. Det är en himla stor skillnad, Ann Mari Engel!

Jag tycker att man någonstans måste sätta gränser för hur man kan spendera skattebetalarnas pengar. I det här fallet var det oerhört tydligt. Även om verksamheterna på Skulpturens hus hade fått 300 000 eller 500 000 hade de inte kunnat betala hyran framöver. Det sade de till mig när jag träffade dem, så det var inget snack om detta. De själva gjorde bedömningen att man skulle försätta verksamheten i konkurs.

Anförande nr 24

J a c k i e N y l a n d e r (v): Det vore trevligt om ni hade bedrivit samma resonemang när vi tittade på föreningslokalerna på stan som ni har höjt hyrorna för. Men så har ni inte resonerat då. Det skulle vara bättre om du la upp korten på bordet i stället för att prata så mycket. Vi vill se att vi har fel och ni har rätt. Upp till bevis!

Anförande nr 25

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag har bara en kort kommentar så här på slutet. Om man tittar på de hyreskontrakt som fanns strax före konkursen ser man att Skulpturens hus hade ett högre kvadratmeterpris än restaurangen. Det fanns ingen likhet där, utan Skulpturens hus hade ett högre tal på det hela.

Man hade ett bidrag, och verksamheten var från början menad för kulturverksamhet med skulpturer, utställningar och sådana saker. Man hade också räknat med ett visst bidrag från staden under den här perioden. Sedan sker det förändringar med hyreskontrakt, vilket innebär att man får mycket, mycket högre hyror så att man inte klarar av att lösa det hela. Det är klart att man inte klarar av verksamheten då.

Det fanns de facto en befintlig restaurang i byggnaden Skulpturens hus som fick en subvention med 500 000 kronor för att fortsätta verksamheten. Borgarrådet kan skaka på huvudet ett par gånger till så kanske bilden av hur det hela såg ut klarnar, men så här var det faktiskt när man gjorde affärerna med Skulpturens hus.

Anförande nr 26

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ulla Hamilton vill inte ta till sig frågan om att det inte pågår någon utställningsverksamhet i huset. Det borde väl ändå vara intressant för staden att ta reda på hur det förhåller sig i den frågan. Det är en viktig byggnad som vi har där i Vinterviken. Den står för ett kulturarv som vi bör värna, speciellt med tanke på den stora publicitet som finns omkring Nobel och Nobelpriset. Det var också därför man kom i gång och ville bevara huset.

När det gäller hyran står ord mot ord. Det finns anledning att se över det här. Var det så att de inte kunde betala en fortsatt hyra? Eller var det så att de i det läget inte såg möjligheter därför att man behövde ha de här 500 000 för att kunna fortsätta? Vi vidhåller att de hade kunnat klara av verksamheten, för det är vad som har kommit till vår kännedom. Därför står ord mot ord.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Finansborgarrådets stolta integrationssatsning*

Anförande nr 27

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! En bild säger mer än tusen ord, och den här bilden är en beställning av det bolag där finansborgarrådet är ordförande, alltså Stadshus AB. Det är en sammanställning av de intresseanmälningar som kommer in när det gäller bostadsrättsombildning. Det är inte den som är anledningen till min fråga, utan min fråga gäller den artikel som DN publicerade för snart en månad sedan. Jag har ställt andra frågor kring den artikeln. Men i den här artikeln pekar finansborgarrådet ut fyra saker som hon är mest stolt över i fråga om vad de har åstadkommit under förra året. En av dem är integrationssatsningen bostadsrättsombildning.

När man tittar på bilden kan man tycka att det är fint, om man också har den socioekonomiska kunskapen om Stockholm att i ytterstaden finns det många som kanske står utanför och som behöver bli lite integrerade. Finansborgarrådet har också uttryckt att ett tecken på integration är att man köper sin bostad. Då är man svensk och integrerad.

Men vad de här siffrorna inte visar är andelen, att det faktiskt är 65 procent av det totala allmännyttiga beståndet som är i innerstaden. Det är bara en tredjedel i närförort och knappast 25 procent i ytterstaden av det totala beståndet.

Vari ligger denna integrationssatsning, finansborgarrådet?

Anförande nr 28

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! Integration pratar jag hemskt gärna, även om jag kan tycka att den bild som Teres Lindberg visar inte bara gäller den enda fråga om jag vill diskutera när jag pratar om integration. Teres fråga till mig var varför jag är stolt över integrationsarbetet. Jag kan med glädje meddela att jag är det.

Den absolut största anledningen till att jag är stolt är att arbetslösheten har minskat i Stockholm med 25 procent på ett år. Arbetslösheten har minskat med 25 procent i Stockholm, 24 procent bland kvinnor och 26 procent bland män. Det är den enskilt absolut största integrationssatsningen någonsin i staden, något som ni har misslyckats med i decennier från Socialdemokraterna.

Anförande nr 29

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag vill först tacka för svaret, men det var inte det min fråga gällde. I den här artikeln skriver du att det var fyra saker som du var mest stolt över. Den ena var att bidragsberoendet har minskat, och det var väl det du svarade

på. Den andra var att skatterna har sänkts. Den tredje var satsningen på integration och den fjärde försäljningen av Centrumkompaniet.

Senare i artikeln preciserar du vad satsningen på integration är, och det är bostadsrättsombildning. Jag frågar igen: Vari ligger integrationssatsningen när det gäller bostadsrättsombildning? Är det den enda integrationssatsning som du hänvisar till?

Anförande nr 30

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Om du vill prata om bostadsrättsombildningen med mig är svaret att den är en viktig del i integrationen. Jag vill också säga att om jag vore socialdemokrat skulle jag inte prata så mycket om våra miljonprogramsområden med tanke på att ni har styrt det här landet i decennier och den här staden alldeles för ofta. Det räcker med att ta tunnelbanan ut och titta i en del av våra miljonprogramsområden för att se hur det ser ut.

Nu gör vi en långsiktig satsning. Vi rustar upp områden. Det ökar tryggheten. Vi ökar belysningen, vi blandar upp så att det blir fler hyresvärdar och vi erbjuder dem som så vill att ombilda till bostadsrätter.

Som det är i dag har över 30 000 personer i Stockholm, över 500 föreningar, anmält intresse för att ombilda till bostadsrätt, varav en majoritet faktiskt i ytterstaden. Sedan har det tagit längre tid i ytterstaden av olika anledningar, allt ifrån att det har med språk att göra till att det är personer som kanske har varit arbetslösa och som måste få ett arbete för att kunna få banklån. Men det har också haft att göra med att det har varit väldigt stora föreningar i ytterstaden i miljonprogramsområden, då det självklart tar längre tid att bilda en förening och ha ett årsmöte.

Fru ordförande! Jag är fortfarande väldigt stolt över integrationsarbetet, och jag ser det verkligen som välkommet att det blir fler bostadsrätter i våra miljonprogramsområden.

Anförande nr 31

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, finansborgarrådet! Jag tycker att det är larvigt att du slår ifrån med att det är Socialdemokraterna som har styrt det här landet. I den här staden har vi turats om att styra i 35 år.

Ditt svar blir ganska komplext och väldigt konstigt. Vad det handlar om är att ni omöjliggör för vanliga stockholmare att bo i vissa delar av staden, i innerstaden och i attraktiva lägen i närförort. Det är i huvudsak där som ombildningen sker. Det är inte i ytterstaden, som du försöker påskina. Där är det knappt 20 procent som har lämnat intresseanmälan, men i innerstaden nästan hela beståndet där det redan från början är en väldigt liten andel allmännyttan och en väldigt liten andel hyresrätter.

Det är det som gör det till mer en segregationssatsning än en integrationssatsning. Det är att se till att människor inte kan integreras, att människor inte kan bo sida vid sida. Innerstaden och delar av närförort blir ett reservat för de rika och dem som redan har det bra.

Anförande nr 32

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Jag tycker inte att Teres Lindberg kan slå bort det faktum att ni faktiskt har styrt det här landet och sett till att vi har en fullständig misslyckad asylpolitik och integrationspolitik som ni har styrt efter under en väldigt lång tid. Det är ert ansvar.

Nu kommer vi att göra vad vi kan för att minska effekterna, och jag återkommer till att det bästa vi har gjort är att minska bidragsberoendet och att minska arbetslösheten med över 25 procent i vår stad på ett år. Jag skulle kunna fortsätta att rabbla siffror. Vi har minskat sjukfrånvaron med 13 procent. Det är fantastiskt.

Nu erbjuder vi alla dem som vill göra det att ombilda till bostadsrätter. Jag ser otroligt positivt på att det nu bildas föreningar i ytterstaden, fast det har tagit längre tid. Men de anmäler intresse.

Jag vet inte om Teres Lindberg hör eller om hon pratar med någon annan, men i staden finns över 200 000 hyreslägenheter. 105 000 av dem är i allmännyttan, och de ligger i stor utsträckning i ytterstaden. Där har vi erbjudit dem som vill ombilda en möjlighet att göra det. Det har varit ett ensidigt bestånd av bara hyresrätter och bara vissa storlekar och vissa hyresvärdar. Om du tittar på hur det ser ut i ytterstaden i våra miljonprogramsområden kan du väl inte på allvar säga att du är stolt över den integrationspolitik som ni har fört under decennier i det här landet och åtminstone varannan mandatperiod i den här staden.

Anförande nr 33

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag kan börja med att upplysa finansborgarrådet om att det bara är 95 000 allmännyttans lägenheter i staden. Detta finns att läsa på USK:s hemsida om du vill ha mer information.

Vad som däremot gör mig beklämd är att du faktiskt blandar in asylfrågor och helt andra frågor än vad det rör sig om. Den faktiska satsningen är att dela upp Stockholm mellan fattiga och rika, mellan invandrare och svenskar, det som pågår just nu och som du är ansvarig för, inte det som har hänt tidigare. Vi har försökt rätta till problemen, och vi har gjort det medvetet och med en ambition att förändra där det finns problem. Men ni gör precis tvärtom, ni ökar skillnaderna mellan olika grupper och motsättningarna mellan människor. Det tycker jag är beklämmande.

Anförande nr 34

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Jag förstår inte vad ni har gjort för att åstadkomma någon förbättring. Ni har drivit en politik i den här staden och i det här landet som gör att alla blir fattiga och alla blir bidragsberoende. Det ändrar vi på nu. Vi vill att man ska ha rätt att äga sin bostad om man vill det. Alla ska ha möjlighet att ha ett jobb att gå till, att få känna att man är värdefull och att man inte är beroende av politiker för att få bidrag för att kunna försörja sig. Den politiken har lett till utanförskap, inte det vi gör nu.

Fråga nr 2. Helhetssyn – ska skolkare kunna hämtas av polis?

Anförande nr 35

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Utbildningsminister Jan Björklund vill ändra skollagen och tvinga elever till skolan. Bakgrunden är att borgarråden Lotta Edholm (fp) och Ulf Kristersson (m) i en debattartikel krävde att skollagen skärps. De flesta skolkare har en mängd problem. De är mer kriminella än genomsnittet. De röker och dricker oftare, och de har sämre kontakt med föräldrar och lärare. Deras betyg är sämre, och de fuskar ofta på proven, framgick av DN-artikeln

Edholm och Kristersson kräver att regeringen agerar hårdare mot skolk. Det finns väl få eller ingen som inte inser vikten av en fullföljd skolgång. Det handlar i stället om tillvägagångssättet. Det talas om tvångshämtning av elever utan att det har gjorts något innan för att hjälpa eleven. Hur har det dokumenterats?

Min fråga är: Anser du, Lotta Edholm, att du och Ulf Kristersson därmed tar ett helhetsgrepp om den aktuella elevens hela problematik och livssituation? Eller förenklar ni problemställningen för att få gehör för en ny lag? Jag efterfrågar alltså helhetssynen. Ska skolkarna kunna hämtas av polis?

Anförande nr 36

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Självklart måste man ha en helhetssyn i de här frågorna. Det är enormt viktigt, tycker jag. Det är därför som utbildningsnämnden för ett par veckor sedan också antog en policy för frågorna när det gäller skolk. Oftast börjar det med det lilla. Så finns det en grupp elever, och vi vet att den gruppen ökar år för år, som man knappast kan benämna som skolkare utan som helt enkelt har slutat att gå till skolan.

Det är klart att de kan ha många olika orsaker, delvis de som Eivor Karlsson beskriver, elever som är mobbade, socialt utsatta och har problem av olika slag. Men det finns också en kategori där det är föräldrarna som håller eleverna hemma. Då är den sista utposten i dag föräldraansvaret. Vi kan vitesförelägga föräldrar i dag som inte medverkar till att elever kommer till skolan. Det där används väldigt sällan. Det är sällan det har någon större effekt. De föräldrarna har redan bestämt sig för att de inte vill ha sina barn i skolan.

Då menar vi att det måste finnas inom socialtjänsten och skolan en möjlighet till tvångsåtgärder när man har tömt ut alla andra möjligheter. Sådan var också lagen fram till 1985 när den av någon obegriplig anledning ändrades på.

Självklart är helhetssynen och alla andra åtgärder viktiga att ta till innan man använder sig av den här typen av tvångsåtgärder. Men vi anser också att det är en väldigt viktig signal att säga att skolplikten är absolut. Den är inget som man kan schackra om. Alla barn måste vara i skolan, punkt slut. Sedan måste man naturligtvis anpassa skolgången efter de elever som har problem. Men det är inte ett alternativ att man bara stannar hemma.

Anförande nr 37

E i v o r K a r l s s o n (mp): Föräldrar som inte skickar sina barn till skolan kan bötfällas, men det är uppenbart att något är fel om eleven inte är i skolan. Men har man tagit helhetsgrepp om detta? Har skolan tillräckliga resurser? Finns det tillräckligt med skolsköterskor som ensamman och vilsegångna elever, även en grabb, vågar vända sig till? Finns det tillräckligt med resurspersonal som kan förklara det som läraren inte hinner med i de olika ämnena? För att reducera skolket och antalet polishämtningar måste man hitta kärnan till problemet.

Varför talas det om hårdare tag samtidigt som man undviker grundfrågorna, det vill säga svårigheter att hänga med i undervisningen, utanförskap, ensamhet, tonårsproblematik, mobbning, sviktande familjeförhållanden, uppgivenhet, känslan att ingen bryr sig, brist på kompisar?

Också de ökade samtalen till Bris och köerna till ungdomspsykiatrien visar att många barn inte mår bra. För att kunna rätta till missförhållandena måste man starta tidigt så att polis inte behöver kopplas in. Ordningsföljden förefaller vara fel. Man talar om hämtning med polis, men man satsar för lite från början på eleverna.

Anförande nr 38

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Det är svårt att säga mot Eivor Karlsson. Självklart är allt det som hon räknar upp det som skolan använder sig av i dag. Det är till och med så att det finns skolor som ser till att man åker hem till eleverna och hämtar dem. Men när föräldrarna vägrar att samarbeta, när de inte vill skicka sina barn till skolan, är inte socialtjänstlagen tillräckligt tung för att man ska kunna använda den. Man kan inte säga att socialtjänstlagen stöttar eleven i ett sådant fall. Då är den eleven helt och hållet utlämnad till sina föräldrars goda vilja.

Vi har redan sett när den här lagen förändrades 1985 att det är ett ökande problem att tusentals elever stannar hemma från skolan. Skulle vi räkna om det till Stockholms siffror, vilket är lite vanskligt att göra, skulle det handla om ett par hundra elever som inte går i skolan. Då måste det längst bak i möjligheterna finnas en möjlighet att säga till föräldrarna att skolplikten faktiskt är så viktig att vi till och med är beredda att använda tvångsmedel.

Anförande nr 39

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande! Visst ska man sätta in åtgärder för att tvinga eleven att gå till skolan, men är polishämtning det bästa sättet? Polisen har i dag knappa resurser och behöver lösa viktiga brott. Eleven ska naturligtvis gå till skolan och avsluta sin skolgång. Men det handlar många gånger om elever som har trassliga hemförhållanden, mår dåligt, är mobbade, elever som i DN-artikeln bedöms som mer kriminella. Då gäller det att skolan jobbar med dessa. Det krävs mer resurspersonal som ger stöd i undervisningen, fler skolsköterskor, samarbete med föräldrarna och socialassistenter, kanske hela familjen behöver stöd eller kanske behöver föräldrarna stöd med sin bråkiga tonåring.

Jag håller med rektorn i Skärholmen Annika Hällsson som i dagens Punkt Se säger att de elever som är hemma och inte går till skolan inte börjar gå till skolan för att

polisen hämtar dem. Hon menar att vi måste ta tag i problemen tidigt och få hjälp med de problem som är orsaken till att eleven skolkar. Det är den typen av problem, den frågeställningen, som jag efterlyser att man tar itu med innan vi kallar på polis.

Anförande nr 40

Borgarrådet E d h o l m (fp): På detta låter det som att Eivor Karlsson i alla fall till slut kan tänka sig att det ska finnas en tvångsmöjlighet när man har tagit till andra möjligheter, allt det som utbildningsnämnden har slagit fast, den åtgärdstrappa vi har slagit fast ska gälla i Stockholms skolor, för att man tidigt ska ta kontroll över problemen. Men det finns också en kategori elever där det inte alls är elevens problem som är i fokus, att de inte alls är mobbade. Det finns elever som hålls hemma av sina föräldrar. Det anses inte enligt socialtjänstlagen vara ett tillräckligt stort problem för att man ska ta till tvångsmedel.

Vi menar att det är ett problem. Vi menar att det är ett problem att föräldrar inte tycker att skolan är viktig, till exempel för unga flickor. Då måste det finnas tvångsmedel i bakgrunden för att markera att skolgången i Sverige är så viktig att man faktiskt är beredd att i yttersta nödfall ta till tvångsmedel.

Fråga nr 3. Tvångshämtning av skolbarn

Anförande nr 41

K a r i n R å g s j ö (v): I lördags rasslade det till i brevlådan, och den här artikeln om tvångshämtning av skolkare damp ned. Skolk är allvarligt. Det är en kraftig signal om att något är fel i barnets liv. Att gå i skolan är oerhört viktigt är vi överens om. Men själva metoden, Ulf Kristensson: Vad har ni för evidens för att ni når de barn det handlar om? Vilka är det som inte vill gå till skolan? Vilka är det som inte kommer i gång i skolan? Ofta är det, enligt alla undersökningar man kan läsa, barn till missbrukare, barn till psykiskt sjuka, barn som har föräldrar som inte kan knyta an till dem, barn som far väldigt illa.

De unga som sitter med en klump i magen i klassen för att de är sämst, vad ska vi göra med dem? En skola som bara fokuserar på konkurrens mellan eleverna når knappast de här barnen och ungdomarna, som känner sig förminskade och inte sedda. De barnen och ungdomarna som har en klump i magen för att de vet att de är sämst i klassen, vad ska vi göra med dem? Ska vi tvångshämta dem till slut?

Dessutom finns det redan ett medel genom socialtjänstlagen. Det menar jag, som har suttit i socialberedning och just omhändertagit barn som inte får gå till skolan.

Anförande nr 42

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Det är klart att man kan välja att enbart fokusera på rubriken och den ganska lilla delen av vår artikel som handlar om polisen. Men i vår artikel vill vi säga två saker. Den ena är att skolk inte är en liten sak. Skolk är ingen sund protest. Skolk är ingenting som händer och sedan går över när man kommit till en viss nivå.

Skolk innebär inte bara att ungdomar inte får den undervisning som de behöver och kommer efter på en massa andra områden senare i livet. Skolk betyder också att de utsätter sig för en massa situationer som är farliga. Skolk är en allvarlig varningssignal om att andra saker håller på att gå riktigt illa.

Det andra vi vill säga är att föräldrarna alltid har ett ansvar. Få saker vore så fjärran för mig och för Lotta som att säga att föräldrarna inte har ansvar. Men vi andra har ansvar också – skola, socialtjänst, polis och föräldrar måste samverka. Om inte de andra tar ett större ansvar när en part brister, och framför allt om vi inte gemensamt ser till att de barn kommer till skolan som har föräldrar som minst bryr sig om detta, då förblir de borta från skolan. Det finns därför situationer då vi andra måste göra de sakerna. Det skäms jag inte för.

Anförande nr 43

K a r i n R å g s j ö (v): Du brukar ofta prata om evidens, Ulf Kristersson. Vilken evidens baserar du den här teorin på att barn som skolkar kommer till skolan om de omhändertas? Jag måste säga att jag inte tror på det. De många som jag har mött inom socialtjänsten som inte går i skolan är just barn som far illa i sina hem av olika orsaker. Dessutom blir det i en stad där man har centraliserat skolan lite svårt att samverka mellan socialtjänst och skola. Det säger socialtjänsten i dag. Det är svårare att få i gång en samverkan.

Dagen innan den här debattartikeln var i DN kom Bris med sin årliga rapport om barns psykiska hälsa i Sverige där man pratar om ensamma stressade ungar som far ganska illa och som har en dålig psykisk hälsa. Jag menar att den signal som ni skickar ut till de här ungarna kanske inte är precis det de behöver. De här ungarna behöver en skola och en socialtjänst som samverkar, att föräldrarna får stöd tidigt och att man satsar på barn förebyggande. Hade ni kommit med det förslaget och bakat ihop det hela hade vi kanske hurrat, men det här visar enbart hur ni ser på den här typen av ungar. Tvångsomhändertata dem!

Anförande nr 44

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Evidensfrågan: Om du läser den FoU-rapport som vi själva i staden tog fram 2005 och som beskriver volymen, konsekvenserna och arten av skolket finns det en god grund för att säga att det här är allvarliga bekymmer. Sedan kan man diskutera vad som leder exakt rätt för vilka individer. Ytterst kommer det alltid att vara individuella bedömningar. Det är klart att man inte ska sätta en person i skolan som sitter där och vållar skada för sig själv och sin omgivning. Så kan det inte vara i en skola, självklart inte.

När det handlar om barn och ungdomar som hålls hemma i vissa situationer eller som har föräldrar som inte ser till att de går till skolan trots att de borde vara där, då är det klart att skola, socialtjänst och polis ska ingripa mer än vad de gör i dag.

Anförande nr 45

K a r i n R å g s j ö (v): Det här är bara en signal om hårdare tag. I dag har man möjligheter att omhänderta barn som inte får gå i skolan för sina föräldrar. De

möjligheterna har vi i den lag som finns. Jag har själv varit med om att omhänderta barn på detta sätt.

Samtidigt är vi i en stad där man pratar om barnperspektivet. Finns det något barnperspektiv i det här förslaget? Knappast. Problemet i Stockholm i dag är att man har en skolbudget som knappast gynnar de barn som behöver extra stöd och en socialbudget som är katastrofal i vissa stadsdelar.

Barnperspektivet är väldigt långt borta. Att då komma med den här typen av förslag tycker jag är ganska skrämmande. Lyssna i stället på de här ungdomarna, lyssna på deras föräldrar och försök förstå vad utsatthet, fattigdom och psykisk press innebär.

Fråga nr 4. Nedskärningar och minskad jobbtillväxt inom IT/telecom-sektorn

Anförande nr 46

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det verkar som att vi ser en lite orolig situation inom en av Stockholms nyckelbranscher, nämligen IT/telekom. För andra kvartalet i rad går det enligt handelskammaren mycket sämre än väntat. Vi har stora aktörer som Telia som avskedar nästan 3 000 personer, varav två tredjedelar i Sverige. Ericsson avskedar 1 000 personer i Sverige. Det är en ganska bekymmersam situation inom en av våra stora nyckelbranscher som sagt.

I det läget har vi en regering som väljer att skära ned anslagen till forskning med närmare en halv miljard kronor för att i stället satsa på städning i hemmen. Det är faktiskt så att man lägger mer pengar på städssubventioner än på forskarutbildningarna vid Chalmers, KTH och Malmö högskola tillsammans.

Min fråga är: Vad gör ni i Stadshusets ledning för att ändra regeringens inriktning i frågan och för att generellt stärka de kunskapsintensiva företagen?

Anförande nr 47

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! Det stämmer som Roger Mogert säger att handelskammarens prognos visade lite sämre resultat för IT-branschen än tidigare. Däremot stämmer det inte att det inte var väntat. Det stämmer inte heller att det är ett riktigt skräckscenario, utan Stockholm har fortfarande bättre siffror än det övriga landet. Över huvud taget när det gäller arbetslösheten ser det nu väldigt bra ut för Stockholm. Som sagt har arbetslösheten minskat med 25 procent det senaste året.

Sedan finns det vissa orosmoln bland annat när det gäller att rekrytera inom IT-branschen. Därför har jag tillsammans med högskolerektorer och branschen själva haft seminarier och grupparbeten om vad vi tillsammans kan göra för att uppmuntra fler elever att söka tekniska utbildningar och att få dem som utbildas på KTH i dag att stanna kvar i Sverige och inte återvända hem till de länder som de kommer ifrån.

Jag ser inte med någon stor oro på detta. Som Roger Mogert vet har vi ett stort samarbete på IT-branschen där vi försöker att på ett konstruktivt sätt göra vad vi kan för att branschen ska ha möjlighet att rekrytera och ha rätt kompetens att rekrytera

och för att över huvud taget underlätta för branschen när det gäller den näringspolitik som vi driver i staden.

Anförande nr 48

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Hade jag inte varit oroad innan tycker jag att det finns anledning att vara oroad nu när finansborgarrådet säger att det inte finns anledning till oro. Det är inte alls så att det inte är sämre än väntat. Det är till och med sämre än vad branschen själv tänkte sig för ett kvartal sedan. Man hade väntat sig en mycket bättre utveckling i branschen.

Det är också så att Stockholm nu är sämre än landet i övrigt på IT-området. Det är framför allt så att arbetslösheten ökar i Stockholm igen enligt SCB. Jag är lite oroad av teorin att det inte skulle finnas anledning att oroa sig. Enligt SCB har vi nästan 2 000 nya arbetslösa i Stockholm jämfört med hur det var för fyra kvartal sedan. Visst finns det anledning till oro.

Anförande nr 49

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Som jag sade finns det självklart anledning att oroa sig, jag sade inte att det inte gör det. Men jag tycker inte att du behöver måla upp en skräckbild kring IT-sektorns, höll jag på att säga, kollaps. Tvärtom går det fortfarande bra för Stockholm, en rad branscher går bra och även IT-sektorn går bra.

Det är inte alls så att vi är sämre än övriga landet när det gäller IT, utan Stockholm anses fortfarande vara en av de ICT-klustrar som finns i världen. I det arbetet arbetar jag tillsammans med en del andra för att få till stånd ett IT-institut, om nu EU snart fattar beslut om det, vilket jag hoppas att de gör. Jag har varit i Bryssel tillsammans med branschen för att försöka få institutet hit just för att vi fortfarande är en av de bästa i världen när det gäller ICT.

Vi har som sagt haft seminarier, den stora forskningspropositionen kommer i september. Jag hoppas att det gläder också Roger Mogert, för det gläder i alla fall mig vad gäller forskningsanslagen och annat. Jag jobbar också med Finansplats Stockholm som har med IT-sektorn att göra. Där har vi möte igen nu på torsdag. Så vi gör väldigt många saker, och visst finns det anledning att vara lite orolig men absolut inte måla upp någon skräckbild eller trumfa att vi har blivit dåliga. Det tycker jag är oförskämt.

Anförande nr 50

Borgarrådet M o g e r t (s): Det är naturligtvis mig väsensfrämmande att vara oförskämd. Därför har jag inte heller talat om någon kollaps. Jag har två gånger talat om att det går sämre än väntat och frågat vilka åtgärder som vidtas.

Vi har en situation där vi har minskade resurser till forskning och utveckling. Det är naturligtvis spännande om det kommer en proposition. Men det har varit nedskärningar med en halv miljard till forskning och utveckling. Det är oroväckande, det är inte bra för framtiden.

Det är glädjande att du är i Bryssel för att försöka få hit verksamheter. Kanske vore det också lämpat med en tur till Rosenbad.

Fråga nr 5. Djurgårdslinjen till Centralen

Anförande nr 51

Å s a R o m s o n (mp): Fru ordförande! Jag tänkte använda frågestunden till att ställa en följdfråga med anledning av en artikel som jag såg för drygt en vecka sedan där det moderata trafikborgarrådet i Stockholm blev anklagad av, lite oväntat, borgerliga alliansbröder i landstinget för att sätta käppar i hjulet för spårvägens förlängning från Norrmalmstorg upp till Centralen. Det här är en väldigt komplicerad sträcka som har legat på is alldeles för länge. Det är ett väldigt svårt hack i infrastruktur för kollektivtrafiken som ändå skulle vara nödvändig och bra för Stockholm.

Vid Centralen har vi i dag stora grupper av människor som ska ut på Djurgården och som gärna använder andra transportmedel än bussen 47 eller andra bussar som bara står still i trafiken. Många vill använda spårvagnen, men det är inte så roligt att gå ner till Norrmalmstorg. Man har pekat länge på, inte minst från Spårvägsföreningens sida, att det skulle vara väldigt bra att dra upp linjen till Centralen. Vi har jobbat med det länge i staden.

Är det så att trafikborgarrådet här i staden inte vill att den här spårvägslinjen dras upp? Var ligger i utredningen? Har borgarrådet sagt någonting i frågan, till exempel till landstinget?

Anförande nr 52

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Det är riktigt att det sedan länge pågår en dialog med Stockholms läns landsting och SL om utbyggnaden av Djurgårdslinjen och museijärnvägen. Det finns en rad frågeställningar som vi dryftar med SL och med ledningen för Stockholms läns landsting. Det är som Åsa Romson konstaterar en ganska komplicerad sträcka. Det innebär att en rad överväganden måste göras innan man så att säga sätter spaden i jorden och gräver fram spåret.

Det rör alla möjliga frågor, allt från framkomligheten på Hamngatan till bärigheten vid Sergels torg, dragningen av den nya Citybanan, vilka krav det ställer på Klarabergsgatan och den typen av åtgärder, frågor angående vändplan för Museijärnvägen på Klarabergsgatan eftersom Museijärnvägsvagnarna kräver vändplan.

Det är alltså en rad saker som vi måste reda ut med SL, och sådana kontakter sker regelbundet. Vi hade det senaste mötet förra veckan.

Anförande nr 53

Å s a R o m s o n (mp): Det var inget klagande svar. Är det så att man aktivt från majoriteten i Stockholm jobbar för att få till stånd en spårväglösning upp till Centralen – ja eller nej? Så svårt kan det väl inte vara att svara på det.

Du talar hela tiden om museispårväg. Såvitt jag vet har vi konverterat spåren vid det här laget. SL är delägare, och man har långsiktiga planer på att få in en vanlig tvärbanevagn. Vi har under ett flertal år sett hur föreningen har fått hit extremt fina moderna och handikappanpassade vagnar från Bryssel och Madrid som inte ser ut som museispårvägsvagnar utan som ett modernt transportmedel i en modern stad. Frågan är: Hur modern är Mikael Söderlund?

Anförande nr 54

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag kan avslöja till kommunfullmäktige att jag tillhör dem som gråter när jag tänker på vad som skedde 1967 när man skrotade fullt dugliga spårvagnar i Stockholm, helt nylevererade. Nu är bekymret bara hur vi får in spårvagnen i den moderna trafikmiljön på bästa sätt.

Skälet till att jag säger museispårvagn är att det är museijärnväg. Såsom ärendet först presenterades för oss är det en förlängning av sagda museijärnväg, eller vad vi ska kalla det för, Djurgårdslinjen. Det blir väsentligt mycket intressantare om vi kan få till stånd en dialog och en diskussion med SL om hur det här arbetet ska sättas i samband med utbyggnaden av tvärbanan, som ju står väsentligt högre på Stockholms stads lista över angelägna projekt, om vi nu ska vara helt öppenhjärtiga i den här diskussionen. Det är viktigt att utbyggnaden till Centralen sätts i sammanhanget med utbyggnaden av hela tvärbanan. På vilket sätt kan man försörja till exempel Ropsten med bra kollektivtrafik? Då blir den här frågan mycket intressantare än vad den hittills varit.

Vi har inte varit negativa i kontakterna med SL. Det pågår ett utredningsarbete, men det finns en rad svårigheter med projektet, det vill jag säga till fullmäktige, som inte har lösts.

Anförande nr 55

Å s a R o m s o n (mp): Det har i många år hänvisats till att det finns ett antal problem med att få upp spåren från Norrmalmstorg till en bättre knytpunkt, till exempel Centralen och gärna vidare ut på Kungsholmen, som mina tidigare partikamrater har förordat. Med hänvisning till det kan man alltid säga att kontakter pågår och att vi inte har varit negativa från Stockholm. Men det är uppenbarligen så att era alliansbröder i landstinget anser att det är här i staden som man sätter käppar i hjulet för att få till stånd någonting som borde ingå i en större lösning och en större plan.

Är det så att Stockholms stad har svårt att se det här som ett första steg för att få en bättre spårväglösning? Linjen kan dras upp till Ropsten, och det kan vara ett sätt att visa hur man på ett snyggt sätt konverterar några av de överfulla blåa bussarna. Då är det här ett bra första steg att ta. Det borde man kunna försöka hasta på och lägga mer prioriterat på sin dagordning.

Jag har förstått att det från Moderaternas sida här i staden inte är ett särskilt prioriterat projekt med spårvagnar inne i staden. Det är den slutsatsen man får dra av det Mikael Söderlund säger när han inte säger att det är så prioriterat. Djurgårdsbesö-

karna måste sitta fast i bussarna eller, något som Mikael Söderlund tycker är så modernt, ta sin egen bil ut till Djurgården, vilket är en idiotisk lösning.

Anförande nr 56

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag tycker att det är en ganska orättvis beskrivning som Åsa Romson ger. Hon menar att det skulle vara ett totalt ointresse att bygga en spårväg i Stockholm. Så är det inte. Däremot är just den här sträckan inte den enklaste åtgärda. Det kräver en rad svar på frågor som vi ännu inte fått. Det är därför det tar tid.

Fråga nr 6. Klagomålshantering

Anförande nr 57

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, ledamöter! I Äldreombudsmannens precis nyutkomna rapport kommer det fram att äldre och närstående uttrycker en känsla av att deras synpunkter inte tas på allvar eller är viktiga. Systemen skiljer sig åt mellan stadsdelarna och håller olika kvaliteter. På vilket sätt kommer Ewa Samuelsson att verka för att ett gemensamt system för rutiner för klagomålshantering tas fram i staden?

Här vill jag speciellt framhålla vikten av att äldre som inte har anhöriga eller andra att vända sig till ska få ett ombud som stöd för att föra sin talan och få hjälp i olika vardagssituationer.

Slutligen: På vilket sätt får stadsdelsnämnderna redovisat för sig de klagomål som finns i respektive stadsdel?

Anförande nr 58

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Tack för frågan, Margareta Johansson! Jag är glad att Äldreombudsmannen tog upp detta i sin rapport så att vi fick ytterligare underlag för det vi redan hade sett, nämligen att det arbetas på väldigt olika sätt ute i stadsdelsnämnderna med klagomåls- och synpunktshantering. Är det någonting som kan ge oss underlag för hur vi ska förbättra äldreomsorgen är det just att anhöriga och de äldre själva hör av sig och på olika sätt delger det de har varit med om. Deras upplevelser kan man aldrig ifrågasätta. De äger sina egna upplevelser.

Det arbetet kommer vi nu att gå vidare med. Exakt hur det ska se ut är inte klart. Det var bra att vi fick ytterligare underlag för uppfattningen att behovet finns. Vi har också sett att vi behöver gå vidare när det gäller till exempel lex Sara-anmälningar i våra stadsdelar och hur de ska kunna redovisas tydligare över hela staden. Det finns alltså flera saker som vi behöver göra förbättringar på för att visa att vi är en stad, att ansvaret är lika över staden även om arbetet finns ute i de olika stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 59

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Det som inte kom fram i svaret var hur hanteringen sker ute i stadsdelsnämnderna. Ni har strukturerat upp det nya sättet att jobba med verksamhetsplan och verksamhetsberättelse. Där redovisas arbetet inte på samma sätt som tidigare då man klart från den ansvarige nämnden har kunnat se hur mycket klagomål som finns. Har du någon kontroll på det? Hur har ni tänkt i den styrande majoriteten?

Anförande nr 60

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det pågår just nu ett arbete med en kvalitetsredovisning som ska gälla lika över hela staden och som kommer att presenteras för äldregruppen inom kort. Då kommer vi att ta upp också hur vi ska redovisa klagomål och synpunkter. Det är framför allt viktigt att det är direktkontakt med de enskilda äldre och anhöriga så att de direkt får återkoppling. Men för helheten är det viktigt att vi också har redovisningen över hela staden.

Det pågår nu en uppgradering inom äldreomsorgen. I början av april kommer vi fram med en nationell äldreguide som ned på minsta enhetsnivå kommer att redovisa hur kvaliteten är på de olika äldreboendena. Det kommer vi naturligtvis ha glädje av också här när vi ska gå vidare med valfrihetsarbetet. Det ska gå att se hur man arbetar på de olika äldreboendena, och det är oerhört viktigt.

Det är ett högprioriterat område.

Anförande nr 61

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Jag vill ändå skicka med just den synpunkt som jag påpekade i mitt första inlägg, att det är viktigt att äldre som inte har några anhöriga får det stöd och den hjälp de behöver. När ni nu går in med ett nytt valfrihetssystem är de här frågorna oerhört viktiga – hur man hanterar den äldres möjlighet att delta, deras synpunkter och klagomål och vad man gör av det.

Anförande nr 62

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Absolut – det är en jätteviktig synpunkt. Jag blev bekymrad när en äldre häromdagen hörde av sig till mig och berättade att man hade blivit nekad att ta med sig en person till biståndshandläggaren därför att det inte var släkting. Här finns också en hel del att göra.

Fråga nr 7. Finansiering av Summergames

Anförande nr 63

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande! Stockholm Summergames har varit ett viktigt årligt återkommande idrottsevenemang, och de här spelen har genomförts i samarbete med idrottens specialdistriktsförbund och har varit riktade till ungdomar. Under spelens gång har ungefär 100 000 ungdomar deltagit från 20 olika länder. Stockholms stad har sedan 90-talet stöttat verksamheten årligen. I idrottsnämnden ser

vi positivt på allting som får våra ungdomar att röra på sig mer. Det finns en del att önska på det området.

Stockholm satsar också på att vara en evenemangsstad. Jag gillar evenemang. Vi tar beslut i dag om att vi ska stötta Volvo Ocean Race på 150 miljoner. Den satsning som där krävdes är på 600 000.

Min fråga är till finansborgarrådet: Tycker du att det är rimligt att inte satsa på Stockholm Summergames mot bakgrund av att Stockholm ska vara en evenemangsstad?

Anförande nr 64

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Jag tror att vi alla i den här salen är helt överens med stockholmarna om att Stockholm Summergames är en otroligt bra verksamhet som gör en fantastisk insats för ungdomar runt om.

Anledningen till att det ser ut som det gör just nu ekonomiskt är att vi för fem år sedan skrev ett avtal med Stockholm Summergames om finansiering för de resterande fem åren. Vi var helt överens om att det var en utfasning av stadens bidrag till Stockholm Summergames. De har fått åtskilliga miljoner, precis som Jari Visshed nämnde i sin fråga. Men vi var helt överens om att staden skulle betala enligt avtalet under de resterande fem åren för att sedan ta bort vårt bidrag, för Stockholm Summergames sade att de då skulle vara helt självfinansierade.

Nu är det inte så. Redan förra året föll det ut, och vi gick in akut i alla fall mitt i sommaren för att lösa deras problem. Nu är det uppenbarligen samma sak på tapeten igen. Jag tycker inte att det är riktigt okej. Man har kommit överens angående ett bidrag och är helt överens i kontraktet om att fasa ut det. Jag tycker inte heller att det är okej att föreningarna i efterhand hör av sig i någon sorts brandkårsuttryckning och tycker att staden ska betala. Det är ungefär där vi står i dag.

Anförande nr 65

J a r i V i s s h e d (s): Fru ordförande, fullmäktige! Jag tycker i och för sig att borgarrådet har en rimlig ståndpunkt. Har man ett avtal med någon ska man försöka leva upp till det. Nu har jag förstått att Stockholm Summergames årliga verksamhet går plus minus noll, till och med något plus. Vad man har dragits med är historiska underskott som man inte har kunnat komma till rätta med.

Jag tror att det ligger ett värde i att försöka förmå ungdomar att röra på sig. Jag tror att spelen skulle kunna ha vuxit och blivit bärande. Problemet var väl att de hade en för stor overhead i förhållande till antalet deltagare. Om vi tittar på till exempel Gothia Cup i Göteborg bar de inte sig själva från början, så jag beklagar beslutet.

Anförande nr 66

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Som sagt tror jag att vi är helt överens om att Stockholm Summergames är en mycket bra verksamhet och att vi alla här vill uppmuntra barn och ungdomar att idrotta på olika sätt. Men ett avtal är ett avtal, och

det måste finnas skäl för idrottsförvaltningen och även nämnden att tycka att avtalet ska hållas. Man har varit överens om att bidraget ska fasas ut, och man skriver under avtalet. Så händer det någonting hela tiden ändå.

Jag är naturligtvis inte insatt i alla de turer som ni i nämnden har fått ta del av, men jag förutsätter att idrottsförvaltningen har gjort en rimlig bedömning och vägt in vad som måste göras och vad som inte kan göras.

Anförande nr 67

J a r i V i s s h e d (s): Idrottsnämnden har i den här frågan ställt sig ganska positiv till att fortsätta samarbetet. Problemet var att det var en finansieringsfråga där kommunstyrelsen fattade beslutet. Det var kommunstyrelsen som avslog det.

Det är klart att Stockholm Summergames inte har levt upp till avtalet. Det har man uppenbarligen inte gjort, men jag tycker att det finns ett sådant värde i verksamheten att jag tycker att detta borde kunna omprövas. Det har gjorts åtskilliga sådana omprövningar i andra ärenden i den staden, och jag hade önskat att man hade gjort det också i den här frågan.

Fråga nr 9. Utförsäljningspolicy

Anförande nr 68

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige! Det är bedrövligt att man säljer ut Centrumkompaniet. En rad ytor som tidigare har varit allmänna ytor blir privatiserade. Jag kan förstå det, eftersom många av de borgerliga partierna har en ideologi att man ska privatisera så mycket som möjligt och låta staten mer tyna bort, som en del säger.

Men jag tycker att här måste vi vara pragmatiska. Här måste vi strunta i ideologierna, precis som man gjorde en gång i Östeuropa och avskaffade kommunismen. Ideologi är det väldigt farligt att följa på det här sättet. Ett pragmatiskt handlande skulle i stället leda till att vi stärker folks makt över de olika köpcentra. Till exempel stadsdelsnämnden kan vara en viktig del i det hela och planera framtiden där.

Anförande nr 69

B o r g a r r å d e t A x é n O l i n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag hörde inte riktigt någon fråga, men när det gäller vår utförsäljningspolicy kan jag säga att vi inte har någon utförsäljningspolicy. Vi har en försäljningspolicy i staden, och det är lite skillnad.

Från majoriteten tycker vi inte att det är en prioriterad verksamhet för staden att driva centrumanläggningar och shopping, utan vi tycker att det finns andra som har en profession för detta och kan göra det mycket bättre.

Det är väl en av de bästa och största fastighetsförsäljningar som staden och andra någonsin har gjort. Den inbringade mellan 10 och 11 miljarder till staden, vilket är

en fantastisk summa enligt alla i den branschen. De pengarna kan användas till betydligt viktigare satsningar på infrastruktur och upprustning och annat som är nödvändigt i stället för att staden ska fortsätta att bedriva shopping.

Anförande nr 70

E i e H e r l i t z (mp): Jag tycker att det är viktigt när det gäller sådana här saker att ta upp den demokratiska aspekten. Nu såldes det här till det engelska företaget Boulton. Och redan nu har man börjat tala om att höja hyran med 20—30 procent i förortscentra. I Tensta konsthall talas det om en hyreshöjning med hela 50 procent.

Dels försvinner folks möjlighet att demokratiskt kunna styra över de här områdena. Dels slås många små företag ut som helt enkelt inte har råd att betala de höjda hyrorna. Till slut har vi en likriktning i samhället med Hennes & Mauritz överallt. Om kommunen däremot äger marken och området kan man planera in så att en del ideella föreningar och hantverksverksamheter kan få bli inhysta där utan att de ska bli helt pungslagna.

Det handlar om demokrati, det vill jag understryka. Vi ska öka demokratin, tycker jag, i den här staden, inte minska, som ni arbetar för.

Fråga nr 10. Personalpolicy

Anförande nr 71

T o r h i l d L a m o (v): Förra veckan uppmärksammades det i medier att en mycket omtyckt chef för en av trafikkontorets avdelningar har flyttats från sitt uppdrag. Det har medfört stora protester från den berörda personalen. Förklaringen från trafikkontorets vd till medier var att det fanns ett underskott i avdelningens bokslut. Nu är det inte någon fråga för politiker, vi avsätter inte avdelningschefer, men vi har ändå ett ansvar för personalpolitiken.

Jag undrar vilken personalpolicy man lutar sig åt när man agerar på det här sättet från vd i trafikkontoret.

Anförande nr 72

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! Det som stod i tidningen rörande en anställd på trafikkontoret varken vill eller kan eller tänker jag diskutera här, utan det är någonting som trafikkontoret får göra. Det är ingenting som lämpar sig för offentligheten.

När det gäller stadens personalpolicy över huvud taget försöker vi göra allt möjligt för att vara en attraktiv arbetsgivare. Jag tror att vi anses vara en ganska bra arbetsgivare som tar väl hand om sin personal och ger kompetensutveckling och olika påverkansmöjligheter. Vi ser bland annat i dag när vi söker personal att vi är en attraktiv arbetsgivare. Det är många som söker sig till staden och anser att vi är en duktig arbetsgivare. Det är väl vad jag i princip kan säga om stadens personalpolicy.

Anförande nr 73

T o r h i l d L a m o (v): Nej, jag begär givetvis inte att du ska kommentera ett enskilt ärende. Men det har ändå varit uppe i medierna och gått ut till trafiknämndens ledamöter.

Jag undrar återigen vilken personalpolicy man lutar sig åt när man agerar på det här sättet. Som jag är van vid från tidigare verksamheter är det verkställande direktören som tar ansvar för eventuella underskott i budget, och det är ganska sällan avdelningschefer som får ta det ansvaret. Hur ser det egentligen ut med stadens personalpolicy? Det var min fråga.

Ordningsfråga

Anförande nr 74

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Min ordningsfråga handlar om interpellationer. I princip sedan valet och successivt sedan den nya majoriteten tillträdde har vi sett att interpellationssvaren har dröjt. I princip har gamla interpellationer legat i sju åtta månader och inte blivit besvarade. Det är helt emot den arbetsordning som fullmäktige har för interpellationer, som innebär att en interpellation i princip ska besvaras från det fullmäktigesammanträde den är anmäld till nästa. Det är alltså två tre veckor. Vi vet alla att detta kanske inte fungerar i praktiken. Om det är komplicerade frågor behöver man kanske några månader på sig – ett par tre månader som mest. Men nu har vi sett att det finns interpellationer som är åtta månader gamla. En del sådana finns med i dag. Jag tycker att det är ett oskick, och det är inte helt respektfullt gentemot fullmäktiges arbetsformer.

Min fråga riktar sig både till presidiet och till finansborgarrådet. Hur ska vi komma till rätta med detta? Jag kan skvallra om att det är några borgarråd som särskilt utmärker sig. Jag kan också påminna om att under förra mandatperioden, när jag följde detta, var det ett hiskeligt liv om några interpellationer som var tre månader gamla. Man tyckte att det var lång tid, och det tyckte vi också att det var. Men motivet till att det tog lång tid var just att det var komplicerade frågor. Men nu är vi hela tiden uppe i sju åtta månader gamla interpellationer. Vi tycker att det är orimligt. Min fråga är: Vad gör vi åt detta?

Anförande nr 75

O r d f ö r a n d e n : Självfallet vill presidiet att arbetsordningen följs och att interpellationerna besvaras i tid. Men jag har en lite annorlunda uppfattning än du, Jan. Det har ofta funnits svar, men av olika skäl har antingen interpellanten eller borgarrådet som ska svara varit frånvarande. Det har varit ett problem. Det har blivit olyckligt, och jag kan lova dig att vi i presidiet har gjort allt för att detta ska avhjälpas. Det är fortfarande vår tanke att det inte ska vara på det sättet.

Vi i presidiet lyssnar verkligen på vad du säger. Vi ska göra allt för att återställa ordningen, även om arbetsordningen kanske är lite väl tuff. Jag vet att det inte är första gången interpellationer har legat i åtta nio månader i Stadshuset. Men vi är öppna för vad du säger, och vi ska göra allt för att ordna till det här.

§ 20 Energibesparande armaturbyte i stadens gatubelysning
Genomförandebeslut (utl. 2008:9)

Anförande nr 76

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det här är ett roligt ärende, som handlar om belysningen i vår stad. Som en av världens nordligaste huvudstäder är Stockholm verkligen beroende av mycket ljus. Under våra många långa månader som vi nu äntligen ser ett slut på – i dag var det ett ljuvligt ljus över staden – är det viktigt att under vintern se till att vi har en trygg, vacker och funktionell miljö i Stockholm.

Det är också ett sätt för oss att bedriva ett aktivt miljöarbete i staden när vi ser över de många tusentals armaturer vi har och hur de kan bli mer miljömässigt effektiva. Som ni vet har också trygghetsarbetet blivit prioriterat i vår majoritet. Vi tycker att det är viktigt att se hur miljö efter miljö kan lysas upp på ett bättre sätt och se till att Stockholm blir en tryggare och bättre plats att leva på. De som har rest i rymdraket, med flygplan och annat vet att städer kännetecknas av ljus. Städer kännetecknas av mötesplatser med belysning och med möjlighet till trygga utevistelser.

Ett aktuellt exempel som tändes nu häromveckan är belysningen i Humlegården, som under lång tid har varit ett tillhåll och utsatt för både brott och andra övergrepp som vi inte vill se i Stockholm.

Det är positivt att se att det här också sker som en klimatåtgärd. Vi gör inom majoriteten en av de största satsningarna någonsin i det så kallade klimatinitiativet med 1 miljard kronor. Vi ser hur vi kan effektivisera energiåtgången i stadens alla egna fastigheter, och på samma sätt ser vi nu på de utgifter vi har för gatubelysning

Förslaget i kväll innebär att energiförbrukningen för detta kan minska med nästan 60 procent. Kvicksilvermängden kommer att reduceras med närmare 300 kilo. Det är stora, goda miljöåtgärder. Hela satsningen kommer att kosta 63 miljoner kronor. Jag ser det som en viktig och angelägen investering. Om man ser det lite mer långsiktigt är detta en åtgärd som finansierar sig själv.

Detta är *en* åtgärd som vi tar ställning till i kväll. Vi kommer att fortsätta att lysa upp våra parker. Vi kommer att ta initiativ till vackrare festbelysning i Stockholm och julbelysning i staden. Vi kommer att återkomma med flera sådana förslag. Stockholm är en av våra vackra städer i Europa, och den förtjänar att lysa, glimra och glittra vintertid. Det är både en utseendefråga och en trygghets- och miljöfråga. Jag yrkar bifall till förslaget.

Anförande nr 77

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! I den här frågan kan både majoritet och opposition glittra tillsammans. Vi är helt överens om att det här är ett mycket bra förslag. Jag tänkte bara nämna, om det inte redan är känt, att vi gärna skulle vilja att man utvecklar belysningsfrågan.

I morgon är det trafiknämnd, och vi socialdemokrater tänkte lägga fram en skrivelse om detta. Förebilden är London, där det finns lokala solfångare som laddas under dagen och driver lampor i gatubelysningen under de mörka timmarna. Detta är en spännande användning av solfångare med tanke på den energikris, om vi kan kalla det för det, som vi ser framför oss med allt högre energikostnader. Det blir en ökad betydelse av att kunna hitta alternativa sätt att skapa energi på också när det gäller belysning. Det vore intressant att titta på det här.

Jag undrar också om borgarrådet tycker att det här låter som en spännande idé. Han kanske vill avvakta till dess att han har sett utredningen. Vi tycker i alla fall att det är en spännande idé, och vi tänker lägga fram ett förslag om det här i morgon. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 78

M a t s L i n d q v i s t (mp): Herr ordförande, ledamöter och åhörare! Vi tycker också att det här är ett spännande förslag. Det är glädjande att de initiativ som vi tog under den förra mandatperioden nu växlas upp till en större styrka och verksamhet både när det gäller bättre energibesparande belysningar, trafikljus och energibesparingar i hela Stockholms stad. Det finns väl få områden där man så tydligt kan se hur man kan spara både pengar och energi genom samma slags åtgärd. Vi yrkar också bifall till förslaget och stöder det.

Anförande nr 79

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande, fullmäktige! Också jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Vi är som sagt överens i det här. Jag vill bara passa på att lyfta upp en sak. Flera av de föregående talarna har pratat om de goda miljökonsekvenser detta har. Men det handlar också om att man ska byta ut belysningen till en varmare sorts belysning. Det kan låta konstigt för många, men typen av belysning har visat sig ha stor påverkan på hur trygg man känner sig när man rör sig i staden – om det är ett mer vitt, kallt ljus eller om det är ett lite gulare ljus. Det är också en av tankarna med det här; nu ska man byta så att man får en varmare belysning. Det gör förhoppningsvis att framför allt kvinnor känner sig tryggare när de går i staden.

*§ 21 Lägesrapport och reviderat genomförandebeslut avseende Nordsydaxeln
(utl. 2008:10)*

Anförande nr 80

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det här är ett angeläget ärende som har sin bakgrund i ett otillfredsställande underhåll av Söderledstunneln och Centralbron under många, många år. Det har visat sig att situationen har förvärrats snabbt och mycket kraftigt.

De-facto-bakgrunden till att ärendet är uppe nu är också den situation vi har på byggmarknaden och komplikationen med många av etapperna i projektet. Det har lett till en väsentligt ökad kostnadsbild. Det är därför frågan är uppe här i kväll. Jag är den första att beklaga att det ser ut på det här sättet. Det är inte acceptabelt att projekt mer än fördubblas i budget under bara några få år. Det vidtas nu också åtgärder för att se till att det här genomförs med någon form av genomlysning av kostnadsbilden och för att se om det finns någonting i denna del som man kan pruta på och kanske till och med ta bort.

Samtidigt är detta en farlig väg. Det finns allvarliga komplikationer med betongen, som har börjat vittra och falla ned på en del av fordonen som har passerat. Det finns många åtgärder som måste vidtas.

Under förra året genomfördes den första etappen. Det finns anledning att gå igenom erfarenheterna av det när det gäller framkomlighet, information, alternativa färdvägar och en rad andra frågeställningar inför sommarens arbeten. På det sättet kan vi lite grann minska trafikkaoset jämfört med det som uppstod i somras. Helt förskonade lär vi dock inte bli eftersom Stockholm alltmer är en byggarbetsplats. Vi har stora projekt som genomförs nu och som har skjutits upp i många år, ibland uppemot 50 år. Nu sker allt äntligen i Stockholm, och jag tycker att vi i grunden ska vara positiva till det.

Det är viktigt med samordning, och det är viktigt att ta till sig vilka åtgärder vi kan vidta för att det ska flyta så pass bra som det kan under de extraordinära omständigheter som kommer att råda under de närmaste somrarna.

Anförande nr 81

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande och fullmäktige! Som några av er kommer ihåg var det 2004 som vi fastställde både tidsplan, kalkyler och kostnader för ombyggnationen av Söderledstunneln. Grunden var de inspektioner som skedde några år tidigare och som visade på de stora problemen på konstruktionsbetongen. Det är i princip samma underlag nu som för fyra år sedan, men med tillägget att vi har ytterligare kostsamma renoveringsobjekt. Som vi har hört borgarrådet säga här är tunneln i sämre skick än vad man trodde då. Dessutom har broarna vid Tegelbacken tillkommit.

Men det är inte bara den överhettade byggkonjunkturen som gör att kostnaderna drar i väg. Det är också den komprimerade byggtiden som leder till höga kostnader. Jag

tror ändå att det vore olyckligt att förlänga byggtiden för projektet med tanke på de stora projekt som finns framöver med Citybanan, Norra länken och andra väg- och järnvägsprojekt. Därför vore det bra att försöka få undan det här så fort det nu går.

Det är också viktigt med tanke på läget att vi får ned kostnaderna. Det handlar även om framkomlighetsproblemen och att de årliga avstängningarna sker regelbundet. Det hela måste komma till trafiknämnden så att vi kan värdera läget vid de olika tillfällena. Problemen med framkomligheten betyder också att vi kanske bättre än hittilldags måste sköta informationsinsatserna när det gäller alternativa färdvägar. Vi måste uppmana alla som vanligtvis tar bilen att i större utsträckning använda kollektiva trafikmedel. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 22 Volvo Ocean Race Stopover Stockholm 2009
Inriktningsbeslut (utl. 2008:11)

Anförande nr 82

Borgarrådet Hamilton (m): Herr ordförande! Vi vet att besöksnäringen blir en allt viktigare verksamhet i Stockholm och även i Sverige. Vi ser att turistverksamheten växer, och det kommer många sköna intäkter från olika länder till Sverige och till Stockholm.

Konkurrens ökar alltmer. Därför är det viktigt att vi hela tiden jobbar med att påminna om vilken fantastisk stad vi bor och lever i här i Stockholm. Då är evenemang ett viktigt verktyg för att sprida bilden av Stockholm. Jag tror att det är svårt att hitta ett bättre och mer vitt spritt verktyg än det som Volvo Ocean Race har att tillhandahålla. Man räknar med att ungefär 1,8 miljarder tittare följer evenemanget, och det är många människor som följer båtarna som åker runt över hela världen. Jag hade själv tillfälle att titta på starten i Southampton 1997. Detta är ett fantastiskt äventyr som väcker uppmärksamhet världen över.

Ärendet handlar om att båtarna kommer till Stockholm den 4–30 juni. Framför allt den 13–25 juni kommer Skeppsbron och Kungsan att vara fulla med folk som kommer från besättningarna, och förhoppningsvis av besökande. Vi räknar med att fler än en halv miljon personer kommer hit för att besöka evenemanget. Vi räknar också med att stadens olika verksamheter, företag, besöksnäring, hotell, restauranger och affärer kommer att få intäkter på över 130 miljoner kronor.

Det här är ett evenemang där det finns en *limit* i ärendet på 50 miljoner kronor. Det handlar då inte om skattemedel, som det har framställts ibland i medierna, utan det här är pengar som kommer från bland annat hamntäkter. Det är inte skattebetalarna som står för pengarna, utan det är snarare fartygen och rederierna runt om i världen som är med och finansierar verksamheten.

De 50 miljonerna är alltså en högsta nivå. Jag är tydlig i mina synpunkter när det gäller att projektledningen måste jobba med att hitta extern finansiering. Man måste eftersträva att maxsumman blir så låg som möjligt.

Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 83

Annamari Engel (v): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Det är ganska många i staden – personal som har blivit uppsagd och verksamheter som lever på svältgränsen – som lyfte på ögonbrynen när de fick läsa i tidningen att staden anser sig ha råd att satsa 50 miljoner kronor på ett båtlopp.

Det här är ett arrangemang som säkert är jättetrevligt att titta på under sommaren. Men det hör framför allt hemma inom turistindustrin. Det bolag som borde vara involverat från staden är Stockholm Visitors Board. De pengar som staden ska betala

är rena marknadsföringspengar. Det kan aldrig anses vara någon kärnverksamhet för Stockholms hamnar. Dessutom ger inte arrangemanget några intäkter till hamnen.

Borgarrådet säger att det här inte är skattemedel. Nej, men det är medel som kan komma skattebetalarna till godo eftersom det handlar om intäkter till staden. De skulle behövas för massor av investeringar i Kapellskär och på Strömkajen i Stockholms innerstad. I stället väljer man att satsa dem på att subventionera Volvo.

Jag blir lite förundrad. Volvos vinst var enligt deras hemsida föregående år 248 miljarder kronor. Jag gissar att Volvo har råd att betala själva för det lopp som bär deras namn och som ju är en reklamverksamhet för Volvo. Jag har svårt att förstå varför Stockholms stad genom ett av sina kommunala bolag ska subventionera Volvo med 50 miljoner kronor.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation, och jag tycker att det vore intressant om någon från majoriteten kunde förklara hur marknadsföring och bidrag till Volvo kan anses vara en kärnverksamhet för hamnen.

Anförande nr 84

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ann Mari Engel presenterar det här som om det skulle vara ett bidrag till Volvo. Det är inte alls vad det handlar om. Precis som jag sade här alldeles nyss är detta ett sätt att marknadsföra Stockholm och Stockholm som sjöfartsstad.

Det handlar om ett maxbelopp på 50 miljoner kronor som inte på något sätt kommer att komma Volvo till del. Här handlar det om att visa att Stockholm är en attraktiv och bra stad att locka turister till. Vi räknar med att vi kommer att få intäkter på över 130 miljoner kronor. Jag kan lova Ann Mari Engel att inte en enda liten sekun av de 50 miljoner kronorna kommer att hamna i Volvos fickor.

Anförande nr 85

A n n M a r i E n g e l (v): Ulla! Jag trodde annars att det här är det som är marknadsföring. Varje gång man säger Volvo Ocean Race är det reklam för Volvo. Det är det som är hela avsikten med ett sådant här lopp; Volvo vill marknadsföra sitt varumärke. Om staden lägger 50 miljoner kronor på att ytterligare marknadsföra Volvos varumärke är det pengar som kommer Volvo till godo. Jag förstår inte varför de inte kan finansiera sitt eget båtlopp. Det har de ju gjort tidigare. Och om Stockholm ska marknadsföras är det väl i så fall inte en kärnverksamhet för hamnen. Jag tycker inte att jag fick svar på den frågan.

Anförande nr 86

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Ordförande, fullmäktige! I likhet med borgarrådet Hamilton tycker jag att det här är ett utmärkt förslag. Det är ett förslag som verkligen sätter Stockholm på kartan för många människor som kommer att titta på tv, se bilder från Stockholm och konstatera: Åh – dit vill jag åka!

Jag tror att de 50 miljoner kronorna är en väl avsatt peng för att marknadsföra oss som en turiststad. Det är inte ett sätt att marknadsföra Volvo. Personal är uppsagd och ekonomin är dålig, säger ni. Folk undrar hur vi kan gå in och satsa pengar i ett båtlopp etcetera. Man kan vara hur negativ som helst om man bara vill. Men man kan också vara hur positiv som helst om man bara vill. Om det nu är så att vi inte har råd att ha personal och inte råd att göra någonting så är det väl bra om vi ser till att vi får extrapengar i vår kassa. Om ett sådant här lopp hjälper till att sätta Stockholm på kartan och visa hur vackert det är och hur fint det kan vara en sommardag – ljus och fint med båtar och vatten – är väl det om något värt att satsa på.

Jag har svårt att se de negativa bilderna av att vi går ut och talar om att vi vill att folk ska komma och besöka vår stad. Jag tycker att det är oerhört viktigt. Det är också viktigt att visa upp vår hamnverksamhet. Hamnverksamheten är en del av vår kultur. Utan vattnet hade vi inte haft något Stockholm här i dag. Det är hamnverksamheten som har sett till att vi har byggt upp allting runt hamnarna. Jag tycker att det är så oerhört viktigt att visa det. Om Volvo nu dessutom är villiga att gräva ned en massa miljoner på att ha ett lopp och ett *stopover* i Stockholm är det bra. *So what?* Det kan vi bara tjäna på.

Herr ordförande! Jag yrkar med glädje bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 87

A n n M a r i E n g e l (v): Det är trevligt att du är så glad, Inge-Britt. Men jag förstår inte riktigt det här. Om Stockholm inte skulle satsa de här pengarna – skulle det då inte bli något *stopover* här? Är det den typen av påtryckning det gäller, eller vad handlar det om? Ni pratar om att sätta Stockholm på kartan. Vi finns väl i hög grad på kartan och vid vattnet. Det ska vi vara glada för allihop, tror jag.

Men jag skulle vilja veta hur det är. Om Stockholm inte satsar de här pengarna blir det inget lopp till Stockholm – är det så? Jag har inte sett att det har varit så när det gäller andra städer.

Jag förstod inte alls det du sade om att *om* personal blir uppsagd. För övrigt borde du som en del av majoriteten veta att det *är* så. Det handlar inte om något *om*. Eftersom personal blir uppsagd ska staden tydligen tjäna pengar på det här. Ska personalen få jobb igen då, eller vad är det för sorts intäkter du talar om som staden ska få och som gör att de som har blivit uppsagda kan få jobb? Jag förstod faktiskt inte riktigt den kopplingen.

Anförande nr 88

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Jag tror att det är mycket som du inte förstår, Ann Mari Engel. Vad pratar du om för påtryckning? Jag vet inte om någon påtryckning. Du är så negativ att det tydligen inte finns något positivt med någonting som kommer i förslaget bara för att det kommer från den borgerliga sidan.

Det är jätte viktigt att också vi hjälper till att marknadsföra vår stad. Det är bra om vi får draghjälp från Volvo, men vi behöver också sätta vår stad på kartan. Reklam är inte gratis, förstår du.

Anförande nr 89

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag börjar med att yrka bifall till Miljöpartiets förslag till beslut i ärendet. Vi har också delat ut ett särskilt uttalande. Det handlar om offentlighetsprincipen. Vi tycker att det finns en stor brist i avtalet som rör just offentlighetsprincipen. I avtalstexten står det att det ska råda sekretess både för själva avtalet och för annan affärsinformation i samband med tävlingen.

Vi hävdar bestämt att det på grund av offentlighetsprincipen är omöjligt för ett kommunalt bolag att ingå en sådan här omfattande sekretessförbindelse. I avtalet står det till exempel att information i och för sig får lämnas ut om tvingande lag föreskriver det. Men i samma paragraf krävs att avtalsmotparten informeras redan före utlämnandet av informationen. Enligt svensk lag får sådant inte fördröja utlämnandet av allmänna handlingar.

I avtalet står också att avtalsparterna tillsammans ska minimera konsekvenserna av ett utlämnande. Det kräver förmodligen att man i strid med svensk lag ges rätt att efterforska vem som begär ut handlingarna och i vilket syfte. Vi förutsätter att avtalsförslaget ändras så att det överensstämmer bättre med svensk lagstiftning om offentlighet och sekretess.

Anförande nr 90

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige! Det var roligt att lyssna på Inge-Britt Lundin. Hon lät som en liten väderflicka när hon talade om vilket väder det ska bli här i mitten på sommaren, när det här arrangemanget är på gång.

Vår bedömningsgrund från socialdemokratin har varit att vi har tittat på ärendet och funderat lite grann på hur man ska ställa sig till begäran om att få komma till Stockholm. Vi har bedömt detta som att det är ett arrangemang som sätter Stockholm på kartan. Det handlar ju om att vi kommer att få en del intäkter till staden. Även om det kostar en del pengar för hamnen i dagsläget kommer det hela ändå staden till godo.

Jag tror att man måste resonera lite om det här. Kan en kommunal bolagsverksamhet vara med och bidra till att man får en ökad turismnäring i Stockholm, fler som går och handlar och fler som nyttjar våra hotellrum? På så vis kan hela verksamheten komma i gång. Detta är ett arrangemang som inte bara är till för Stockholm, utan det är många som tittar och följer det hela med stor spänning. Därför har vår utgångspunkt från Socialdemokraterna varit att vi tycker att det här är ett bra arrangemang.

Vi tycker också att det är glädjande att båtarna vill lägga till i Stockholm. Någon frågade om de hade kunnat segla förbi Stockholm. Det är helt klart att de hade kunnat göra det. Det har inte varit någon självklarhet att komma till Stockholm. Man har gjort en förfrågan om att få komma hit och lägga till och ha en start här.

Jag tror att det här är ett bra arrangemang för Stockholm. Men man kan alltid diskutera hur det ska bli nästa gång ett så här stort arrangemang kommer. Ska det ligga på ett enskilt bolag eller finns det andra organisationsdelar i staden som ska ta hand om ett dylikt arrangemang? Men det är klart att Stockholms hamnar har

möjligheten. Det krävs faktiskt lite jobb för att få alla båtar på plats och få arrangemanget att kunna genomföras. Jag tror att hamnen är en bra del när det gäller att kunna fixa Volvo Ocean Race. Men man kan ändå fundera lite grann på hur sådant här ska arrangeras i framtiden. För tillfället och nu yrkar vi i alla fall bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 91

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Det är inte varje dag vi får erbjudanden till staden om att få vara med och ta emot ett *stopover* här i Stockholm. Jag tror att människor älskar när det blir lite utöver det vanliga. Vi såg vilken enorm uppslutning det var under Tall Ships Race i somras. Folk reste hit till Stockholm för att vara med, och stockholmarna själva fick glädje av evenemanget.

Många har talat om att sätta Stockholm på kartan. Visst handlar det mycket om det. Om man en gång har kommit hit vill man tillbaka. Detta är inte bara till för stadens bästa, utan staten kommer också att få in en hel del när det gäller övernattningar, hotellnätter och annat. När vi nu förbereder och öppnar nya hotell här inom en snar framtid är det positivt att vi kan ta emot just sådana här större evenemang. Jag tycker att vi ska planera för ännu fler sådana här i Stockholms stad. Jag tror att det är betydelsefullt för staden att vara aktiv när det gäller besöks- och turistnäring. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 92

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tror att alla tycker att det är trevligt med stora evenemang som drar till sig människor, särskilt om det är på vatten och inte med trafik. Men jag tycker fortfarande att det är lite oklart hur erbjudandet ser ut. Volvo Ocean Race har erbjudit sig att ha ett *stopover*, och villkoret är att staden ska stå för en viss summa. Det står här att staten kommer att få så stora intäkter. Det är väl snarare enskilda hotell; det är väl inte staten som driver hotellen. Det är i och för sig jättebra att hotellen får intäkter, men jag tycker att utgångspunkten är ganska grumlig.

Jag har fortfarande inte fått något svar på frågan om varför inte Volvo kan svara för kostnaderna för sitt jobb. Det står i budgeten att man ska betala för tävlingsledning och det ena med det andra. Det verkar väl rimligt att den som arrangerar loppet svarar för det. Stockholm ska naturligtvis hjälpa till så mycket vi kan med att upplåta platser och så vidare. Däremot verkar det inte nödvändigt att satsa 50 miljoner i reda pengar.

Anförande nr 93

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag tror inte att man behöver vara orolig. Dessutom har faktiskt Stockholms hamnar uppdraget att få till extern finansiering av hälften av kostnaderna. Det är ett tydligt uppdrag som de har tagit på sig. Jag tror inte att det är några svårigheter att få olika sorters sponsring för ett sådant här evenemang. Du behöver inte vara orolig; jag tror att det kommer att bli ett bra evenemang.

Anförande nr 94

B a r r y A n d e r s s o n (s): Herr ordförande, fullmäktige! Jag tror att vi lever i en värld där man måste vara beredd att satsa lite för att få arrangemang till Stockholm. Vi vet att detta kommer att vara också i Göteborg. Båtarna kommer inte att vara där i lika många dagar, men i alla fall i fyra fem dagar. Jag är helt övertygad om att Göteborg också måste satsa lite grann på det här.

Det är inte ovanligt med företagsnamn i evenemang. Vi har DN-galan, som vi också går in i och tycker bra om och vi har tennisturneringen Nordic Light Open. Det är en turnering som har blivit en av de största tack vare Stockholm. Nordic Light går in och sponsrar den, och vi tar hand om detta bra från staden.

Om vi vill ha några evenemang till Stockholm tror jag att det är ofrånkomligt att vi går in och hjälper till. Vi får hoppas att vi inte behöver lägga ut alla 50 miljonerna, utan att det kan gå att göra lite billigare. Det jag är mest glad över är Folkpartiets fantastiska entusiasm. Ni brukar aldrig vara med på någonting. Ni var inte med på en enda grej under förra perioden. Ni sade nej till precis allting, men nu yrkar Inge-Britt Lundin med glädje bifall till det här. Jag tycker att det bådär gott för framtiden. Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 95

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Tack, gulle dig! Det var snällt. Du ska vara glad när jag går in och gör sådana här grejer, och inte bara förvånad.

Anförande nr 96

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ordförande! Ann Mari Engel har nu ändrat argumentation när det gäller varför hon är emot den här verksamheten. I reservationen står det att vinsten kan räknas hem i Stockholms näringsidkares fickor – restauranger, hotell och varuhus. Men i den här debatten hävdar hon nu att vi subventionerar Volvo. Jag tycker att det är ärligare att bara säga att ni inte vill ha det här. Det handlar inte om någon subventionering av Volvo.

Vi tycker att det är viktigt att näringslivet i Stockholm går bra. Det är bra att folk äter mycket på restaurangerna och bokar många hotellrum och att varuhusen får sälja bra. Ett sådant här evenemang är helt frivilligt. Om inte Stockholms stad skulle säga att man är intresserad av detta *stopover* skulle båtarna inte segla in här. Så är det, Ann Mari Engel!

De 50 miljonerna är stadens kostnad för att genomföra evenemanget. Det är det som den maximala budgeten baseras på. Sedan har jag gett ett tydligt uppdrag till projektledningen att jobba för att öka intäkterna från annat håll för att få ned den summa på 49,8 miljoner som står i underlaget.

Anledningen till att vi har fastnat för att det är hamnen som ska stå för verksamheten är att hamnen råkar ha en alldeles utmärkt organisation och en alldeles utmärkt projektledare som kan hantera de här frågorna. Det finns en bra erfarenhet. Därför känns det rätt naturligt att den verksamhet som är sjöverksamhet och där det finns

kunskap på området också tar ansvar för projektet. Då kan vi på bästa möjliga sätt genomföra detta. Det är det som är orsaken till att det ser ut som det gör.

Ann Mari Engel! Det är mycket ärligare att säga att ni inte vill ha det här. Vi tycker att det är bra att näringslivet i Stockholm kan få ökade intäkter. Vi tycker att det är bra att det kommer fler besökare till Stockholm. Vi tycker att det är bra att båtarna kommer att stanna här så att vi syns över hela världen. Det är bra att 1,8 miljarder människor runt om i världen kan få se vilken fantastiskt vacker huvudstad vi har. På så vis kan fler människor komma hit och ösa sina pengar över restauranger, hotell och varuhus och alla andra i dina ögon otäcka näringsidkare.

Anförande nr 97

A n n M a r i E n g e l (v): Ulla! Diskussionen handlar om vad Stockholms stad ska betala i relation till de andra kostnader som finns i staden. Vi skriver i vår reservation att Volvo Ocean Race *stopover* är ett i alla stycken kommersiellt projekt som bör kunna bära sina egna kostnader. Det är vad det handlar om.

Vi säger inte att vi inte vill ha det här. Vi säger att vi gärna kan ha det här loppet, men vi förstår inte varför vi ska betala så mycket för att marknadsföra Volvo. Det är ju det som det handlar om.

Jag tycker att det är jättetrevligt att folk kommer hit och bor på hotell. Men frågan är hur stadens satsning ska se ut. Det är därför jag har försökt fråga lite grann här. Har det kommit ett erbjudande om att man kan tänka sig att stanna till i Stockholm om vi ställer upp på det ena och det andra? De kostnader som är redovisade här handlar om att betala för tävlingsledning, bygga om kajer och sådant. Vi tycker bara att kostnaden är anmärkningsvärd, och vi förstår de stockholmare som lyfter på ögonbrynen när de läser att staden anser sig ha råd att lägga 50 miljoner på detta medan det finns många andra angelägna saker som man inte har råd med. Man måste undra om inte Volvo med sin 240-miljardersvinst själva kan betala för sitt lopp. Då är de mycket välkomna till Stockholm.

Anförande nr 98

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Den här typen av tävlingar fungerar så att man som stad blir medarrangör. Därmed är man med och finansierar en del av den verksamhet som finns i ett visst *stopover*. Det gäller för alla de olika städer som deltar i verksamheten.

Anförande nr 99

T o m a s R u d i n (s): Ordförande! Låt mig först säga att detta är fantastiskt roligt. Det är ett av de roligaste besluten vi har fattat i kommunfullmäktige sedan jag började jobba här. Det här kommer att leda till att Stockholms vackra vattenspeglar, gavlar och hamnområden kommer att bli synliga för hela världen.

Det finns tre stycken stora prestigefyllda seglingstävlingar: Sydney Hobart, America's Cup och Volvo Ocean Race. Alla tre bevakas av så gott som alla länder som är aktiva i seglingsvärlden. Vackra bilder över vår vackra stad kommer ut över hela

världen. Detta är därför ett exempel på precis den typ av verksamhet som staden bör bedriva för att sprida information om varumärket Stockholm så att vi kan stärka turismen.

Jag tycker att man är lite väl snål i ärendet med beskrivningen av vad det här kan betyda för staden. Jag tror inte alls att det egentligen handlar så mycket om de intäkter som sker just under de här dagarna, även om de är betydande. Det här har på lång sikt mycket, mycket större betydelse.

Jag skulle vilja att staden när vi arbetar med Volvo Ocean Race jobbar på ett så professionellt sätt att man under det samarbete som kommer att uppstå automatiskt i princip känner att man vill återkomma till Stockholm. Vi ska göra det här så professionellt att Stockholm etablerar sig som en av de hamnar där man kan göra den här typen av stora tävlingar möjliga. Jag tycker att vår stad förtjänar det.

Däremot ska man inte säga som Ulla Hamilton – att det här inte kostar skattebetalarna något. Jag är helt övertygad om att det här kommer att kosta skattebetalarna den uteblivna intäkt som hamnen annars hade betalat. Men det är värt de pengarna. Det här är precis det som staden ska göra när det gäller att marknadsföra sig, för vi får igen det på lång sikt. Det förstår också många stockholmare som har flanerat i staden under Tall Ships Race och andra stora evenemang, som nämndes här tidigare. Det här är mycket större än Tall Ships Race. Det kommer naturligtvis att kosta skattebetalarna pengar, men det är värt det. Detta kommer att betyda mycket för Stockholms del på mycket lång sikt.

I och för sig tycker jag att det är konstigt att det hamnar helt och hållet på Stockholms hamn. Vi har bolaget Stockholm Visitors Board, som ska ha kunskapen om att göra den här typen av stora arrangemang. Jag utgår från att Stockholms hamn kommer att utnyttja Stockholm Visitors Boards kunskaper så att det också uppstår en del kunskapsöverföring åt båda hållen och att detta upplevs av medarrangörerna som så professionellt att de i framtiden kommer att vilja återkomma till Stockholm. Det här är mycket roligt.

Anförande nr 100

L u k a s F o r s l u n d (c): Ordförande, fullmäktige! Centerpartiet är också glada för den här satsningen. Vi tror att det är en jättebra satsning med tanke på att det svenska företaget Volvo tog över det som hette Whitbread förut. Det är många som följer det här. Ericsson kommer att ha två båtar med, som byggs ute i Kista just nu. Det vore synd om tävlingen inte kunde besöka Stockholm nu när man för första gången har fått möjlighet till detta.

Det råder ingen tvekan om att det funkar på det här viset; betalar man inte in någonting så kommer inte båtarna hit. Så funkar det med de flesta stora arrangemang vad gäller idrott. Man kan undra hur det är med Ann Mari Engels syn på saker och ting. Sedan 60-talet finns det ju ett ishockeylag som heter Modo. Vi har idrottsarenor som heter Cloetta, Center och Löfbergs Lila. Hur skulle man över huvud taget kunna nämna dem i public service, radio och tv, med ditt resonemang? Det känns bara så gammalt. Det är dags att förstå att det finns en koppling där företag kommer in i bilden.

Anförande nr 101

A n n M a r i E n g e l (v): Lukas! Det är klart att jag begriper att företag kommer in i bilden. Det är ju det jag säger. Jag vill bara veta lite mer om bakgrunden. Om man har ett Volvo Ocean Race är det klart att det är marknadsföring för Volvo. Jag tycker att den kopplingen är självklar. De har ju det här för att marknadsföra sig själva. Därför ifrågasatte jag att stadens skattebetalare ska betala för det. Visst förstår jag att det är ett företagsnamn. Det var just det jag kommenterade.

Anförande nr 102

L u k a s F o r s l u n d (c): Volvo har betalat när man köpte namnet på tävlingen. Nu betalar vi in lite, och så får vi marknadsföring för Stockholm. Det är nog så man ska se det. Stockholm kommer att synas i varenda sportsändning i hela världen där det finns ett intresse för segling. Uppskattningsvis 1,4 miljarder människor ser Stockholms fantastiska skärgård och stad på tv. Det kommer sannolikt att generera ganska stora summor. Det blir fartyg som besöker oss i framtiden. Stockholms hamnar kommer också att gagnas av det. Vi ser det som marknadsföring av Stockholm i stället för marknadsföring av Volvo.

§ 24 Motion om avgifter vid exponering i det offentliga rummet (utl. 2007:140)

Anförande nr 103

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Det som föranledde mig att skriva motionen är den extrema exponering som just nu sker av det offentliga rummet i Stockholm trots att fullmäktige enhälligt har beslutat om ett skyltprogram, det vill säga ett program som stadsbyggnadskontoret följer när det gäller vepor och reklamplatser. När man ansöker om detta och överklagar kommer det upp till stadsbyggnadsnämnden. Där beviljas det nästan undantagslöst av majoriteten, och vi i oppositionen motsätter oss.

Först och främst vill jag säga att jag inte stöder den exponering som just nu sker. Trots detta börjar man fundera. Vem är det egentligen som betalar för det här, och vad kostar det? Vad kostar överklagandena och den administration som pågår? Får staden och därmed medborgarna kompensation för den kostnad detta innebär? Nej, det får de inte.

Sedan kan man börja fundera på varför fastighetsägare låter exponera sina hus och sina fastigheter på det sätt som faktiskt görs. Det har naturligtvis att göra med hur mycket betalt de får. Ett bra exempel är hotell Anglais nere vid Stureplan. Där sitter det en fast monterad jättestor bildskärm. Jag har ingen aning om hur många tum den är, men det är i alla fall inget som skulle få plats i mitt vardagsrum. Konsekvensen av att man har satt upp skärmen är att man inte kan använda ett antal hotellrum. Men hotellet tjänar mer pengar på att ha den fasta installationen av en tv på fasaden än vad man får betalt för att hyra ut sina hotellrum. Samtidigt funderar vi här på hur vi ska få till stånd fler hotellrum i Stockholm.

Det finns en knepighet i detta, och det handlar också om väldigt mycket pengar. Det man betalar i det här och som kommer staden till del är den bygglovsavgift som staden tar ut när man beviljar ett bygglov. Det är ungefär 6 000 kronor. Det känns lite absurt. Inte minst känns det absurt utifrån det faktum att den politiska majoriteten i princip är marknadsförespråkare i alla frågor. Men nu ser man inte till att staden får in pengar för detta. Det är ju stockholmarna som betalar för den exponering som sker genom att de blir av med stora kulturvärden och stora arkitektoniska värden. Man förlorar upplevelser av staden, av stadsbilden och så vidare. De borde kunna kompenseras och få plåster på såren för detta.

Det skulle kännas lite lättare att stå ut med den där tv:n på hotell Anglais eller den där vepan på en annan fastighet om jag visste att den där vepan i alla fall betalar en barnomsorgsplats, ett skolår för en elev eller så. Men detta ställer inte majoriteten upp på över huvud taget. Det finns ett uppenbart problem i de här frågorna.

Jag tycker att det är lite tråkigt att man inte vill göra mer från majoritetens sida än att säga: Jaha, det var ju kul att Lindberg tyckte så! Sedan besvarar man bara motionen. Det är ett problem att man får ut för lite pengar för det arbete som staden lägger ned. Men man vill ändå inte göra någonting med detta.

Nu har stadsbyggnadskontoret, stadsledningskontoret med flera ändå kommit med en del kloka synpunkter och med den kunskap som de har på det här området. Jag vill ändå yrka bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen, som betyder att vi ska uppvakta regeringen och dem som lagstiftar här på andra sidan vattnet i de här frågorna. De är nämligen väldigt problematiska. Bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 104

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Om man får tro motionären är det ingen hejd på hur mycket de så kallade veporna förstör i stadsrummet. Det är skyddad arkitektur som man inte kan se längre, och så vidare. Jag tycker att det är befogade frågeställningar som Teres Lindberg tar upp. Sådana åtgärder som vi pratar om här ska självfallet vidtas med sans och måtta och göras på ett bra sätt.

Men många av oss i majoriteten delar inte Teres Lindbergs principhållning – att det per definition alltid är fel med den här typen av inslag i stadsbilden. Jag tror att det är tvärtom i många sammanhang. Om jag säger London till Teres Lindberg tror jag att Piccadilly Circus dyker upp direkt i din begreppsvärld om vad London står för. Det är likadant med Stockholm; stadsbegreppet innehåller en viss puls och en viss kommersialism som är sund och bra och som skapar grunden för staden. Städer som Stockholm är ju grundade just på handel och mötesplatser av det här slaget. Jag tycker att det är att göra sig själv en otjänst att bara säga att det här är fullt och fel och aldrig får förekomma.

Man kan alltid gömma sig. Det är ett klassiskt trick från många att ta fram ett skyltprogram i stadsbyggnadsnämnden och sedan låta det bli något sorts lag. Så är det inte. Det är rekommendationer. Jag tycker att det finns anledning för oss att se över skyltprogrammet och se hur det ska anpassas till de beslut som numera fattas i byggnadsnämnden. Där har Teres Lindberg en poäng. Men skyltprogrammet är inte lag. Man får avvika från principerna. Annars behövs nämligen inte vi i byggnadsnämnden alls. Då kan vi bara hänvisa till skyltprogrammet, och behöver inte fatta några beslut. Så är det ju inte!

Över huvud taget får jag få frågor från allmänheten om det här med vepor, Teres Lindberg. Min inkorg är inte full av brev från upprörda medborgare i Stockholm som tycker att veporna på staden förfular stadsrummet. Det är faktiskt det motsatta – jag får en del mejl om att man vill ha fler. Det är inte så många som säger att det är för många vepor.

När det gäller avgiften måste jag avslutningsvis avslöja att jag är förtjust i Teres Lindbergs idé, herr ordförande. PBL har nu tyvärr angett att man inte får ta ut högre avgifter än den kostnad kommunen har. Teres Lindbergs parti, som har styrt landet under hela den moderna tiden, kunde ju ha ändrat PBL. Senast hade ni tolv år på er att ändra PBL, men ni har inte gjort det. Jag ser verkligen fram emot en sådan förändring, för jag tycker att det är rimligt att staden får lite mer av de intäkter som du så riktigt påpekar går till andra aktörer än staden i första hand. En och annan dagisplats tror jag dock att vi har finansierat genom att vara lite generösa med vepor, vilket Socialdemokraterna inte har varit.

Anförande nr 105

T e r e s L i n d b e r g (s): Mikael! Jag sade inte att det alltid är fult och fel med vepor. Jag sade att det som sker just nu är en förvanskning av det offentliga rummet. Jag tycker att det är helt okej med alla de reklamplatser som finns och med de platser som är utpekade enligt skyltprogrammet. Det är helt okej att ha reklam där – jag tycker till och med att det är bra. Kommersialisering till en viss del är bra.

Men jag tycker inte att det är bra att man utan pardon säger ja till allt. Det är det som faktiskt sker. Jag tycker att det är lite tråkigt att man inte ens kan fundera på detta. I stadsbyggnadsnämnden beviljar ni vepor omedda hela tiden. Det finns hela tiden risk för att det kommer upp sexistiska bilder och så vidare på fastigheter som kanske till och med har de kulturhistoriska värdena som vi borde värna. Det är sådana värden som både stockholmare och tillresande turister – både från övriga landet och från övriga världen – i Stockholm uppskattar. De kommer hit för att se miljön, och i stället finns risken att man möts av en storbröstad modell i en icke nämnd klädfirmas reklam. Det är lite tråkigt, och det är inget Stockholm som jag vill se. Jag vill att det ska vara ordning och reda i de här frågorna. Det är det inte just nu, och jag tycker att det är tråkigt.

Anförande nr 106

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Vänsterpartiet vill ansluta sig till den socialdemokratiska reservationen. Vi har ett eget särskilt uttalande, men vi tycker att det är viktigt att man får någon ordning på det här och kan titta på hur det är med avgifterna. Vi tycker att man ska vara väldigt restriktiv och måttfull när det gäller vepor. Vi tycker att det är väldigt tråkigt när man inte följer den policy som staden har antagit.

Jag tror inte att när folk tänker på Stockholm så tänker de: Det var en snygg vepa på Åhlénshuset. Eller när man tänker på London tänker man inte på reklamen vid Piccadilly Circus, utan det är helt andra värden i staden som vi vill marknadsföra och som folk tänker på. Det handlar mycket om byggnaderna i sig, miljön och vattnet. Vi tycker att det i många fall är förfulande när man sätter upp vepor. Jag säger inte i alla men i de flesta fall.

Det är viktigt när det gäller innehåll i reklamen att man följer etiska principer, som vi har skrivit i vårt särskilda uttalande. Men vi vill alltså ansluta oss till reservationen från s.

Anförande nr 107

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Får jag bara säga att Åhléns Citys arkitektur bara skulle förbättras av en vepa.

Anförande nr 108

A n n M a r i E n g e l (v): Jag har inte hört någon lovprisa det från staden, varken fasaden eller vepan. Det var liksom poängen i det jag sade. Det är inte det som vi tycker är den viktiga karaktären på Stockholm. Jag håller inte med dig om att de här reklamveporna i något fall förskönar staden. Det finns olika smak när det

gäller arkitektur, det vet både du och jag. Men jag skulle bli förvånad om det var invånare som skulle skriva till dig och kräva fler reklamvepor. Det skulle vara intressant att veta vilken reklamfirma som i så fall ligger bakom. Jag tror att det är få vanliga stockholmare.

Anförande nr 109

P e t t e r L i n d f o r s (m): Ordförande, fullmäktige! Det här är en fråga som jag tycker ganska tydligt visar på kontrasten i förhållande till oppositionen, som vill att vi ska bo i ett museum. Stockholm ska uppenbarligen vara ett museum. Det är Teres Lindbergs och Miljöpartiets inställning. Vi känner att det ska vara en levande stad.

Jag kan försäkra Teres Lindberg, och det vet Teres Lindberg om, att vi ser alla vepor innan vi fattar beslut. Jag har inte beslutat om en enda vepa under förra året som jag inte har sett innan. Det vet Teres Lindberg om. Det är lite dumt att hon säger något annat här.

Fler vepor i Stockholm, det tror jag att vi mår bra av.

Anförande nr 110

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är inte riktigt sant att vi ser alla vepor. Inte minst när det gäller julreklam tog vi beslut om många vepor osedda. Det var typ: Så här kommer det att stå på den här vepan. Vad som sedan kom att stå där var inte alls det som man hade ansökt om bygglov för. Man ska inte föra med osanning.

Jag sade: nästan undantagslöst. Det är heder åt den politiska majoriteten att låta Clarionhotellet vara orört en liten stund så att stockholmarna får se fasaden, också de som kommer hit för att titta på det nya huset. Det är roligt att ni säger nej ibland. Jag tycker att det vore bra om ni övervägde fler sådana ställningstaganden. Nu handlar det om en prestige, inte om ett övervägande om vilken typ av hus det är, hur mycket exponering, hur mycket vepor som det är just nu. Det sker utan eftertanke, och det tycker jag är tråkigt.

Anförande nr 111

P e t t e r L i n d f o r s (m): Vi bordlade de där ärendena innan jul, så det stämmer inte heller. Sedan kan man fråga sig om du har en mejlbox full av klagomål från stockholmare som är upprörda över dessa vepor som tydligen svämmar över hela staden. Jag tycker att det är ganska tråkigt att höra sådant. Er inställning är att vi ska bo i ett museum. Det är förlegat.

Anförande nr 112

A n n M a r i E n g e l (v): Jag är ganska fascinerad över din idé att om inte staden är övertäckt av reklamvepor är det ett museum. Om du frågade Stockholms invånare så skulle de flesta inte förstå det. Jag tror att det är många som mer eller mindre ser det som ett nödvändigt ont att man klär in fasaderna med reklambilder.

Jag tror att det är många som vill ha en levande stad med många kulturella, sociala och mänskliga verksamheter i. Det kan man åstadkomma utan reklam även om du kanske inte har tänkt på det. Vi vill se en levande stad som inte är täckt av reklamvepor. Låt oss gärna prova det!

Anförande nr 113

P e t t e r L i n d f o r s (m): Fantastiskt, Ann Mari Engel! Vi har olika definition på vad en levande stad är. Men jag kan tänka mig att vi kan ha både vepor, uttryck för kultur och allt möjligt uppe på fasader, och vi kan ha fina fasader, vi kan ha nya och gamla hus. Det viktiga är att man kan ha en levande stad, med även reklam-budskap.

Anförande nr 114

L u k a s F o r s l u n d (c): Ordförande, fullmäktige! Jag är förmodligen den enda i debatten i alla fall som har bott i ett hus med en vepa utanför fönstret. Det var inte så dåligt. Det var då jag pluggade och bodde på Norra Stationsgatan i ett gammalt ungarhus. Det var ett fruktansvärt fult hus bakom den vepan som ingen någonsin saknat. Inifrån såg man ut genom vepan, och man fick en schyst hyresreduktion från Stockholms studentbostäder. Så allt med vepor behöver inte vara av ondo.

Vepor tycker vi, precis som Petter var inne, är något som ger liv åt staden. Det finns vackra vepor. Det finns också vackra hus som kanske vepor inte lämpar sig för, men i många fall tycker vi att det bidrar till en bättre och en mer levande stad. Jag tycker att Mikael's exempel med Piccadilly Circus är ganska bra. Om reklamskyltarna inte skulle vara där skulle det inte vara samma plats. Jag skulle sakna dem.

Vepor behöver inte vara av ondo. Jag tror att det finns mycket gott med vepor.

Anförande nr 115

A n n M a r i E n g e l (v): Det är väl bara att gratulera dig till att du har bott trevligt och bakom en reklamvepa. Jag är inte säker på att alla Stockholms invånare håller med mig. Det är många som tycker att det är trevligt att titta ut genom fönstret och titta på natur och stad. Men det kanske är en ny policy från Centerpartiet. Ni har ju många pigga nyheter i ett skyltprogram. Klä in alla bostäder med reklamvepor. Det kanske vore något.

Anförande nr 116

L u k a s F o r s l u n d (c): Ja, det kanske vore det. Jag sade just att det går att se ut genom veporna. I vissa hus som är bostadsrättsföreningar får man ta ställning till om man tycker att en vepa är bra. Det är ingen som tvingar fastigheterna att ha vepor. Lite lustig argumentation.

Anförande nr 117

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag skulle vilja rikta en uppmaning till dig att läsa skyltprogrammet. Där pekar man just ut det du sade: Vad är lämpligt eller vad är inte

lämpligt? Det måste finnas någon form av riktlinjer i de här frågorna och inte politiskt godtycke. Det är det vad det handlar om. Nu är det den politiska majoriteten som säger: Det där är ett fint hus, det kanske vi kan låta bli. Så är det med Wingårdhs nya hus. Men nästa gång man kanske säger ja därför att man tycker att det är fint med reklam och vepor.

Det tycker jag är tråkigt. Det är mycket bättre att ha ett program och riktlinjer att gå efter så att man har någonting att följa. I stället är det godtycke, och man frångår programmet gång på gång.

Anförande nr 118

L u k a s F o r s l u n d (c): Precis som Mikael var inne på är det kanske dags att revidera det skyltprogrammet.

Anförande nr 119

A b i t D u n d a r (fp): Den här motionen handlar om avgifter. Till och med det socialdemokratiska partiet säger att dem måste man ändra. Men det blir debatt om vepor. Där har jag och mina kolleger eller borgarrådet redan klargjort ganska tydligt. Jag vill korrigera och informera ledamöterna om att man uppfattar det Teres Lindberg säger som att vi säger ja till allting. Det stämmer inte. Det görs en bedömning. Det görs kulturhistoriska bedömningar – kommersialism, klassning av husen och så vidare. Sådana bedömningar görs. Det ni påstår här är inte korrekt.

Själva motionen handlar om avgifter, men det blir inte i kväll någon debatt om det, utan man vill diskutera vepor. Det kan vi diskutera, tycker jag. Ni säger nej till allting. Vi har helt olika uppfattning om hur Stockholm ska utvecklas, hur Stockholms skönhet ska bedömas i så fall. Ni säger bara nej, nej, nej. Det är tur att det inte blir någon lag. Nu måste vi ta initiativ och sätta det på dagordningen utifrån vad stockholmarna vill ha det.

Jag är verkligen glad att ni inte styr, annars skulle det bli en väldigt trist stad.

Anförande nr 120

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är väldigt många förslag på vepor, Abit, som bifalls av en delegation. Det är sådant som vi aldrig ser i nämnden. Självklart gör stadsbyggnadskontoret och nämnden bedömningar. Problemet är att ni säger ja till allt. Ni lyssnar inte på vad stadsbyggnadskontoret säger, ni tar inte hänsyn till de kulturhistoriska värdena. Det är alltid kommersialismen som får gå före. Jag tycker att det är tråkigt att ni inte tar de hänsyn som man faktiskt behöver ta ibland.

Anförande nr 121

A b i t D u n d a r (fp): Du påstod tidigare någonting som jag hoppas att jag missuppfattade. Du pratade till om med om sexism eller vad det nu var. Jag tycker inte att vi säger ja till allting. Det görs bedömningar, och vi har sagt nej till några utifrån till exempel trafiksäkerhetssynpunkt där Vägverket eller trafikkontoret har uttalat sig. Det är inte sant som du påstår att vi kategoriskt säger ja till allting.

Däremot har vi att ta ansvar för huvudstadens utveckling, hur vi ska utveckla den. Varför säger ni nej till att en vepa ska hänga någonstans? Det fattar jag inte. Vi har i så fall helt olika uppfattningar.

Återigen är jag glad att ni inte styr.

§ 26 Motion om SL-kort som löneförmån till stadens anställda (utl. 2007:178)

Anförande nr 122

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Jag motionerade om detta för att få en stad som är mer miljövänlig och som ökar sin attraktionskraft vad gäller arbetsrekrytering. Intentionen är att minska utsläpp av växthusgaser, få bättre luftkvalitet, främja hälsa hos invånare i Stockholm, att stadens attraktionskraft som arbetsgivare ska bli bättre, satsa på de mest lågavlönade.

De flesta som åker kollektivt är kvinnor, oftast arbetande inom den offentliga sektorn. Att staden visar vägen för andra stora arbetsgivare att vidta liknande åtgärder, att vi föregår med gott exempel och att minska trängseln på gator och torg och bättra framkomligheten är andra åtgärder. Den trängselavgift som den förra majoriteten införde och som blev en succé har blivit urvattnad på grund av diverse tricksande och justeringar.

Alla dessa positiva effekter som min motion hävdar att det kommer att medföra säger högeralliansen nej till. Det är inte förvånande att min motion avstyrks av högeralliansen. Det som är mer förvånande är att Miljöpartiet och Socialdemokraterna inte heller tillstyrker motionen, med motiveringen att det finns andra områden som enligt dem är mer prioriterade.

För oss är en stad i världsklass inte detsamma som borgarna använder sig av – en massa floskler. En stad i världsklass är för oss i Vänsterpartiet en stad präglad av rättvisa, en stad präglad av solidaritet, en stad som ligger i framkanten för att minska och på sikt har noll utsläpp av klimatpåverkande växthusgaser.

Jag yrkar bifall till min motion.

Anförande nr 123

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det kan låta som en väldigt bra åtgärd att alla skulle få SL-kort. Men för stadens räkning skulle det innebära massor med administration och kostnader den vägen. Vi väljer ett annat sätt att möjliggöra för stockholmarna att köpa SL-kort. Vi sänker skatten. De får mer pengar i plånboken, och då har man råd att köpa SL-kort.

Anförande nr 124

M e h d i O g u z s o y (v): Effekten av era skattesänkningar blir inte ens ett nollsummespel därför att avgifterna oftast också ökar jämte skattesänkningar. De grupper som min motion avser skulle bli stora vinnare av att få ett gratis SL-kort. Det medför en massa positiva effekter. Det som är konstigt är att administrationskostnaden sägs vara tio gånger större än själva kostnaden för att erbjuda stadens anställda gratis SL-kort. Det är väldigt förvånande.

Anförande nr 125

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Vi har ingen annan uppfattning än majoriteten i sakfrågan. Jag vill ändå påpeka, när borgarrådet säger att ni ser till att alla kan köpa SL-kort genom att ni sänker skatten, att ni skulle behöva sänka skatten med ungefär 3 kronor 50 öre för den genomsnittlige LO-medlemmen för att få det att gå ihop.

Anförande nr 126

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Jag vill göra en korrigerig. Jag yrkade bifall till min motion. Jag yrkar på återremiss, för vi anser att detta ärende inte är korrekt berett.

Carl Cederschiöld har laborerat med samma tanke, att arbetsgivare som främjar kollektivtrafikåkandet ska gynnas och får göra skattereduktion. Jag undrar varför, Kristina, ni inte kan ta det initiativet när ni har chansen då ert parti styr på riksnivå också. Varför inte ta tillfällen i akt och införa det? Vi som största arbetsgivare i den här staden skulle kunna göra väldigt mycket. Miljöproblemen måste bekämpas på alla fronter, inte bara med enstaka åtgärder här och där och tro att tekniken kommer att lösa att miljöproblem. Varför? Jag skulle gärna vilja veta.

§ 27 Motion om stadens personalpolitik (utl. 2007:179)

Anförande nr 127

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande, fullmäktige! Jag måste säga att det här är ett osedvanligt visionslöst och intetsägande motionssvar. Jag tycker att det är synnerligen tråkigt, för det handlar om synen på dem som är grunden i den svenska välfärdsstaten, dem som producerar välfärden. Det handlar om deras arbetsvillkor, och majoriteten vill ingenting.

De vill inte erbjuda heltid till de företrädesvis kvinnor som ofrivilligt hankar sig fram på 75 procents tjänster i vår stad. De vill inte minska antalet osäkra anställningar i staden, timanställningar och vikariat. De vill inte erbjuda alla anställda fortbildning. De vill naturligtvis inte diskriminera men har heller inga tankar på hur man ska säkerställa att vi är en arbetsgivare som inte diskriminerar. Det är kort sagt ett av de mest intetsägande och visionslösa motionssvar som jag har läst.

Jag yrkar bifall till reservationen från s, v och mp.

Anförande nr 128

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Problemet är bland annat deltidslösheten, främst för kvinnor som inte kommer att få stämpla upp till heltid längre. Den här deltidsfällan är ett dråpslag mot kvinnorna. I april sänks ersättning för deltid från a-kassan. Antalet dagar kommer att reduceras.

När man gör sådana här förändringar som innebär begränsningar i en lag som regeringen nu har gjort borde man också se till konsekvenserna, i detta fall för de ofrivilligt deltidsarbetande. Det har inte regeringen gjort. Det är kvinnor, barn och invandrare som är arbetsmarknadens buffert. De åker in och ut efter arbetsgivarens behov. Man kan tycka att möjligheten till deltidsstämpling är en rättmätig kompensation för denna grupp som ställer upp på så otrygga arbetsvillkor.

Stadsledningskontoret beräknar att det skulle kosta 840 miljoner kronor om alla deltidare skulle få heltid. Men för staden som helhet blir den summan inte så hög därför att de betalar då mer i skatt, och eventuellt bostadsbidrag reduceras eller försvinner. Det skulle kännas mycket tryggare för den anställda och inte minst för den lilla ensamstående familjen. Att arbeta deltid går väl an så länge det finns mer än en i hushållet som kan bidra till försörjningen eller om arbetsinkomsten kan fyllas ut med ersättning från a-kassan. Sedan blir det problem naturligtvis, för somliga redan fram mot hösten.

Vad ska den försörja sig på som inte lyckas få heltid eller fylla upp till heltid? Vem ska stå för de ekonomiska konsekvenserna? Ja, det är de ofrivilligt deltidsarbetande. Att inte längre få deltidsersättning från a-kassan kan innebära att kompetent personal tvingas att söka socialbidrag.

Bifall till Miljöpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Anförande nr 129

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Tyvärr visar svaret på motionen att alliansen inte vill, inte är intresserad av att ta sitt arbetsgivaransvar för alla de lågavlönade kvinnor som tvingas att arbeta deltid och inte kan leva på sin lön.

Ordförande, fullmäktige! Det ska noteras att det är just i de kvinnodominerade jobben inom vården och äldreomsorgen som det är helt okej med halvtids- och deltidstjänster, alltså tjänster som man inte kan leva på. Föreställ er en manlig arbetsplats där man skulle dribbla med halvtids- och deltidstjänster för att ekonomin ska gå ihop. Det, ordförande, fullmäktige, skulle vara fullständigt otänkbart.

Jag tycker att alliansen skulle ta betydligt allvarigare på förslagen i motionen. Stora personalgrupper mår väldigt dåligt i Stockholm i dag. Inom den nybildade serviceförvaltningen är det en extremt dålig arbetsmiljö. Antalet transaktioner per anställd har mer än fördubblats när tjänster har flyttats från andra förvaltningar till serviceförvaltningen. I de sammanslagna stadsdelsnämnderna har jag träffat personer som har jobbat 10 eller 20 år och ännu längre i staden, och som fått svar dagen efter det att en ansökan har lämnats in att de inte är intressanta, utan ett telefonsamtal från den närmaste chefen.

Detsamma gäller jobbtorgen. Många som har jobbat länge med arbetsmarknadsfrågor har inte ens fått ett samtal från någon överordnad med förklaring varför de inte har fått tjänsten, inte ens ett mejlsvår.

Tyvärr, ordförande, fullmäktige, är det så att i de mejl och samtal man får från personal som mår dåligt säger alla: Du får absolut inte säga mitt namn, du får absolut inte tala om vad jag heter. Man är väldigt rädd om sin anställning. Personalen mår inte bra.

Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att personalpolitiken just nu är under all kritik. Jag tycker att ni i alliansen ska ta uppmaningarna i motionen på allvar innan staden blir känd som en riktigt usel arbetsgivare.

Anförande nr 130

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är konstigt att denna jättedåliga arbetsgivare har så väldigt många sökande till varje jobb. Det är gott om jobb just nu, så varför ska man söka sig till denna förskräckliga stad?

Stockholm har i dag 45 000 anställda. Kvaliteten på verksamheten, det säger vi alla, står och faller med personalens kompetens och engagemang. Det är viktigt att vara en bra arbetsgivare. Vi är en stor arbetsgivare också. Självkärligt är det viktigt att följa upp för att se att det är tillräckligt bra på alla enheter.

Vi jobbar med kompetensutveckling, vi jobbar med bra chefsutbildning och ledarskapsprogram. Det vet du också. Vi jobbar för att få fram en rekryteringsprocess som garanterar att det är kompetensen som avgör om man får ett jobb och att det inte förekommer diskriminering.

Stockholm ska vara ett föredöme när det gäller att arbeta för att få fram fler chefer med utländsk bakgrund.

Roger Mogert tycker att svaret är visionslöst. Jag tycker inte att det är mer visionslöst än själva motionen. Jag har svarat bra på frågorna.

Från Miljöpartiets sida säger man att det skulle kosta ungefär 850 miljoner kronor om alla deltidsarbetande fick heltid. Det är förresten inte alls så dyrt. Men det talas inte om behovet. Om ni läser ärendet kan ni se att den som först får erbjudande om ett heltidsjobb är den som redan har jobbet. Självklart ska vi sträva till att så många som möjligt har ett heltidsjobb. Men man måste kombinera det med verksamheten.

Ann-Margarethe Livh säger att det är typiskt att det är kvinnojobb. Ja, det är det, men det är för att vår arbetsmarknad är så delad. Det är också för att det är jobb där det är svårt att få ihop det. Jag tycker att det är tråkigt att ni slår er för bröstet och låter som att ni skulle ha lösningen på problemen. Ni hade hela förra mandatperioden på er att se till att varenda person i Stockholm jobbade heltid, men det gjorde ni inte. Ni gjorde ingenting.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 131

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det är inte konstigt att folk vill arbeta här. Vi är en bra kommun, vi har en bra kommunal verksamhet än så länge åtminstone.

Du menar att ni har svarat bra på våra frågor. Jag vill bara påpeka att det inte är några frågor. Det är en motion, konkreta förslag till lösningar på de problem som många av våra 45 000 anställda upplever i sin vardag men som ni fullständigt negligerar. Ni har ingen som helst vilja att göra någonting. Vi satte i gång ett arbete mot exempelvis den ofrivilliga deltiden. Det avslutades efter valet, omedelbart.

Anförande nr 132

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Då skulle man kunna säga att det arbete som ni påbörjade var som att spotta en kamel i halsen. Det var inte mycket för 45 000 anställda i staden. Det är väl ingenting att slå sig för bröstet för.

Ni föreslår att kommunfullmäktige ska besluta om nio punkter. Det handlar bland annat om att utveckla personalpolitiken. Det gör vi ständigt. Det handlar om att verka för att stadens anställda ges trygga anställningar. Det gör vi i precis lika stor utsträckning som ni gjorde. Så stor skillnad är det faktiskt inte.

Anförande nr 133

Borgarrådet L i v h (v): Vi startade projekt med att öka deltid till heltid i tre stadsdelsnämnder. Om vi hade fortsatt att styra hade vi fortsatt med det jobbet tills alla hade haft rätt till heltid. Ni har stoppat det.

Jag skulle vilja fråga dig rakt ut: Tycker du att det är rätt att kvinnor som jobbar i vår stad i de lågavlönade vårdjobben inte kan försörja sig på sin lön? Ska de inte ha rätt till det? Skulle du någonsin föreslå det på en manlig arbetsplats där det till exempel är tekniker och ingenjörer? Skulle det över huvud taget vara möjligt att säga att verksamheten kräver att vi har en massa deltidstjänster? Skulle du det?

Anförande nr 134

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag tycker att det är önskvärt att alla som vill ska få möjlighet att jobba heltid och försörja sig. Men när det handlar om lågavlönade jobb tycker jag att det är bra att man från kommunal sida har gjort ett bra avtal under den borgerliga mandatperioden till skillnad från vad de gjorde under er mandatperiod.

Anförande nr 135

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det är intressant att höra hur det kraxas. Det är en väldigt medveten personalpolitik som vi för nu, allt ifrån chefer och ledarskap med tydliga uppdrag, en hel del centrala utbildningar för att vi ska få genomslag hela vägen, med chefkörkort och med olika typer av chefsutbildningar lägre ned i organisationen. Vi gör medarbetarenkäter, som är väldigt positiva. Folk är nöjda ute på arbetsplatserna. En enkät är på väg igen för att vi ska få mäta resultatet igen.

Det räcker inte bara med att vilja, som du säger, Roger Mogert. Vi måste genomföra saker också. Det är det vi gör nu steg för steg i personalpolitiken.

Jag kan hålla med om att det är skillnad på manlig och kvinnlig arbetsplats, och det är ett jätteproblem. Det är inget nytt som har kommit under den här mandatperioden utan har funnits långt bakåt i tiden. Men det är ett problem som vi naturligtvis måste se till att vi kan gå vidare med.

När det gäller tjänsterna inom äldreomsorgen ligger det uppdrag i budgeten för 2008. Stadsdelsnämnderna har ett uppdrag att minska andelen timanställningar just för de anställdas skull men också för de äldres skull naturligtvis. Det handlar om kontinuitet för de äldre. Vi har också ett uppdrag som ligger under det här året om att man ska se över bemanningen på demensboendena. Det är också någonting som kan påverka framtiden när det gäller anställningar.

Det låter som att det plötsligt har hänt någonting under förra året. Det är inte så, utan vi jobbar aktivt med personalpolitiken, inte minst med kompetensutvecklingen där det finns ett gediget program. Vi kunde i dag läsa om att nu fyller vi kurserna igen på äldreomsorgen. Det har blivit en efterfrågan på dem, man känner kravet på vår sida att det ska finnas en adekvat utbildning i verksamheter.

Hela tiden är inriktningen klar. Vi tillför medborgarna något i den här staden, vi ska ge ett bra jobb, vi ska ge service och bästa möjliga avtal när det gäller anställningar. Vi är på väg, ni behöver inte vara oroliga.

Anförande nr 136

Borgarrådet L i v h (v): Jag är orolig. Jag är väldigt orolig för lönerna. Vi startade till exempel en låglönesatsning när vi var i majoritet. Det har ni avbrutit. Vi startade ett arbete för att ge människor rätt till heltid. Det har ni avbrutit. Jag är väldigt orolig efter alla de samtal som jag berättade om förut som jag får från personal.

En annan sak som oroar mig är att man håller på att ta fram en ny personalpolicy. Det görs, såvitt jag förstår, inte tillsammans med facket, vilket alltid har varit regel förut. Detta skulle jag väldigt gärna ha svar på: Görs det tillsammans med facket eller inte? Om det inte görs, varför?

Anförande nr 137

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Du vet mycket väl att den uppgörelse som träffades med arbetsmarknadens parter under förra året är den bästa utveckling på löner som har skett på många år. Den har skett nu med en borgerlig regering. I dag ligger snittlönen för vårdbiträden på 19 000 kronor. Jag fick den senaste siffran i dag från förvaltningen. Men fortfarande finns det många som ligger under. Därför måste vi gå vidare och se till att folk får höjda löner. Det bästa är att vi får fler aktörer på marknaden, och på det sättet kan man påverka sin lön.

Anförande nr 138

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Mycket ska man väl höra innan öronen trillar av. Kraxas, får man höra. Jag talar om de konkreta problem som våra 45 000 anställda har i sin dagliga tillvaro. Då får jag höra att det kraxas.

Det talas om att nu flyter allting på som vanligt. Men vad är det som har hänt sedan valet? Jo, det tydligaste som har hänt är att det börjar sparkas folk igen i den här staden.

Det andra tydliga är att satsningen på heltid har avbrutits. Man har minskat resurserna till fortbildning för de lägst utbildade i kommunen. Man har avslutat arbetet med Sprintmodellen och liknande modeller för att komma åt diskriminering. Det kan jag gärna kraxa om ett tag till, om det behövs.

Anförande nr 139

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det är en eländesbeskrivning hela tiden från er sida. Det är möjligt att vi möter vitt skilda personer när vi är ute. Jag är ute varenda vecka och träffar olika personer inom olika kategorier, främst inom äldreomsorgen. Jag kan inte tänka mig att de alltid skulle vara tysta när jag sitter med personalen och bara berättar för er. Jag har en annan bild än vad du har.

Anförande nr 140

T ü n d e K o v a c h (m): Angående deltidsarbetslösheten skulle jag vilja säga att det går att kombinera två olika deltidsjobb. Det har jag gjort flera gånger i mitt liv, senast förra året. Det behövdes förstås att jag förmedlade kontakten med mina två

arbetsgivare, medan de samarbetade och samordnade scheman så att det fungerade alldeles utmärkt.

Tidigare i mitt liv har det hänt att jag hade fler än två arbetsgivare på en gång. Men det går alldeles utmärkt, det lovar jag.

Anförande nr 141

Borgarrådet L i v h (v): Det skulle vara underbart att se hur stadens alla deltidsarbetande vårdbiträden med obekväma schemalagda arbetstider sprang runt och letade olika arbetsgivare. Det tycker jag är orealistiskt. Det är orimligt att ställa sådana krav på människor som jobbar inom vården, verkligen.

Anförande nr 142

Borgarrådet M o g e r t (s): Det går naturligtvis att kombinera flera olika jobb för att försörja sig. Det finns ett amerikanskt fenomen som kallas *the working poor*. Det finns människor som, för att försörja sig, behöver tre eller ibland fyra olika jobb. Är det dit vi strävar med de nya Moderaterna? Det finns en fantastisk historia om en av de nya republikanerna som sitter och skryter på en fin restaurang och säger att han har skapat 100 000 nya jobb i USA. Kyparen går förbi och säger: Jag vet, jag har fyra av dem.

Anförande nr 143

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Det här är en väldigt viktig fråga, tycker jag, nämligen personalpolitiken och personalarbetet i staden. Jag tycker att vi på vår sida får väldigt märkliga svar från majoriteten, till exempel från Ewa Samuelsson. Jag är övertygad om att ni har ett mycket aktivt personalarbete. Men om vi ser baksidan av det, som vi ofta gör, är det inte 150 färre i äldreomsorgen på grund av att stadsdelarna lider brist på pengar? Det är uppgifter som man har kunnat läsa om i medier.

Vi kan också läsa och höra om populära avdelningschefer som sägs upp på lite egendomliga grunder där den högsta chefen inte är den som får stå för budgetansvaret. Vad har jag förstått har vi ett par övertalighetsförklaringar i staden som är svåra att förstå sig på. Vår avtalschef till exempel och IT-säkerhetschefen är, såvitt jag förstår, övertaliga. Jag skulle vara jätteglad om du svarade mig att det inte stämmer utan att de finns i jobb.

Det här gör mig oroad. Jag är orolig för personalpolitiken, jag är orolig för hur det ska gå för stadens anställda.

Sedan till Tünde: När det gäller att ha två halvtider i stället för en heltid måste du lära dig att med två olika arbetsgivare på halvtid vardera påverkas pensionen för resten av livet alldeles oerhört. För du får inte pension som om du hade de inkomsterna räknat ihop. Du når inte brytpunkten där pensionen blir högre på någon av inkomsterna med två halvtider.

Apropå pension har jag förstått nu när jag blir pensionär i april att hela pensionsenheten har blivit flyttad till mycket otidsenliga lokaler. Man sitter i kontorslandskap med sina datorer och hanterar väldigt känsliga uppgifter, kan inte tala i telefon med enskilda utan att andra medarbetare hör. Om man går till de små telefonkiosker som finns har man inte tillgång till datorn där. Man kan inte sitta och följa på datorn tillsammans med en pensionär hur pensionsutvecklingen är, hur man kommer att få sina utbetalningar, vad som gäller och vad som är gjort.

Jag förstår inte. Jag tycker att det verkar otidsenligt och ineffektivt. Ska det verkligen vara så?

Anförande nr 144

Borgarrådet **S a m u e l s s o n** (kd): Du nämnde en siffra som har angivits i prognosen om hur det kommer att se ut för äldreomsorgen, men kom ihåg att det är en prognos. Vi vet alla, och du med din erfarenhet av politik under många år vet, att prognoser ofta ändras. När man sedan i slutändan ska redovisa resultatet ser man det. Men jag kan återkomma då.

Anförande nr 145

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): 150 färre enligt en preliminär prognos tycker jag låter som väldigt mycket, så pass att du som ansvarigt borgarråd borde vara väldigt orolig och inte tala på det sätt som du gör och säga att det är bra att kurserna är fyllda. Hur ska vi se till att det över huvud taget kommer att finnas personal till hands i våra stadsdelar när stadsdelarna inte har råd att behålla den personal som finns i dag?

Anförande nr 146

T ü n d e K o v a c h (m): Min pensionsutveckling hade i alla fall blivit sämre om jag hade jobbat bara halvtid eller varit arbetslös. Sedan måste jag säga att jag inte tänkte på det viset alls, utan jag tänkte så här: Jag är frisk och kan arbeta. Varför skulle jag inte göra det?

Anförande nr 147

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Det är bra att du kan arbeta om du är frisk. Det är inte det jag säger, utan vad jag menar att det inte är så lätt som att två halvtider är lika bra som en heltid om man är frisk. Det är inte så. Har man en halvtid ska man i stället få möjlighet till heltid i stället för att ha ytterligare en halvtid. Med den deltid som du har får du din pension beräknad, och den ska du ha från 65 år och framåt så länge du lever.

Anförande nr 148

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag tyckte att det kan vara värt att nämna någonting om SKTF och vad de har för synpunkter när det gäller de här förändringarna. De skriver i sitt remissvar bland annat att av kraven på effektiviseringar följer nedskärningar i verksamheterna som innebär att medarbetarna får

svara för arbetsuppgifter de inte anställdes för, och risken för så kallade kombinationsanställningar ökar. Detta kan ses som en kompetensutveckling men ställer också större krav på chefer att ombesörja ombildning och fortbildning av berörda medarbetare. Nedskärningarna innebär att omfattningen av sysselsättningsgrad ofta halveras, med kombinationstjänster som följd. Att erbjudas heltidstjänst torde vara ännu viktigare när den av regeringen aviserade förändringen i arbetslöshetsersättningen nu börjar gälla. Detta enligt SKTF. Så tycker vi också.

§ 28 Motion om Recept för en hållbar och jämställd äldreomsorg (utl. 2007:180)

Anförande nr 149

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, ledamöter! Från och med halvårsskiftet kommer våra äldre att ha rätten att välja omsorgsboende genom att ställa sig i kö för att förhoppningsvis erhålla en plats på önskat boende. Har man tur och drar en vinstlott hamnar man rätt med en gång. Annars kan det bli andra eller tredje alternativet. Orkar man då flytta när man till slut hamnar först i kön? Det kan man fråga sig. Om det inte är så att man vill ha ett kommunalt boende, och det är snart nästan kört med det på många håll i staden.

Rätten att välja var man ska bo i mån av plats handlar mer om tilldelning av resurser till stadsdelsnämnderna för att motverka inlåsningseffekten. Kanske kan man till och med kalla det för stadsdelsarrest. Det är ett kösystem där risken finns att vi får många besvikna äldre.

Vad har det här att göra med motionen? Jo, undersökningar visar att det absolut viktigaste för äldre är innehållet i vården och omsorgen. Vilka handlar det då om? Jo, om personalen. Att som arbetsgivare tro att konkurrensutsättning och avknoppning är det som ska vara incitament för goda arbetsvillkor är att frånskjuta sig sitt ansvar.

Det är glädjande att kunna konstatera att vi ändå är överens om vissa saker, som att det ska råda goda arbetsvillkor, det ska vara kompetenta ledare och en ändamålsenlig styrning. Det gäller även utbildning för att motverka arbetsskador och träning på arbetstid. Möjligheten att påverka arbetstid och arbetsform sägs också ska öka.Handledning för hemtjänstpersonal – utmärkt! Då är det förhoppningsvis samma krav på privata utövare.

Varför inte våga ta steget ut med schemaläggning av tränings- och planeringstid, att låta den anställde vara den som tar ansvar för sin hälsa? Att man många gånger väljer bort en heltid på grund av att jobbet är så krävande att man inte orkar är inte försvarbart. Att avfärda vårt förslag om att en plan tas fram för hur arbetstiden kan förkortas för undersköterskor och vårdbiträde med att det är ett orimligt förslag är ett märkligt svar. Orsaken till att förkortad arbetstid togs bort i Kiruna var inte olönsamhet. Dessutom är det inte olönsamt när det gäller människors hälsa.

Alltså: Blanda ett omsorgsarbete med en dos träning och en dos kompetensutveckling. Rör om noga och öka självbestämmandet, krydda efter lokala behov. Resultatet blir ett heltidsjobb med 35 timmars arbetsvecka, minskad tid i den fysiskt krävande omsorgen, ökad kvalitet för våra äldre och mer fritid för våra anställda i äldreomsorgen. Servera genast, annars kan äldreomsorgen falla ihop.

Bifall till Vänsterpartiets motion.

Anförande nr 150

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jag vill fråga dig, Margareta, hur du och ditt parti har tänkt finansiera det förslag som ni har. Jag har tittat på hur mycket pengar ni har

anslagit i årets budget. Jag ser att det är 20 miljoner för en arbetstidsförkortning. Samtidigt kräver ni att alla ska kunna gå upp i heltid. Kan du förklara hur den ekvationen går ihop?

Jag vill också fråga om Kirunaexperimentet. Kommer du med sanning när du säger att det handlade om schemaläggning? Var inte sanningen den att man inte ansåg att man hade ekonomi för detta. Försök att komma med det rätta svaret.

Anförande nr 151

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Om du läste vår motion skulle du se att det här handlar om att man skulle titta på hur mycket det skulle kosta. Det handlar inte om att genomföra det i morgon dag. När man tittar på kostnaderna måste man ta in alla olika faktorer. Man kan inte titta exakt på kronor och ören. Det handlar om sjukfrånvaro, eller snarare att man får fler friska människor i arbetet genom att se till att de får en dräglig tillvaro.

Det är många olika faktorer. Det är just det som är avsikten med den här motionen, att man ska titta på det här och ha en idé om hur det kan genomföras. Att bara avfärda det med att säga att det är för dyrt är att göra det alldeles för enkelt för sig.

När det gäller Kirunamodellen handlade det om att man frångick överenskommelsen mellan olika partier, inte om att det var ett misslyckat projekt utan helt andra skäl.

Anförande nr 152

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Det här är en i raden av viktiga motioner som lyfter fram problematiken inom äldreården och omsorgen. I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta om att erbjuda alla vårdbiträden och undersköterskor inom äldreomsorgen heltid, att avtal tas fram som reglerar en hållbar arbetsbeskrivning samt att en plan tas fram för hur arbetstiden kan kortas för dessa nämnda grupper. Så långt motionärerna.

Södermalms stadsdelsförvaltning talar om svårigheter om alla medarbetare ska erbjudas en heltidstjänst inom äldreomsorgen. Verksamhetens ekonomi och behov styr, heter det. Stadsdelsförvaltningen tar också upp hälsa. Det är viktigt att skapa arbetsförhållanden som främjar hälsa, skriver man. Detta bör gälla alla yrkeskategorier, inte enbart vårdbiträden och undersköterskor inom äldreomsorgen, menar stadsdelsförvaltningen. Det är helt rätt. Samtidigt visar statistik att förslitningsskador i skelett och rörelseorgan är mer vanliga i arbete inom äldreården och omsorg. Skador som man knappast får av ett för lätt arbete, snarare av ett för tungt.

Det förebyggande arbetet är därför oerhört viktigt för att skapa trygga och hälsosamma och säkra arbetsplatser. Stress och förslitningar i rörelseorganen efter år ut och år in av ett tungt arbete, ibland utan den viktiga hjälpfunktion som till exempel lift, får konsekvenser som syns fram mot 60-årsåldern.

Precis som jag sade i samband med den förra motionen sänks deltidsersättning från a-kassa genom antalet reducerade dagar. Det drabbar inte minst kvinnor inom vård och omsorg. Om de ofrivilligt deltidsarbetande, mest kvinnor, fram mot hösten

tvingas på grund av sänkt ersättning för deltidsarbetslöshet från a-kassa att vända sig till socialen därför att de inte längre kan försörja sig, kan vi då tala om en god personalpolitik?

Bifall till Miljöpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Anförande nr 153

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jag måste få fråga dig, Eivor Karlsson: Vilka kriterier hade ni när ni hade tidschemaläggning inom äldreomsorgen? Hade ni några andra kriterier än behov och ekonomi? Om ni hade det skulle jag vilja att du berättade för oss vilka andra kriterier ni hade.

Anförande nr 154

E i v o r K a r l s s o n (mp): Anledningen till detta är den särskilda situation som har uppstått när regeringen tar bort möjligheten att få stämpla upp till heltid vid ofrivillig deltidsarbetslöshet. Det gör att många faktiskt måste gå till socialen.

Jag ställde frågan: Är det god personalpolitik om medarbetarna, välutbildade, tvingas gå till socialen för att de inte får mer än en halvtidslön att leva av?

Anförande nr 155

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Det här är en oerhört viktig fråga. Vi har en personal som bedriver en oerhört viktig verksamhet. Vi socialdemokrater vill att alla som vill ska erbjudas heltidsanställning, och det gäller alla yrkeskategorier. Vi påbörjade det arbetet under förra mandatperioden och har lyft fram frågan i vår oppositionsbudget. Det finns med och är finansierat. Vi avsätter 10 miljoner. I dag rör det sig om ca 1 500 personer som skulle behöva gå upp i heltid och som förmodligen vill det till stor del. Det är personer som arbetar ofrivilligt deltid.

Vi socialdemokrater yrkar bifall till motionens första och andra att-sats, det vill säga att

1. alla anställda inom äldreomsorgen inom följande yrkeskategorier, vårdbiträden, undersköterskor, erbjuds en heltidsanställning senast vid mandatperiodens slut,
2. i samverkan mellan de fackliga organisationerna tas ett avtal fram som reglerar en hållbar arbetsbeskrivning för heltid inom berörda yrkeskategorier och som innefattar egenstyrd tid för träning på arbetstid och kompetensutveckling, planering med mera.

Det här är oerhört viktiga frågor.

I övrigt yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 156

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Du säger att ni påbörjade att låta dem som var deltidsanställda gå upp till heltid under den förra perioden, Berit. Men varför gjorde ni inte mer än påbörjade? Hur pass långt kom ni? Vi har inte sett något ärende, och vi kan inte komma ihåg att det har skett någonting i den frågan under er period. Ni hade chansen.

Sedan blir jag väldigt nyfiken på vad du menar med en hållbar arbetsbeskrivning. Jag skulle gärna vilja att du utvecklar det så vi förstår hur den arbetsbeskrivningen skiljer sig från en vanlig arbetsbeskrivning.

Anförande nr 157

B e r i t K r u s e (s): En hållbar arbetsbeskrivning är naturligtvis en arbetsbeskrivning som man tar fram tillsammans med sin arbetsgivare så att den verkligen är hållbar och realistisk. Det är självklart att en sådan arbetsbeskrivning måste tas fram i dialog. Det är självklart för mig. Jag tycker inte ens att man behöver ställa en sådan fråga, Margareta Björk.

Vi påbörjade detta. Vi bedrev försöksverksamhet i den här typen av fråga i tre stadsdelar. Det fick inte fortsätta. Det var en vilja från den förra majoriteten att utveckla den här delen som är väldigt viktigt. Det vittnade representanten från Miljöpartiet om nyligen i sitt anförande. Det är en kvinnodominerad grupp som har väldigt tunga arbeten. De utför ett enormt viktigt arbete. Vi måste göra allt vi kan för att den gruppen ska kunna ha en vettig ekonomisk situation och utföra sitt jobb bra.

Anförande nr 158

B o r g a r r å d e t S a m u e l s s o n (kd): En hållbar arbetssituation var ett märkligt uttryck, Berit. Jag tror att det är många av oss här som skulle kunna säga att det ibland ser ganska orealistiskt ut på våra arbetsplatser, men det gäller naturligtvis så långt det är möjligt.

Du sade att man skulle erbjudas heltid i alla verksamheter i staden. Menar du att oavsett verksamhetens behov ska man erbjuda heltid rakt igenom?

Anförande nr 159

B e r i t K r u s e (s): Det är självfallet så att alla yrkeskategorier ska kunna gå upp till heltid om det finns behov av det. Det menar vi. Det ska självklart också vara så att man själv vill det. Det är också väldigt viktigt att man själv vill.

Anförande nr 160

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Jag tycker att det här är en bra motion. Man tar upp många viktiga frågor, men vi kanske inte vill lösa problemen på samma sätt. Det förebyggande arbetsmiljöarbetet är oerhört viktigt. Det handlar om rehabilitering och att kunna påverka sin egen arbetssituation. Det tar vi också upp i vår budget. Det är viktigt att kunna träna på arbetstid och ha ett flexibelt arbetssystem där man själv kan välja hur mycket man vill arbeta. Precis som man

sade här är det inte alla som vill jobba heltid, men vill man det ska man naturligtvis ha möjlighet till en flexibilitet inom detta. Man måste också se över arbetsformerna, och det har vi också tagit upp i vår budget.

Anförande nr 161

B e r i t K r u s e (s): Då är vi överens i en del stora frågor, Helen. Låt oss jobba för att hitta bra lösningar för den här personalgruppen som utför ett väldigt viktigt arbete.

Anförande nr 162

Borgarrådet S a m u e l s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Tack, Berit, för att du var klagörande och sade att verksamhetens behov måste få styra, och det gäller naturligtvis också den enskildes önskan.

Det är glädjande att höra att vi är överens om väldigt mycket när det gäller utvecklingen på äldreidan, att det ska vara goda arbetsvillkor och att vi ska jobba vidare med attraktiva arbetsplatser. Utgångspunkten när man arbetar med människor är det personliga mötet. Det är oerhört viktigt. Hur du blir bemött är grunden för en fungerande äldreomsorg. Det gäller alla kategorier. Det gäller biståndsbedömare, hemtjänsten, personal på äldreboenden och naturligtvis också cheferna. Därför är den satsning på ledarskap som vi nu gör generellt i staden så oerhört viktig. Vi håller också på att ta fram en särskild chefsutbildning för äldreomsorgen. Det är väldigt viktigt att det sker övergripande över hela staden. Jag brukar ofta upprepa att chefen anger tonen på en arbetsplats. Därför är det oerhört viktigt att vi har ett kompetent ledarskap.

När det gäller utbildning generellt har vi fastslagit i äldreplanen att tillsvidareanställd personal ska ha en adekvat utbildning. Det är roligt att vi nu också fyller våra utbildningar. Då är det bra att vi kan göra centrala utbildningssatsningar. Men vi har också utbildningar som sker nära verksamheterna ute. Eivor nämnde lyftteknik. Visst är det viktigt med lyftanordningar och annat, men det är också viktigt hur man arbetar. Flera gånger under hösten har vi haft utbildning i kommunikativ lyftteknik, och den har varit väldigt uppskattad.

Det är också viktigt att man får möjlighet till karriärutveckling inom äldreomsorgens olika yrkeskategorier. Där gäller det också att vi ser till det behovet. Demensutbildningen brukar nämnas som en del, men andra yrkesgrupper behöver också specialistutbildning.

När det gäller arbetstider och arbetsfrågan har jag redan tidigare redovisat att det nu ligger ett uppdrag hos stadsledningskontoret att ta reda på hur många vi har som arbetar deltid och stämplar upp till heltid för att kunna avgränsa den gruppen och se om det finns möjlighet att erbjuda heltid för just den gruppen. Det ligger också i budgeten att stadsdelsnämnderna ska minska andelen timanställningar och utreda bemanningen på demensboenden. Vi ska i första hand se över minimibemanningen där.

Det handlar naturligtvis om delaktighet ute på arbetsplatserna, att kunna vara med och diskutera arbetstider, arbetsformer och arbetssätt. Därför brukar jag ofta när jag är ute säga till personalen: Kom med era kreativa lösningar! Det är ni som finns på plats. Ni måste våga släppa fram dem. Låt inte jantelagen gälla, utan gå vidare och pröva olika arbetssätt och arbetsformer! Då tror jag att vi tillsammans kommer att kunna beta av bit för bit för att komma fram till den värdiga äldreomsorg som vi alla eftersträvar.

Anförande nr 163

B e r i t K r u s e (s): Först vill jag göra ett förtydligande när det gäller det glädjande inhoppet från dig, Det är naturligtvis behovet på arbetsplatsen som räknas, men jag menar att det är ledningens sak att se till att personalen får en bra arbetstid. Det ska till exempel inte vara uppdelat i två pass med uppehåll emellan, som man har hört talas om.

Sedan vill jag passa på att fråga dig en sak, Ewa Samuelsson. Du värnar om utbildningen. I äldrenämnden ser man i bokslutet att det är 23 miljoner kvar nu på utbildningskontot. Jag tror att det var 23 miljoner. Jag kanske minns fel, men det var en stor summa kvar i bokslutet som inte har använts. Vad tänker du göra åt det? Vad jag vet får man inte vikarier vid utbildning. Det kan vara en orsak. Vad har du att säga om det?

Anförande nr 164

B o r g a r r å d e t S a m u e l s s o n (kd): Anledningen till att det finns pengar kvar är att vi inte fyllde platserna i höstas. Därför kunde vi inte genomföra en del av utbildningarna. Nu har vi ökat i budgeten och lagt till 30 miljoner till stadsdelsnämnderna just för att möjliggöra att man ska kunna anställa vikarier när man går på utbildning. Det är väl det som ger resultat nu när vi ser att vi fyller platserna mer än väl och folk efterfrågar detta ännu mer.

Anförande nr 165

T o r h i l d L a m o (v): Jag lyssnar väldigt intresserat här eftersom jag har jobbat ett antal år som vårdbiträde inom äldreomsorgen. Jag skulle vilja fråga efter ett förtydligande. Du sade att ni nu ska kartlägga hur många det är som jobbar deltid och stämplar upp till heltid. Jag tror att det är ganska viktigt att man inte bara kartlägger hur många det är som stämplar upp till heltid. På de arbetsplatser där jag har jobbat finns det ett ganska stort antal som säkerligen inte stämplar men som ändå ofrivilligt jobbar deltid. En del gör det därför att de faktiskt inte får. De kanske har varit arbetslösa tidigare, och det finns ett visst antal dagar som man får stämpla. Sedan får man inte stämpla längre. Andra gör det därför att jobbet ofta är så tungt. Det är ett fysiskt tungt jobb, men det kan också bero på att man är för få på avdelningen och att man har rationaliserat och skurit ned.

Jag tror att det är väldigt viktigt att man inte bara begränsar detta till att gälla enbart dem som stämplar upp till heltid, utan en sådan kartläggning måste innefatta alla som jobbar deltid.

Anförande nr 166

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Om resurserna var outsinliga vore ganska enkelt att säga: Allt åt alla! Så är det naturligtvis. Nu har vi tillsammans med facket valt att börja med den här gruppen som är tydligt avgränsad. Jag hade förmånen att som tjänsteman för stadens räkning för några år sedan jobba med ett projekt om flexibla arbetstider. Då jobbade jag mycket nära facket just för att följa dem som då var deltidsarbetslösa men också en del som stämplade upp till heltid där facket ibland ifrågasatte det.

Den här frågan tål nog att gås igenom på ett riktigt ordentligt sätt. Vi har valt att avgränsa den gruppen och börja där.

Anförande nr 167

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Det har kommit upp väldigt många olika frågor, och det är inte så många som deltar i den här debatten. Jag tror att det var Margareta Björk som undrade om vi har råd att låta våra lågavlönade kvinnor få heltid. Jag skulle vilja svara att det beror på hur man prioriterar. Prioriterar man skattesänkningar, prioriterar man att lägga pengar på en jättebyråkrati med avknoppningskansli och utförsäljningskansli är det ett val man gör. Ni har naturligtvis inte valt de lågavlönade kvinnorna.

Man kan också fråga sig om vi har råd med utslitna människor. Genomsnittspensionsåldern för undersköterskor och vårdbiträden ligger på 58 år, om den inte har sjunkit ännu mer. Jag tycker inte att vi kan prata om arbetslinjen när människor inte orkar jobba fram till pensionen.

Ibland framförs det i debatten att det finns någon typ av valfrihet och att människor inte vill jobba heltid. Men man kan titta på äldreomsorgen och de arbetstidsförkortningsprojekt som har genomförts. Vi hade ett i Stockholm 1994–1998. Det var ett väldigt stort projekt med arbetstidsförkortning. Vi kan också titta på det i Kiruna. Det är faktiskt så att människor inte orkar jobba heltid i de här tunga jobben. Det är tydliga svar i de här stora undersökningarna. Jag tycker att ni ska titta på dem.

Jag tror att det var Ewa som tog upp att det blir mycket bättre om man har privata alternativ och att man då kan pressa upp sina löner. Det är helt fel. När vi styrde och fick ta tillbaka det som ni hade privatiserat hade den personalen lägre löner än de som hade jobbat kvar i Stockholms stad. Att privatisera är inte en lösning för de kvinnor i de lågavlönade jobben som vill höja sina löner.

Anförande nr 168

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jag ställde en fråga till Miljöpartiet. Och jag kan fråga dig också: Hade ni någon annan typ av grund när ni beräknade hur äldreomsorgen skulle bedrivas än ekonomi och behov ute i verksamheterna? Hade ni några andra kriterier än dem när man lade schemat? Jag skulle gärna vilja att du talar om vilka de kriterierna är. Det var det jag frågade om och inget annat.

Anförande nr 169

Borgarrådet L i v h (v): Den fråga som du tog upp var om vi har råd. På det svarade jag att det beror på hur man prioriterar. Sedan kan jag tala om för dig att vi under vår majoritet hade flera arbetstidsförkortningsprojekt på gång. De projekten innebar inte bara att man skulle korta arbetstiden. De innebar också organisationsförändringar, olika organisationsförslag där personalen var med och bestämde och olika förslag där till exempel en del av tiden ägnades åt friskvård och en del åt egen tid. Vi prövade flera olika projekt för att få personalen att vara med och bestämma över sin arbetstid förutom att förkorta arbetstiden.

Anförande nr 170

Borgarrådet S a m u e l s o n (kd): När jag är ute på de olika äldreboendena möter jag personal som brinner för sin uppgift. De säger att de har valt att jobba med de äldre och de skulle inte välja bort att vara på den arbetsplatsen. De är stolta över sina jobb och är ledsna över att det skrivs så mycket negativt om deras arbetsplatser där de försöker göra det bästa.

De som vågar jobbar med lite olika arbetssätt och arbetsformer och som vågar pröva lite nytt trivs bättre än de som hela tiden samlas kring hur tungt och arbetsamt det är. De samlas kring det negativa. Så småningom märker de själva att det ibland kanske är lättare att samlas kring det. Men jag skulle återigen vilja uppmuntra personalen att se bort från jantelag och annat när den som kommer med kreativa idéer fortsätter att tänka nytt.

Det är väl jättebra med fler kvinnor som företagare, Ann-Margarethe? Det är väl jättebra om vi kan öka konkurrensen med olika utförare på våra äldreboenden? Kan vi då också se till att vi får fler kvinnor som företagare ser jag det bara som positivt. Visst kan vi se att löneutvecklingen är en annan när det blir konkurrens på arbetsmarknaden.

Anförande nr 171

Borgarrådet L i v h (v): Ja, men det blev ju inte det. Det blev inte högre löner. Det är det jag säger. Jag tror att jag har sagt det hundra gånger i den här salen. Det blev inte högre löner. På de äldreboenden som vi tog tillbaka i staden hade personalen lägre löner än dem som hade jobbat kvar i staden. Det kan väl inte vara ett bevis på att det lönar sig att privatisera om man vill ha upp lönerna inom vården?

Jag känner också jättemånga som jobbar inom äldreomsorgen, men det är väl inget som hindrar att de ska ha bra betalt för det jobb som de gör. Det är väl bra att de älskar sitt jobb, men det finns ingen anledning att de dessutom ska ha låga löner. Ibland är det inte så himla lätt att vara glattig och positiv när man skär ned så fruktansvärt mycket ute i stadsdelsnämnderna och när man har så slimmade organisationer att ett tungt jobb blir ännu tyngre. Om personalen ska bli positiv måste de också ha de bästa förutsättningarna för att jobba och en anständig lön.

Anförande nr 172

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande, fullmäktige! Jag vill gå tillbaka till detta om vi har råd att låta kvinnor jobba heltid. Ewa Samuelsson kanske har rätt i att vi måste börja med att kartlägga en viss grupp, men jag tycker inte att vi ska stanna där. Vi måste se att detta är ett ganska stort problem som man måste ta på allvar. Det finns en väldigt klar orsak till att det ser ut så här. På ett äldreboende har man ett stort behov av arbetskraft på morgonen när folk ska upp och få frukost. Sedan har man ett hyfsat stort behov när folk ska äta middag, och sedan har man ett stort behov när folk ska gå och lägga sig.

Jag kan förstå att man inte alltid vill betala alla timmarna däremellan. Det är det som gör att kvinnor får jobba delade pass. Det är en utveckling man har gått bort ifrån, men nu vänder man tillbaka till den. Jag tycker att det är väldigt skrämmande. Visst finns det saker man kan göra däremellan. Det finns vettiga saker som man kan använda de anställda till. Det blir inte dyrare i längden. Antalet jobbade timmar är ju detsamma oavsett om man har ett antal deltidare och timvikarier som jobbar eller om man har heltidsanställda. Det handlar om att man måste lägga scheman på ett sådant sätt att folk kan jobba och få en heltidsinkomst så att de kan klara sig. På så sätt får man också ett tempo och en arbetsmiljö på arbetsplatserna som fungerar.

Detta är faktiskt ett av de finaste jobben jag har haft. Jag har jobbat flera år i vården. Men det betyder inte att de anställda inte protesterar när det händer saker. Jag jobbade själv i en grannkommun när man började skära ned inom äldreboendena. Självfallet protesterar de anställda när sådant händer. Självfallet ska man göra det när man ser saker som inte fungerar väl i vården, men visst är det ett av de flottaste jobben man kan ha.

Anförande nr 173

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det intressanta är att man hela tiden tänker i gamla banor, Torhild. Jag har till exempel mött personal som inte är helt negativ till delade turer när de har fått välja det själva. Det är ingenting som jag tycker att man ska schemalägga på det sättet, men det finns de som kan tycka att det kan vara positivt.

När vi tittar på möjligheten till heltid tittar vi på arbetsplatsförlagd utbildning. När man kopplar utbildning och kompetensutveckling till arbetsplatsen behöver man inte ha vikarier. Äldrecentrum följer just nu ett forskningsarbete om detta. Vi måste börja tänka nytt och inte vara låsta i hur det ser ut i dag. Jag ser enorma möjligheter hur vi ska kunna utveckla för personalen. Det gäller kompetensutveckling och möjlighet att påverka arbetstid, arbetsformer och arbetssätt.

Anförande nr 174

T o r h i l d L a m o (v): Vi verkar vara överens, och då hoppas jag att ni också bifaller motionen.

Anförande nr 175

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Ordförande! Jag måste ställa några äldrefrågor. Detta att 150 behövde sluta i äldreomsorgen var en prognos, sade borgarrådet, och det ändrar sig ju. Det sades lite lättvindigt. Nu är det så att vi här i fullmäktige har ordföranden i Södermalms stadsdelsnämnd som är en av de nämnder som har remissvarat på den här motionen. Jag skulle vilja ställa en fråga till dig, Margareta. Du har inte haft något eget anförande, men du tar repliker, så jag hoppas att du gör det nu också. Hur många ska sluta på Södermalm enligt er prognos? Jag vet att det är väldigt svårt för de äldre på vissa äldreboenden där därför att personalen inte räcker till. Jag har kontakt med äldre eftersom jag bor på Söder.

Det står i Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande, lite sammandraget av stadsledningskontoret, att verksamhetens behov och ekonomi styr. Det är bra att behoven ska vara med och styra, men när det gäller ekonomin ringer varningsklockorna. I den reservation som skrevs av socialdemokraterna i stadsdelsnämnden sägs det att det är bra att man i förvaltningens svar, när det gäller rätten till heltid, säger att detta är välkommet om utrymme ges i budgeten. Det avslöjar att det inte kommer att finnas utrymme för det. Förvaltningen har tydligen i sitt mer utförliga svar – vi får ju inte hela här i våra papper – sagt att detta är välkommet för de ser ett behov.

Därför är min fråga till dig, Margareta: Hur många kommer att sägas upp på Södermalm enligt prognosen? Hur ser du på det?

Jag vill också påminna om att vi socialdemokrater faktiskt har lagt 159 miljoner till i vårt budgetförslag, varav 61 miljoner för fler jobb i äldreomsorgen. Vi ser att behovet finns. Hur ser du på det? Skulle inte det vara lite bra att få del av dessa 61 miljoner till Södermalm, Margareta?

Anförande nr 176

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Det är väldigt glädjande att Socialdemokraterna äntligen har börjat engagera sig i äldreomsorgsfrågor. Det fanns inte så mycket av det under den förra mandatperioden. Jag vill bara säga till dig att vi inte har någon prognos på att säga upp några inom äldreomsorgen. Nu tittar vi på varje boende. Vi vet att den demografiska utvecklingen innebär att vi får färre äldre äldre men vi får fler som är mellan 65 och 79 år. Behovet av hemtjänster kommer att öka, men däremot kommer behovet av platser att minska.

Nu görs en genomlysning av varje boende. Vi genomför ett nytt ersättningsystem och har gjort det. Det beslutet har vi fattat i fullmäktige. Det innebär att vi kommer att ge samma ersättning oavsett om det är ett boende som drivs i kommunal eller i enskild regi. Den genomlysningen gör man nu. Vi har inte fått några signaler på uppsägning av personal, i alla fall inte beroende på ekonomin. Om det är något kan det bero på att det inte finns ett behov av boenden men knappast när det gäller hemtjänsten. Däremot kan det bli så att vi får ett överskott av personal.

Anförande nr 177

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Det är glädjande om det inte har kommit några signaler om att man ska säga upp någon inom äldreomsorgen på

Södermalm. Jag tycker att det är lite fel att säga att vi socialdemokrater äntligen intresserar oss för äldreomsorgen. Det är faktiskt frågor som vi har drivit väldigt hårt. Det är inte en slump att vi satsar så mycket på äldreomsorgen i vår budget. Vi ser behoven.

Om vi ska prata personalpolitik kan jag inte förstå varför ni på er kant inte åtminstone kunde säga att ni anser motionen besvarad och i detta hade kunnat ta in att ni på sikt också skulle jobba för att den som vill ha heltid ska erbjudas att få det. Det gynnar nämligen både de äldre och personalen.

Anförande nr 178

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ja, Ewa Samuelsson, ni pratar om personal. Jag lever med en kvinna som har jobbat i 30 år inom hemtjänsten på Söder. Jag lovar dig att hon sover sedan ett par timmar tillbaka. Hon är rätt trött och rätt slut. Hon är 51 år. Jag ser inte att hon kommer att hålla fram till sin pension. Hon har inte 22 000 i månaden.

Vi måste göra någonting för den personal som vi har. Vi måste vara rädda om den personalen om den ska orka. Hon är engagerad. Hon älskar sitt jobb. Jag hör lite grann när hon berättar hur många ärenden hon har och hur hon springer mellan jobben. Den tid som biståndsbedömningarna ger till pensionären får de, men det finns ingen tid emellan ärendena. De får ta tid från pensionärerna för att hinna till nästa. De får till och med ta av sina raster ibland. Hon har med sig matlåda eller macka. Hon älskar sitt jobb, hon är omtyckt och hon är duktig, men jag är mycket orolig för henne.

När jag hör dig prata här om guld och gröna skogar blir jag väldigt orolig. Vi måste faktiskt höja blicken lite mer än vad vi gör i dag.

Anförande nr 179

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Då undrar jag vad du har hört här i kväll. Det är tvärtom så att jag vid flera tillfällen har berättat om utvecklingsområden som vi ser inom äldreomsorgen och som vi sakta men säkert bockar av.

Jag vet inte om du skulle ha lämnat samma vittnesbörd under den förra mandatperioden. Du nickar – precis. Det som vi nu har skrivit in i budgeten för 2008 är att handledningen, de personer inom hemtjänsten som har fått utbildning att vara handledare, ska tas i bruk så att man får den här tiden för reflexion och kan diskutera ärendena emellan.

Anförande nr 180

J a c k i e N y l a n d e r (v): Det var lika illa förut. Det håller jag med om, men vi måste hoppa ur sandlådan någon gång och inte säga: Ni var inte bättre än vad vi är. Nu måste vi försöka göra en förändring. Vi har ju möjligheterna. Vi är involverade i detta allihop.

Anförande nr 181

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Det här handlar väldigt mycket om personalens jobbiga arbetssituation. När du, Ewa, nämnde konkurrensutsättningen och hur fantastiskt bra mångfald är kan jag inte låta bli att gå upp igen. Jag tror att vi lever i olika världar. När jag pratar med personal får jag inte alls den här glada, lyckliga bilden som du beskriver. Personalen är orolig för konkurrensutsättningen. Man vet inte vilka områden och vilka verksamheter som ska konkurrensutsättas. När det görs, det är i varje fall så i vår stadsdel, får man inte lägga egen-regi-anbud, utan det är bara privata entreprenörer som kommer på tal. Personalen är orolig.

Kraftiga neddragningar sker ute i stadsdelarna. I min stadsdel är det kolossala neddragningar som pågår. Vem frågar brukarna vad de vill? Vem frågar dem som bor på våra särskilda boenden, det må vara våra tjänster av olika slag? Vill de bli konkurrensutsatta? Det här är frågor som är oerhört viktiga. Det är en bild som har kommit till, Ewa Samuelsson, jämfört med den bild som Jackie nyss beskrev.

Anförande nr 182

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Konkurrensutsättning verkar vara ett horn sidan på oppositionen. Vi vet alla att enligt de utredningar som den här staden har gjort höjer konkurrensutsättning också kvaliteten. Det ger också möjligheter för personalen att välja arbetsgivare, och det är väl bra.

Du var väl ändå ordförande i Hässelby–Vällingby under förra mandatperioden, Berit Kruse? Jag vet inte om du kommer ihåg att man då levde väldigt mycket över sina tillgångar. Nu tittar man över verksamheterna och genomlyser dem. Man hittar kanske andra sätt att arbeta på. Man kanske ger mer handledning som också kommer brukarna till godo. Vad gjorde du själv för att förändra äldreomsorgen i Hässelby–Vällingby? Det skulle jag gärna vilja veta.

Anförande nr 183

B e r i t K r u s e (s): Du vet mycket väl att jag var ordförande. Vi träffades i någon debatt i alla fall. Det stämmer, och jag tar ansvar för det som jag gjorde då. Det fanns mycket att göra. Vi levde i tider med en svag ekonomi, till skillnad mot nu när ni sänker skatten och använder ert mantra, konkurrensutsättning, åter och åter igen. Det tycker jag är allvarligt.

Bokslutet i Hässelby–Vällingby hamnar på över 50 miljoner back, Margareta Björk. Äldreomsorgen står för 17 miljoner av dessa. Det finns någonting som heter ledning, som ska fungera, men det är som det är med det. Tar man bort 5–6 miljoner i överskott som förskolorna har hamnar vi bara på 46 miljoner. Det är så din borgerliga allians sköter sin ekonomi.

Anförande nr 184

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag kände ett behov av att inte bara höra den eländesbeskrivning som hela tiden kommer från er sida. Det är därför jag säger att jag också möter den här andra personalgruppen som pratar positivt och trivs på sin arbetsplats.

Det är väldigt viktigt att komma ihåg att den konkurrensutsättning som nu sker är helt förändrad mot hur det var tidigare. Nu är det inte längre lägsta pris som gäller, utan nu är prinsnivåer satta där alla kommer att få lika ersättning utifrån de vårdnivåer som de äldre har. Nu är det kvaliteten som ska vara avgörande för om man ska få finnas med eller inte. Det är en väsentlig skillnad mot hur det har varit tidigare. Jag räknar med att det kommer att få betydelse framöver också för de äldre.

Anförande nr 185

B e r i t K r u s e (s): Det är sant, och jag tycker att det är bra att det är kvalitetsupphandling som gäller när ni nu konkurrensätter. Det är ett steg bättre än förut. Men det som den kommunala verksamheten ändå utför, med bravur skulle jag vilja säga, räknas inte i vår stadsdel eftersom man säger att egen-regi-anbud inte får lämnas. När vi frågar varför får vi aldrig något svar. Då undrar jag återigen: Tycker ni att den kommunala verksamhetens personal är så uruselt dålig att de kan gå någon annanstans och anställas av privata entreprenörer? Är företagarna viktigare än personalen?

Anförande nr 186

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Ordförande! Det talas om mantrat konkurrensutsättning. Jag tror att alla vet väldigt väl att en viss konkurrens är bra. Men ibland går det till överdrift. Jag tycker att det väldigt ofta är stadens nu styrande majoritet som ger konkurrensutsättningen en överdriven betydelse. Allt ska konkurrensutsättas, och de äldre ska kunna välja väldigt mycket.

Jag har ett praktiskt exempel från Kungsholmen där jag skulle hjälpa en äldre kvinna som skulle ha öppen hemtjänst på Kungsholmen. Hon fick en lista med olika entreprenörer. Många var säkert väldigt bra, men många var säkert också mindre bra. På den här listan fanns minst 45 stycken. Jag kommer inte ihåg det exakta antalet, men det var minst 45. Där skulle hon välja en av dem. Hur går det till när man inte är riktigt klar och pigg i huvudet och inte kan ringa runt och fråga alla vad de står för? Det är mycket viktigare att kvaliteten tillmäts större betydelse än att konkurrens ska ta över allting.

Jag har ett annat exempel på nedskärningar som pågår. En av mina vänner – det är därför jag kan så mycket om detta och har praktiska exempel – bor i Årsta. Hon har just nu hand om min lilla hund medan jag sitter här i fullmäktige. Hon arbetar timmar i hemtjänsten i Årsta. Direkt efter den nya majoritetens övertagande blev hennes timmar hos de gamla en kvart kortare. Samma jobb skulle utföras på trekvart i stället för på en timme. Biståndsbedömningen var inte annorlunda, men den tilldelade tiden slog på det sättet. Då sparade man naturligtvis pengar. Hon skulle ju springa till fler äldre. Hon hann åtminstone med en till timme på var fjärde timme och kanske till och med en pensionär ytterligare om dagen på en heltid.

Jag tycker att det här är allvarligt. Jag tycker att det är väldigt viktigt att få veta vad som sker rent praktiskt ute i stadsdelsnämnderna. Det tycker jag att ni i majoriteten ska redogöra för.

Anförande nr 187

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Att kvaliteten är viktig får man lära sig när man är ute och möter de äldre. Jag var på ett pensionärsmöte i förra veckan. Då var det en äldre dam som begärde ordet och ville ställa en fråga. Hon sade så här: Jag är så orolig för det här med utförsäljningen. Nu ska ju Hemmet för gamla till utförsäljning också, sade hon. De som bor där trivs bra, och jag hälsar på en del.

Då kunde jag upplysa henne om att Hemmet för gamla har varit på entreprenad sedan mitten av 90 talet i alla fall, men det visste inte hon. Hon hade tagit till sig det här med utförsäljning och att det var ett förskräckligt begrepp. Därför var hon tvungen att ställa frågan. Det var ju bra att jag kunde rätta till det.

När det gäller valfrihet vill jag bara upplysa om att kommunstyrelsens pensionärsråd skrev i sitt protokoll att de med emfas välkomnade valfriheten och verkligen inte ville att man skulle ta bort den.

Anförande nr 188

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Ja, Ewa, jag tycker att det första exemplet du gav ställer i blyxtbelysning de problem som råder när det gäller valfrihet och konkurrensutsättning. Är det inte allvarligt om man är så pigg att man tar sig till ett pensionärsmöte men ändå inte har helt klart för sig vad detta innebär? Jag tycker att det är mer allvarligt än uppmuntrande bra. Det var bra att du kunde tillrättalägga det där. Men hur många är det som sitter hemma, som inte går på pensionärsmöten, som inte kan få klarlagt vad det är som gäller och som inte får hjälp av sin biståndsbedömare vilken öppen hemtjänst man ska välja? De säger bara: Nej, men du, snälla, jag får inte ge dig råd. Jag får inte det.

Anförande nr 189

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Jag tycker att det känns otroligt positivt att vi nu jobbar med att ge de äldre en bättre valfrihet. Det är en självklar valfrihet som de ska ha för att kunna påverka sitt eget liv. Det kommer vi att fortsätta att jobba mycket aktivt med. Det är sant att det finns många problem på vägen. Vi behöver mycket utveckling inom äldreomsorgen. Det finns stora utmaningar. Vi har börjat med det här arbetet, och valfriheten är mycket central.

Vi har också problem när det gäller biståndsbedömningen. Vi måste ha en lika biståndsbedömning i staden och verkligen säkra de äldres rättssäkerhet. De måste få de insatser som de här rätt till.

Vi tycker att det ska vara bra verksamhet oavsett om det är i egen regi eller om det ligger på entreprenad. Där måste vi bli mycket bättre med tillsyn och uppföljning. Det är den sidan vi måste jobba mycket hårdare med. Det är också en av våra stora utmaningar.

Ni tar upp det här med konkurrensutsättning. Under er period tog ni tillbaka väldigt bra verksamheter på entreprenad av ideologiska skäl. Det är någonting jag vänder mig emot.

Anförande nr 190

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Tänk vad glad jag blev ända till den där sista meningen om ideologiska skäl kom, Helen. Jag tror inte på det. Det var nog för att verksamheten skulle bli ännu bättre i så fall och för att det inte fanns någon annan bra budgivare. Så är det.

Men, Helen, det är väl så att vi får sätta vårt hopp till Folkpartiet när det gäller äldreomsorgen. Du har åtminstone förmågan att se utmaningen i allt med konkurrensutsättning och kvalitet, att man får det man ska ha och att det finns problem i det som målas upp från er sida som paradiset på jorden för äldre. Tack, Helen!

Anförande nr 191

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, ledamöter! Ewa, du säger att vi målar upp eländesbeskrivningar överallt. Det handlar inte om det. Vi tror också på personalen som entusiastiska, som tror på sitt jobb och som trivs där. Det här handlar om att skapa en bättre arbetssituation för deras del, att ge dem möjlighet till heltid och en bättre situation genom försök med sänkt arbetstid.

Det är faktiskt inte så att konkurrensen löser allting. I Skärholmen var vi tvungna att ta tillbaka Vårbergs sjukhem därför att man inte klarade av att sköta det helt enkelt. Jag har också varit med och tagit tillbaka till ett gruppboende som man pratade otroligt bra om innan. Det handlar om upphandling och upphandlingstider. Hur gör man? Du vet att många gånger när saker och ting ska upphandlas igen är det inte säkert att just den som man har varit nöjd med är den som får det i nästa skede eftersom det kommer in andra aktörer. Det visar sig helt enkelt att det inte var så fantastiskt bra ändå. Det har krupit fram saker och ting som inte kommer fram inom ramen för en privat verksamhet. Det är därför det är så otroligt viktigt med meddelarfrihet. Det är därför det är så oerhört viktigt med kontroller i den privata verksamheten.

Det pratas om ideologiska skäl. Nu säljs det ut och läggs ut jättemycket som har skötts väldigt bra, bland annat hos dig, Margareta. Ni har väl ett äldreboende som ligger på aktivitetsplanen där man är väldigt nöjd med att det drivs i kommunal regi? Det är därför som man ska vara väldigt försiktig med hur man använder sig av de uttrycken.

Anförande nr 192

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Men, Margareta, visst är det så att ni gör det väldigt svartvitt. Det är inte ett antingen–eller, utan det är ett både–och. Det är det vi ser fördelarna av. Det ska finnas både–och i staden. Vi tror att det blir en bättre äldreomsorg när man kan jämföra verksamheter över tiden. Jag ser fram emot den utredning som ska presenteras den 29 februari som handlar om valfriheten. I underhandskontakter har jag fått veta att vi inte kommer att behöva göra de här tidsbegränsade upphandlingarna. Har man blivit godkänd och avtalet hålls kan det få rulla på. Då kommer också mindre enheter att kunna finnas med. Vi kommer att kunna öka andelen utförare på ett helt annat sätt. Jag tror att kvaliteten kommer att påverkas ännu mer också.

Anförande nr 193

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Det är där jag känner att själva formen är så viktig för er. För mig är innehållet oerhört viktigt. Jag känner att fokus har hamnat på själva formen för den som driver verksamheten och vi har tappat fokus på innehållet. Risken med hela den här processen är att vi tappar väldigt mycket kompetens och helhetssyn över verksamhet. Jag är inte lugn. Jag känner mig jätteorolig över vad som händer i staden med hela kösystemet och sådant, men då kommer vi in på andra saker och inte personalen. Personalen är vår viktiga resurs. Vi måste försöka vara överens om hur vi hanterar den.

Anförande nr 194

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): För att vi ska kunna ge en bra äldreomsorg till våra äldre måste vi alltid utgå från deras behov och önskemål. Det är också oerhört viktigt att behålla personalen och rekrytera personal, som vi har talat så mycket om i kväll. De ska ha goda arbetsförhållanden och kunna utvecklas i sitt arbete. Det är också oerhört viktigt.

Sedan vill jag också säga att det har varit mycket bra verksamhet med mycket god kvalitet som ni tog tillbaka när ni hade makten den förra mandatperioden. Det gjorde man bland annat i Hässelby–Vällingby. Det har Berit och jag haft en replikväxling om. Det skedde av ideologiska skäl. Så var det.

Vi måste jobba för valfrihet och kvalitet och alltid sätta människan i centrum. Vi har startat det arbetet nu. Vi kommer att fortsätta. Valfriheten är mycket central i det här arbetet.

Anförande nr 195

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Jag tappade bort vad jag skulle säga. Jag får återkomma.

Anförande nr 196

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Vi verkar vara överens om att kvalitetsfrågan är oerhört viktig och kanske A och O, Margareta. Där har personalen naturligtvis ett mycket stort utrymme. Jag skulle också vilja fråga dig om du inte tycker att det är väldigt bra att vi ger samma förutsättningar för våra äldreboenden genom att ge dem samma peng. Är det är inte bra att man ger samma förutsättningar? Då konkurrerar man bara med kvaliteten.

Du sade själv att det är viktigt med uppföljning. Det tycker jag också. Man ska hålla ingångna avtal. Men du nämner bara att du tycker att det är viktigt att vi ska granska och följa upp de enskilda verksamheterna. Tycker inte du som jag att det är lika viktigt att vi följer upp alla verksamheter, oavsett huvudman, på samma sätt?

Anförande nr 197

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Det är klart. När man sitter i en stadsdelsnämnd har man den rätten och den totala insynen i verksamheten. Det är inte något som jag tycker att man behöver ifrågasätta.

Nu kom jag också på vad jag skulle säga förut. När man pratar om kvalitet i den privata verksamheten förstår inte jag varför man inte ger ersättning för tomplatser. Det gör att situationen blir väldigt svår för de små företagen som ni pratar om att ni värnar om. Hur ska man kunna ha råd att ha tomma platser? Det är någonting som de stora företagen gynnas av. Det finns mycket som är tveksamt i hela den här processen. Jag oroar mig fortfarande för att de äldre kanske är de som får betala priset när man inte lever upp till det man har lovat när det gäller kvaliteten.

Anförande nr 198

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Arbetet med att kunna ge de äldre en möjlighet att välja sitt boende är självklart för oss. Det har inte varit självklart under många år. Jag vet att detta är någonting som många stockholmare längtar efter. Vi diskuterar i dag formerna för detta. Det är sant att det finns bättre former. Jag skulle vilja se en certifiering kring detta. Det skulle underlätta väldigt mycket. Tyvärr är inte det juridiskt möjligt i dag, men vi uppvaktar regeringen och hoppas att vi kan genomföra det snarast möjligt. Med det systemet skulle vi få det ännu bättre. Det skulle också sätta press på kvalitet i verksamheterna oavsett om de drivs på entreprenad eller om de drivs av kommunen själv. Då skulle vi komma runt vissa av de problem som vi ser i dag med upphandlingar. Jag ser fram emot att vi ska kunna komma dit så snart som möjligt, men då måste vi få till en lagändring först.

Tidigare tog jag upp uppföljning och tillsyn, och det är oerhört viktigt. Klarar vi inte det kommer vi inte heller att klara av att ha en god kvalitet. Tyvärr har vi inte varit så lyckosamma där, och vi får väl alla här i staden ta på oss det ansvaret. Vi måste ta tag i de frågorna. Vi måste kunna säkra att de äldre verkligen får den vård och omsorg som de har rätt till. De ska naturligtvis ha rätt att välja sitt boende. Det arbetet håller vi nu på med. Alla vi här inne har tangerat det. Visst finns det problem på vägen, men det är självklart att även äldre människor ska ha självbestämmande.

Anförande nr 199

B e r i t K r u s e (s): Ordförande! Jag kunde inte begära replik på Helens replik, så jag fick begära ordet. Jag kunde inte låta bli när du tog upp Hässelby–Vällingby som exempel. Där hade vi upphandlade äldreboenden. Det ena begärde miljon på miljon extra. Det vet du om. Du ska inte säga någonting annat. Du var med i de diskussionerna. När det gäller det andra avbröt vi upphandlingen när vi fick ta över makten förrförra gången, eller hur det nu blir. I varje fall tyckte vi att det inte var bra att fortsätta och störa på det sätt som ni hade gjort. Det här var väldigt komplexa och jobbiga situationer för de anhöriga, de boende och inte minst för personalen. Personalen måste ha en bra ledning och en bra arbetsplats att gå till.

Jag vill bara meddela detta, Helen. Minnet var kort hos dig. Det måste jag säga.

Anförande nr 200

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Det är kanske inte så intressant att höra vem som har kort minne. Du vet mycket väl att det var mycket populärt. Vi hade en väldigt stor debatt om detta. Då frågade jag dig direkt: Beror detta på ideologiska skäl? Ni skrev också det. Det finns till och med protokollfört att det var av ideologiska skäl. Vi behöver inte prata om det här. Nu ska vi prata om framtiden. Vi ska se till att det verkligen finns verksamheter med bra kvalitet där man kan välja.

Anförande nr 201

B e r i t K r u s e (s): Jag tycker att vi kan prata om det här. Vi ska inte fara med osanning. Sedan kan det kanske bli lite mycket Hässelby–Vällingby när du och jag kommer ihop. Vi har suttit där många år tillsammans. Vi kan väl prata vidare utanför dörren. Men sanningen ska fram, och det var inte utan gnissel som ni genomförde upphandlingar under den förra borgerliga mandatperioden.

Anförande nr 202

Borgarrådet L i v h (v): Det här handlar mycket om personalen inom äldreomsorgen. Jag skulle vilja ställa en sista fråga. I de aktivitetsplaner som antas i våra stadsdelsnämnder får personalen i förvaltningen inte ens lägga ett egenanbud. Tycker ni att det är förenligt med bra personalpolitik? Hur känner sig den personal som ni pratar så vackert om när de får signaler om att det kommunala jobbet de gör är jättedåligt och att det enda som är bra är att ha en privat entreprenad? Tycker ni att det är bra personalpolitik?

Anförande nr 203

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jag tror att du har missat en poäng. Det finns ett antal personalgrupper som har bildat ekonomiska föreningar eller aktiebolag och deltar i upphandlingar runt om i staden på olika områden inom äldreomsorgen.

Anförande nr 204

Borgarrådet L i v h (v): Det var faktiskt inte det jag sade. Det handlar om den personal som vill ha kvar verksamheten i kommunal regi, den personal som ni säger jobbar så väldigt bra och som ni ska satsa så mycket på. Hur stämmer det?

Anförande nr 205

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande! Jag ska inte förlänga debatten mer i kväll. Jag vill bara uppmärksamma på detta med delade turer, alltså uppehåll i schemat där man börjar på morgonen, kan vara ledig några timmar på dagen och sedan får jobba framåt kvällen. Det är inte uppskattat inom äldrevård och omsorg av en så stor grupp kvinnor och i synnerhet inte av de ensamstående kvinnorna som har barn. Jag tycker att det är värt att tänka på. Kan vi någon gång komma ifrån de här delade turerna? Det är inte precis jämställt. Vi har inte så många män som jobbar på det sättet. Det finns nog anledning att återkomma. Jag har läst en del svar på motioner, och en del tror att det är möjligt att vi kan komma ifrån detta någon gång. Det vore väldigt bra om det finns någon som har idéer om det.

Anförande nr 206

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det var just det jag försökte säga lite tidigare här i debatten. Det är att tänka gammalt att bara låsa fast sig vid hur det har sett ut tidigare. Nu försöker man se på heltidstjänster och tittar på möjligheten till arbetsplatsförlagd utbildning. Det kan ske vid sådana tillfällen under dagen då arbetsbelastningen kanske inte är lika tung och då man inte behöver vara lika många. Det är ett sätt, och det förekommer redan på flera av våra äldreboenden där man har ett chefs- och ledarskap som är kompetent och som vågar tänka nytt.

§ 29 Motion om Rätten till skälig levnadsnivå – Stockholm som en attraktiv stad för alla (utl. 2007:181)

Anförande nr 207

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Före jul kom det larmrapporter från Svenska kyrkan om att en ström av människor sökte hjälp för att klara sitt uppehälle. Det som efterfrågades från kyrkan var den hjälp som staden egentligen skulle stå för. I en tid av mycket stram biståndsbedömning, när fattiga förvägras möjligheten att kunna ta sig från Skärholmen till Hötorget, är det inte förvånande att kyrkan slår larm. Det är en smygande förändring. Man skär ned på det som inte finns, på dem som inget har. Försörjningsstödet går inte att leva på. Tidigare fick man SL-kort och elräkningen betalda och hyran ersattes i sin helhet. Men nu har man bestämt en skälig kostnad utöver det du får betala själv, säger Karin Hägglund, diakon i Sankt Görans församling.

Ekonomisk utsatthet skapar ett utanförskap. Det är dags att se över systemet. Behovet av en bred översyn av rätten till en skälig levnadsnivå i storstad som Stockholm har blivit allt tydligare i takt med att konsekvenserna av den borgerliga politiken för familjer med låga inkomster och försörjningsstöd. Särskilt drabbade är människor som har ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd, ensamstående föräldrar och även barnen.

Det är barnen som drabbas hårdast. Hänsyn tas inte till att föräldrarna inte längre kan följa sina barn till aktiviteter. Många gymnasieungdomar får inte SL-kort som tidigare. Fria bad för barn mellan 10 och 13 år i stadens simhallar har dragits in. Ensamstående och lågavlönade föräldrar drabbas hårt av att den betalningsfria månaden i förskolan och skolbarnsomsorgen har tagits bort. Barn i Kulturskolan har fått dubbla eller tredubbla avgifter, vilket utestänger de fattiga barnen. Statliga museer har börjat ta betalt av vuxna, vilket gör kulturen alltmer otillgänglig. Akassan, sjukförsäkringen, vuxenutbildningen – ja, det är många försämringar som har slagit mot de fattiga barnen och de fattiga föräldrarna i Stockholm.

I svaret på motionen talas det om att revideringen av riktlinjerna för ekonomiskt bistånd har tagit hänsyn exempelvis till barnperspektivet. Detta kan vi icke förstå. I stället innebär de nya riktlinjerna att de fattiga barnen i staden har fått det sämre. Barn som växer upp i familjer med sämre ekonomi straffas för att deras föräldrar är arbetslösa. Att vara ett fattigt barn i Stockholm – vi pratar om fattigdom i förhållande till andra barn i Stockholm – innebär att du utestängs från hela IT-världen till exempel. Du har ingen dator hemma. Om man har barn vet man hur viktigt det är att kunna ha en dator när man pluggar. Du kommer långt efter dina kompisar. Du har inte råd med skolresa, dator eller bio. Du står utanför.

Varje år ger Rädda Barnen ut sin rapport om barnfattigdomen. Den visar att många barn lever under fattiga förhållanden i jämförelse med jämnåriga kamrater.

De nya riktlinjerna kommer genom sin struktur att än mer straffa barn som växer upp i familjer som har försörjningsstöd. Det är hög tid att göra en genomlysning av skälig levnadsnivå.

Bifall till motionen!

Anförande nr 208

T o m a s R u d i n (s): Ordförande, fullmäktige, ledamöter! Vi socialdemokrater vill stödja den här motionen. Vi tycker att den är väldigt angelägen men kanske utifrån en del andra perspektiv än dem som har framförts hittills.

Det finns skäl att påminna om att ekonomiskt bistånd är något som fördelas ganska jämnt i samhället. Det är klart att vi har fattiga i staden och att deras behov av långsiktigt bistånd är viktigt. Men det är också så att av det ekonomiska bistånd som betalas ut går två tredjedelar till hushåll som behöver kortvarigt stöd. Det fördelas ganska jämnt över samhället. Det finns företagare som får ekonomiskt bistånd. Det finns lärare som får ekonomiskt bistånd. Det finns familjer på Östermalm som får ekonomiskt bistånd. Någon av oss här i salen kan drabbas så att vi under en kort period i livet behöver stöd och hjälp.

Detta är alltså inget särskilt konstigt utan något som vi har inordnat i vårt samhälle som ett slags trygghet för alla. Därför är det viktigt att vi vid varje tidpunkt funderar igenom det som motionen kräver, nämligen vad som är en skälig levnadsnivå. Om oturen är framme eller någonting i livet inträffar som gör att man plötsligt behöver samhällets och allas vår hjälp ska det finnas ett regelverk för vad som utgör en skälig levnadsnivå.

I det sammanhanget är det beklämmande att påminna sig om att vart tionde barn i Stockholm i dag lever i en familj som någon gång under året behöver ekonomiskt bistånd. Vart tionde barn! Det är egentligen helt ofattbart att det är så många. När man hamnar i situationen att ens föräldrar behöver detta ekonomiska bistånd är det förstås helt avgörande om man kan leva ett normalt liv eller inte. Utifrån det måste man ställa sig frågan, vilket motionären också gör, huruvida till exempel SL-kortet är något som ska finnas i denna skäliga levnadsnivå. I dag gör SL-kortet inte det. För det enskilda barnet handlar det om att kunna ha mamma med på träningen, få sällskap till och från kompisarnas kalas eller kanske till och med om att få gå på kompisarnas kalas. Det är skillnaden mellan att familjen ordnar en utflykt på helgen och att man inte gör det. Det handlar om att kunna få vara med där andra barn i samhället är med. Det här är ingenting som det hårdnande regelverket gynnar, utan barnen blir snarare i händerna på vad mamma eller pappa har råd med. Vad blir upplevelsen av vårt samhälle när så sker? Vad blir det gemensamma ansvarskännandet i framtiden om vad samhället kan erbjuda den som behöver stöd?

Vi stödjer alltså motionärens andemening att göra en bred översyn över den skäliga levnadsnivån i staden i syfte att återinföra SL-kortet i normen.

Anförande nr 209

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Att vi tycker olika om reglerna för socialbidrag i den här kammaren vet vi sedan ganska länge. Att vi tycker olika om SL-kortets placering eller funktion inom ramen för socialbidragen vet vi också. Möjligen vet vi nu också att en del är mer bekymrade, låter det som, över att vi just nu har de lägsta socialbidragstalen och det lägsta antalet socialbidragsberoende sedan 1982 än över

det faktum att de som är kvar där faktiskt har allvarliga problem och behöver få hjälp att komma ur beroendet.

Jag börjar där Karin Rågsjö började, nämligen med kyrkan. Min kommentar till detta är att ett antal diakoner mycket riktigt påpekade att de upplevde att de fick ta ett ansvar som de menar att det offentliga egentligen skulle ta. Det var en mycket bred synpunkt de hade. Jag tycker att det är en intressant diskussion, för vi har gränssytor där vi samverkar, men vi har också regler och gränser som vi ska respektera. I mitt svarsbrev till alla diakonerna i dessa Stockholmsförsamlingar sade jag att vi vill ta vårt ansvar fullt ut, att vi är väldigt tacksamma att också kyrkan tar ett stort socialt ansvar, att det *inte* är så att vi överlämnar vårt offentliga socialbidragsansvar till kyrkan och att om de upplever att enskilda sådana *case* finns vill jag att de överklagar dem. Jag fick rätt många mycket intressanta svar och kommentarer om hur de upplever den sociala situationen i allmänhet, men såvitt jag vet har inte ett enda sådant överklagande inkommit över huvud taget.

Vi har just nu det lägsta socialbidragsberoendet i Stockholm på ganska länge. Det är långt ifrån bara den sittande majoritetens förtjänst. Det beror dels på att vi är många som under många år har bekämpat socialbidragsberoende, dels på att vi har en högkonjunktur. Men även med den inräknad ligger vi 40 procent under den förra toppen på högkonjunkturen. En av de frågor som bekymrar mig mest just nu är det faktum att de korta fallen minskar snabbt, medan de riktigt långvariga fallen minskar väldigt långsamt. Det är en kärnuppgift för jobbtorgen att arbeta med de människor som har långvariga socialbidragsberoenden trots att de har hel eller åtminstone halv arbetsförmåga.

Något annat som bekymrar mig är att det fortfarande är för många barn i Stockholm som lever i långvarigt bidragsberoende. Ungefär 8 000 barn i Stockholm växer upp i familjer som behöver socialbidrag. Vi vet att detta är en riskfaktor som är fullt jämförbar med institutionsplacering, kriminalitet och många andra saker. De här barnen riskerar att aldrig lära sig vad det betyder att mamma och pappa går till jobbet och kommer hem med en egen inkomst och står på egna ben. Det är nästa stora uppgift med att minska socialbidragsberoendet.

Anförande nr 210

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ulf! Det vore bra om vi själva fick oroa oss för vad vi vill. Vi är dock inte alls oroliga för att socialbidraget är nere på 1984 års nivå. Det är jättebra. Men när de gäller mående är människorna nere på 30-talets nivå i staden. Folk mår väldigt dåligt, och de 8 000 barn du pratar om far väldigt illa. Varför kan du inte räkna ditt procenttal nedåt ekonomiskt och skjuta till lite så att de här 8 000 barnen får mer möjligheter? Det är det de behöver ha.

När det gäller SL-kortet har jag sagt det till dig tidigare: Allting är inte som i Strängnäs, med gångavstånd! I Strängnäs kan man gå och köpa ägg eller mjölk om man vill. Det får man tag i. Det är nära till bondgården. Men det är det inte i Stockholm! Här är det långa sträckor att gå. Vi har en domkyrka i Stockholm som vi älskar. Vi vill faktiskt kunna gå dit och lägga lite kollekt också, inte bara knappar jämt.

Anförande nr 211

K a r i n R å g s j ö (v): Ulf! Artikeln om kyrkan var ganska maffig, och det är inte bara kyrkan utan även frivilligorganisationerna som har sett den här utvecklingen. Vi pratar om Frälsningsarmén, Stadsmissionen och så vidare. De har sett att fler och fler människor ligger ekonomiskt väldigt risigt till, och det handlar om familjer. När du säger att du bekymrar dig för de här 8 000 barnen undrar jag hur du i konsekvensen namn kan ta bort just SL-korten för deras föräldrar. Det skapar ju en inlåsnings effekt. Om du bekymrade dig för de här 8 000 barnen skulle vi kanske kunna se till att de inte hamnade i ett totalt utanförskap genom den ekonomiska press som deras familjer lever i.

Anförande nr 212

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Som jag försökte säga känner jag stor respekt när kyrkans människor beskriver oro eller bekymmer för olika saker som har med social verklighet i Stockholm att göra. Jag tar det på stort allvar. Det finns goda skäl att diskutera detta med dem och med frivilligorganisationerna hela tiden. Men det är en väldigt viktig skillnad mellan deras arbete och det formella, regelstyrda sociala arbetet som ska ske inom en socialtjänstförvaltning eller inom socialnämnden när det gäller beslut om pengautbetalningar eller att ta hand om barn. Det är inte något man gör på allmänt känn eller för att man hyser en viss upplevelse just där och då. Det är och ska vara regelstyrt. Vi ska ta vårt ansvar fullt ut, men det är klart att vi, som i varje civiliserat samhälle, är beroende av att andra människor gör det de också vill och tycker är viktigt, trots att ingen lag i världen kräver av människor att visa medmänsklighet mot varandra.

När det gäller barnen är den stora utmaningen inte att höja socialbidragen utan att se till att fler familjer står på egna ben och inte behöver socialbidragen över huvud taget.

Anförande nr 213

T o m a s R u d i n (s): Ulf Kristersson! Du gör ett stort nummer av att det är färre i dag än tidigare som behöver socialbidrag. Men varför har du då så svårt att identifiera dig med dem som är kvar? Det är ju inte en mängdsport detta handlar om, vem som har socialbidrag vid varje tidpunkt, utan det du måste göra är att försöka förstå de familjer som du talar om. Jag gillar när du pratar om barnen och barnfamiljerna, att du ser dem och att de är många, men det skulle vara så mycket bättre om du också såg att de har behov av en skälig levnadsnivå, vilket är vad motionen kräver: att staden ska se över vad en skälig levnadsnivå är för något.

Jag tycker att det är oanständigt att så många barn som du själv pratar om inte får möjlighet att leva ett fullvärdigt liv på grund av att deras föräldrar inte kan röra sig fritt i staden. Det finns en del andra exempel man skulle kunna titta på när det gäller vad som är en skälig levnadsnivå. Men varför är det så otroligt svårt för dig att förstå att vi behöver se över den skäliga levnadsnivån för att se till att vi får en bättre grund att utgå ifrån?

Anförande nr 214

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det är klart att det är en helt avgörande skillnad i fall det är väldigt mycket färre människor som behöver vår gemensamma hjälp i form av socialbidrag eller om det är fler! Det är alldeles fundamentalt - är det många färre människor som behöver socialbidrag ökar våra möjligheter dramatiskt att hjälpa dem som är kvar i socialbidragsberoende. Det är vår stora uppgift just nu. Det är bara dumt att sörja det faktum att det är färre människor som behöver hjälp i form av socialbidrag. Den stora idén måste rimligen vara att hjälpa människor ur beroenden som varar under mycket lång tid. När det gäller dem som har socialbidrag fast de inte borde ha det ska vi se till att de får en rimlig och långsiktig försörjningsbas så att de inte måste gå till socialtjänsten varje månad och be om pengar. Socialbidrag är inte, som någon sade för en stund sedan, en allmän trygghet för alla. Det är klart att det inte är! Att uppbära socialbidrag är en unik och nästan exceptionell händelse som bygger på att inga andra möjligheter just då finns! Ju färre människor som måste använda detta desto mer möda kan vi lägga ned på de människor som behöver vår gemensamma insats.

Anförande nr 215

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande! Staden blomstrar, och vi har en god ekonomi. Många, men inte alla, har fått det mycket bättre. Många fattiga har fått det ännu sämre. SL-kortet ingår inte i riksnormen för ekonomiskt bistånd. Utgångspunkten för översynen har varit kommunfullmäktiges beslut i budget för år 2007. Då beslutades att i de nya riktlinjerna ange att en individuell bedömning av behovet av SL-kort ska göras. Men bestämmelserna i socialtjänstlagen anger bara en allmän ram och måste därför fyllas för att få ett konkret innehåll.

Innebörden av skälig levnadsstandard är alltid kopplad till de socialpolitiska riktlinjer som staden beslutar om. Det innebär att SL-kortet hade ingått i en skälig levnadsnivå om vi i oppositionen hade haft makten i dag. Vidare står det att personer som arbetar eller deltar i aktivitet inom ett gångavstånd av 3 km inte beviljas något SL-kort, utan det ska individuellt prövas. Men 3 km kan innebära 4 eller 5 km och sedan tillbaka igen om man ska lämna barn på dagis och dra dem i kärra. Är det då det ska prövas individuellt? Att pröva är dock också en administration som kostar pengar och tar tid från andra arbetsuppgifter.

Karin Rågsjö har redan nämnt de fattiga barnen som inte får fria bad eller betalningsfri månad. Kulturskolan drar man ned på. Många gymnasieungdomar får inte SL-kort och så vidare. Det talas om barnperspektivet, men det är ganska otydligt i det här sammanhanget, tycker jag. I motionen föreslås en referensgrupp från bland annat Rädda barnen, Makalösa föräldrar och Bris. Men en sådan bredd i dialogen saknas i den borgerliga översynen av riktlinjer för ekonomiskt bistånd. I ärenden där det finns barn i familjen ska konsekvenserna, barnperspektivet, alltid övervägas innan man tar några beslut.

Bifall till Miljöpartiets reservation i borgarrådsberedningen!

Anförande nr 216

K a r i n R å g s j ö (v): Ulf! Tro't eller ej, men alla i den här salen kan på ett eller annat sätt hamna i en situation då vi behöver försörjningsstöd, om vi inte har väldigt mycket pengar på banken. Det kunde man se under den förra lågkonjunkturen i början av 90-talet när människor exempelvis fick lämna sina bostadsrätter som de inte kunde betala. Det såg man exempelvis på Södermalm.

För att återgå till det här med SL-kort: Bor man på Söder eller i innerstaden kan man alltid promenera till teatern eller till bion, men bor man i Rågsved kan man inte göra det. Får man inget SL-kort får man välja mellan mat och kultur. Det är frågan för Stina i Rågsved.

De nya riktlinjerna känns väldigt föråldrade och har som enda mål att få ned kostnaden och uppfostra människor. Vi tycker att det är väldigt bra att fler och fler kommer i arbete, men vad gör vi med de människor som inte hittar jobb direkt? Hur ska de barnen ha det i sina liv fram tills dess att mamma och pappa börjar jobba igen?

Att inte ha åkkort innebär en enorm inlåsnings effekt. Man kan tänka sig hur det skulle vara att sitta just i Rågsved och inte kunna åka fritt inom staden, att inte kunna ta tunnelbanan åtta stationer. Det är att verkligen känna sig utanför och utklassad.

I alliansens svar talar man om genusperspektiv och barnperspektiv. Vi har färsk information från en stadsdel jag icke namnger där en våldsutsatt familj – det handlar om hedersrelaterat våld – inte har fått sin ansökan om säkerhetsdörr beviljad trots att kvinnan och barnen hotas av mannen som snart släpps ut ur fängelset. Detta är förstås också på grund av besparings skäl. Stadsdelarna har nämligen en ganska knackig ekonomi, och det kan vi se redan i februari.

Så här säger Ulf Kristersson i en debattartikel efter att det här med kyrkan var aktuellt: "Vi är i en högkonjunktur och Stockholm är väldigt välmående. Samtidigt finns det fortfarande trasiga människor. Det innebär att vi upplever klyftorna som större, kontrasterna känns starkare. En storstad är en brutal plats.". En brutal plats! Brutal av naturen, eller? Vi får den stad vi skapar genom politiska beslut! Inget är en slump. Med en ekonomi som i vissa stadsdelar är körd i botten redan i februari är det helt uppenbart att det är den mycket restriktiva linjen som kommer att gälla vid biståndsbedömning. Det kommer att smälla mot just de familjer och barn vi pratar om. Det är faktiskt de fattiga som betalar skatteminskningen i Stockholm.

Vi föreslår en referensgrupp. Det har ni inte nappat på, vilket är lite märkligt. Ni skulle kanske ha kunnat tillsätta den när ni tittade över riktlinjerna, men det har ni inte gjort. Det saknas en bredd i dialogen, och det tycker vi är lite märkligt med tanke på att ni ofta säger själva att ni står nära frivilligorganisationerna. Men ni bjuder inte in dem för att diskutera dessa frågor. Det tycker jag är lite tråkigt, minst sagt.

Bifall till vår motion!

Anförande nr 217

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Två saker i all korthet: Vi kan naturligtvis försöka missförstå varandra efter bästa förmåga om vi vill det. Vad jag försökte säga var att en storstad som Stockholm har unika möjligheter när det gäller att ge människor en andra chans. Det gäller socialt – man kan byta miljö på ett annat sätt. Det gäller professionellt – i stort sett alla de branscher som existerar i riket finns här. Det finns mycket större möjligheter än någon annanstans, men det är också ett tuffare klimat. Det går snabbare, och det är fler som konkurrerar om jobben. Det vet nog alla som har upplevt skillnaden mellan storstad och småstad. I Stockholm finns det mer, men det krävs också mer. Det är inte alltid alldeles enkelt.

Det andra jag ville säga var att genomlysningen av socialbidragen gjordes, och den var rätt omfattande. Det vet ni som var med och tog beslutet. Det var en omfattande remissrunda. Vi har gjort precis den kartläggning och den genomlysning som ni efterlyser, med ett stort undantag: Vi tycker olika om SL-korten!

Anförande nr 218

K a r i n R å g s j ö (v): Ulf! Vad jag menar när det gäller det du säger i DN om en brutal stad är att det är vi som skapar stadens villkor. Att inte låta människor som går på försörjningsstöd i väntan på jobb ha åkkort innebär att man skapar ett utanförskap hos dessa personer som faktiskt inte kan ta sig in till staden. Kan ni tänka er tanken att ni sitter exempelvis i Rågsved och inte har råd att ta er därifrån? Det är ett väldigt märkligt sätt att förhålla sig till människor som under en period i sitt liv har en dålig ekonomi. Vad skulle man förlora, förutom pengarna, på att ge dessa personer åkkort så att de åtminstone känner sig fria att åka in till staden, kanske till Kulturhuset? Vi får den stad vi skapar genom politiska beslut. Staden blir inte brutal bara så där, utan man får den stad som politiska beslut skapar.

Anförande nr 219

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Tänk, Karin Rågsjö, vilken mjuk stad det var under den förra mandatperioden! Det är en otrolig skillnad, måste jag säga.

Den här motionen skrevs i maj 2007, och översynen var klar i oktober samma år. Det är därför det inte finns någon remissinstans som tycker att man behöver göra en ny översyn. Det är precis som Ulf Kristersson sade. Grejen är ju den att ni inte vill att det ska se ut som det gör i dag. Ni vill ha andra riktlinjer, och framför allt handlar det tydligen om att ett SL-kort är skillnaden mellan att vara i ett utanförskap och inte. Vi tror inte att det är så enkelt.

Socialbidrag är och ska vara samhällets yttersta skyddsnät när inget annat står till buds. Huvudinriktningen är och ska vara att stödja och hjälpa människor att få ett arbete så att de har möjlighet att leva på sin egen lön. Det är där som de allra starkaste insatserna och åtgärderna måste sättas in.

Ni säger att nivån i riktlinjerna som antogs i fullmäktige inte har anpassats till konjunkturen. Men det är väl också lite märkligt. Samhällets yttersta skyddsnät måste väl ändå alltid finnas för människor, oavsett vilken konjunktur vi har. Ska det

vara upp och ned efter hur mycket man tycker att man har råd med? Det tycker jag liknar välgörenhet väldigt mycket, och det ska väl ändå inte socialbidragen vara. De baseras på den nivå man anses klara sig på under en övergångsperiod på väg mot en egen försörjning.

Lösningen på de stora problem det innebär att inte ha ett jobb är inte generösare riktlinjer med extra påslag. Lösningen är ett eget jobb att gå till, oavsett om det krävs pendling till jobbet eller inte. Ni säger att det handlar om att straffa barn. Jag skulle vilja säga så här: Ni vet mycket väl att om man lever på socialbidrag har man en kraftigt nedsatt kostnad för förskola eller ingen alls. Om man lever på socialbidrag har man en kraftigt nedsatt kostnad om barnen vill gå i Kulturskolan. Så är det. Det anpassas. Det verkar som om ni har blandat ihop dem som har dåliga inkomster med dem som lever på socialbidrag.

När det gäller kyrkan vill jag också säga att det här finns och har funnits jämt. Det var så även under den förra mandatperioden. Jag träffade människor som jobbade i Svenska kyrkan i Spånga, och de kunde tala om att de hade kontakter och hjälpte familjer som bodde i Tensta till exempel. Det är alltså inget nytt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 220

K a r i n R å g s j ö (v): Det är inget nytt att man söker hjälp hos kyrkan. Det har man alltid gjort faktiskt, så länge jag vet. Men den väldiga anstormningen är något nytt. Nytt är också att frivilligorganisationerna faktiskt började tala om det här, alltså om att det finns ett stort utanförskap hos vissa familjer som lever på försörjningsstöd.

Självklart vill vi också att människor ska komma i jobb och kunna försörja sig och att barn ska kunna se att pappor och mammor går till jobbet. Det är självklart. Men det intressanta är vad vi gör med de barn som under en lång period lever med föräldrar som har försörjningsstöd och som får sämre och sämre villkor.

Vi ska titta lite djupare på vad som sker när en stadsdel får sämre ekonomi. Så är det i vissa stadsdelar. Jag ska inte prata om Skarpnäck här i kväll, men det är en av de stadsdelar som inte har en så lysande ekonomi just nu. Vi kommer att få se en mycket, mycket restriktiv biståndsbedömning som med all sannolikhet kommer att drabba de personer som går på försörjningsstöd och speciellt de barn som lever i dessa familjer. Detta skapar ett utanförskap hos barnen.

Sedan vill jag säga att det inte var guld och gröna skogar under vår mandatperiod heller – självklart inte. Det här är en utsatt grupp, och det intressanta kanske vore att ha en diskussion om hur vi ska underlätta livet för barnen som lever i familjerna.

Anförande nr 221

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Karin Rågsjö! Vad gör vi med de här barnen? Jag håller med om att det är ett jättestort problem, men jag tror inte att lösningen är så enkel som den du förespråkar: ett SL-kort.

Anförande nr 222

T o m a s R u d i n (s): Jag tycker att det är påfallande hur få argument som framförs för varför inte SL-kortet ska ingå som en del av den skäligen levnadsnivån. Ann-Katrin Åslund nöjer sig med att bara påpeka att häri ligger skillnaden mellan oss och oppositionen. Ja, det finns en avgrundslig skillnad därvidlag, och vi anser att SL-kortet ska vara en del av det vi kan säga är en skäligen levnadsnivå.

Låt mig höra något argument från dig, Ann-Katrin, om varför inte SL-kortet ska ingå som en del av en skäligen levnadsnivå!

Anförande nr 223

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Tomas Rudin vet lika väl som jag att om man behöver SL-kortet för att man är arbetssökande eller jobbar så får man det. Så ligger det till.

Det jag tycker är det allra viktigaste och som jag än en gång vill understryka är de barn man kan träffa, som personalen på förskolorna i Tensta vittnar om, som kommer jätteglada och säger att i dag ska min mamma och pappa också gå till jobbet. Det minskar utanförskapet.

Anförande nr 224

J a c k i e N y l a n d e r (v): Det som slår mig hela tiden är varför man inte tar fram exempelvis ett åtgärds paket för att hjälpa och skjuta till resurser till de här 8 000 barnen när man nu vet att de finns. Ge dem lite mer pengar! Ge dem lite mer stöd! Ge dem SL-kort! Se till att de har kläder på kroppen och är mätta och glada! Jobba med deras föräldrar och försök få dem i gång!

Jag fattar inte. Jag tycker inte att Ulf Kristersson hajar någonting av Stockholm. Du har missat det här totalt. Du går omkring och hamnar i att Stockholm är en hård, hård stad. Det är klart. Men gör den inte hårdare genom att utsätta dessa barn för den här risken! Jag tycker inte det här är rätt, och jag kan bara säga att visst har alla människor rätt till socialhjälp. Det är klart att de har det! Det är självskrivet att de har rätt till det. Det är klart att jag ska kunna räkna med att kunna få hjälp!

Ni på den där sidan har säkert massor med vänner som har uppburit socialhjälp någon gång i livet. Försök inte sticka under stol med det!

Anförande nr 225

T o m a s R u d i n (s): Under de argument som framförs från den borgerliga majoriteten anar man hela tiden ett slags outtalad linje, nämligen att folk lever på bidrag för att de vill det och att det är något som ska bekämpas. Men jag tycker att man ska betona att två tredjedelar av de bidrag som betalas ut i ekonomiskt bistånd går till tillfälliga insatser, alltså till folk som behöver dem kortare tid än tio månader. Att då säga som Ulf Kristersson sade i sitt inlägg, att socialt och ekonomiskt bistånd inte är någon grundläggande trygghet för alla, tycker jag är ett väldigt märkligt påstående. Vad är det annars? Själva idén att ge ekonomiskt bistånd är ju just att ge alla medborgare en grundläggande trygghet om allt annat rasar samman. Det kan

hända av en massa olika skäl. Det kan vara dödsfall inom familjen, skilsmässor, konkurser. Det kan finnas så oändligt många anledningar till att allt rasar runt omkring en och man plötsligt behöver allas vårt stöd.

Därför säger vi att det vore rimligt att vi i vårt rika samhälle bestämmer oss för vad som är en skälig levnadsnivå och att vi i den skäliga levnadsnivån tar in sådant som vi anser är en del av det som till exempel ett barn skulle kunna efterfråga. Till exempel att mamma eller pappa kan följa med till fritidsaktiviteter, vilket är omöjligt om man för det vidare som ni har gjort hittills och fortsätter på den linjen att skruva åt hårdare och hårdare och göra barnen mer och mer ensamma i relation till sina kamrater.

Jag tror att det faktiskt är en avgrundslig skillnad mellan ett barn som har möjlighet att röra sig över staden tillsammans med sina föräldrar och leva i vårt samhälle precis som alla andra och ett barn som på grund av att mamma och pappa inte för tillfället har råd är tvungen att vara hemma i ett slags stadsdelsarrest.

Att du, Ulf Kristersson, kan stå här och tala med fagra ord om hur barnen har det men sedan inte klarar av att översätta det till hur det är att leva i de omständigheterna, det tycker jag är ett underbetyg på socialpolitiken och dess yttersta företrädare i Stockholm. Jag tycker att du faktiskt mot bakgrund av alla de siffror du drar om hur många färre det är som har socialt och ekonomiskt bistånd borde kunna identifiera dig med den grupp som är kvar och säga vad som är en skälig levnadsnivå för den gruppen i stället för att bara motivera med andra argument att andra har fått det bättre. Det är fortfarande en grupp som har det dåligt, och det är fortfarande så att vårt samhälle ska ha just det du sade att vi inte har, nämligen en grundläggande trygghet för alla.

Anförande nr 226

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag inser att oppositionen måste hetsa upp sig över någonting, och hittar man inget roligare att hetsa upp sig över kan man hetsa upp sig över sjunkande socialbidragssiffror. Debatten blir väldigt meningslös på det sättet.

Om ni har den grundläggande uppfattningen att en bättre värld är en värld med fler och högre socialbidrag och en sämre värld är en värld där färre människor behöver mindre pengar, då tycker vi helt enkelt olika. Ärligt talat: Jag trodde inget annat.

När det gäller SL-kortet är det inte så att vi i allmänhet skruvar åt några hårdare skruvar. Det handlar om en enda fråga som vi har tjafsat om ganska länge nu i den här salen: Ska SL-kortet utgå automatiskt eller ska det utgå efter individuell prövning, och hur ska den grunden se ut? Vi landade på slutsatsen individuell prövning och dessutom kopplat till behovet av SL-kort för att återkomma till egen försörjning. Exakt så funkar det. Kan ni visa att det inte funkar så i verkligheten ska dessa beslut omprövas, för då bryter de mot våra egna riktlinjer.

Anförande nr 227

T o m a s R u d i n (s): Barnen får ju ingen individuell prövning när mamma och pappa har det svårt. Det är det vi försöker få dig att förstå: Trots att siffrorna har blivit lite bättre i staden lever fortfarande vart tionde barn i en familj som är beroende av ekonomiskt bistånd. Det vi vill resonera om i den här salen är vad som kan anses vara den grundläggande, skäligen levnadsnivån. Du väljer att svara med att det fortsatt ska vara kallt och hårt och svårt att få ekonomiskt bistånd när man så behöver.

Där är det en avgrundslig skillnad mellan den styrande majoriteten och oppositionen här i dag!

Anförande nr 228

D i k r a n D i s o n (kd): Herr ordförande! Man slås av tanken på att det som man försöker angripa eller ta upp faktiskt är ett symptom och inte själva roten till att människor hamnar i den situation som minoriteten nu försöker angripa.

Tyvär måste man konstatera att när det gäller själva roten till problemet har inte vänstern någon riktig politik. Visst kan alla någon gång hamna i den situationen att man behöver hjälp och bidrag. Det är ingen som förnekar detta. Men man måste ändå ha som huvudprincip att angripa problemet i roten så att man förändrar det. Där upplever jag att ni inte har någon politik. Ni måste ha en sådan politik som gör att folk kan komma i arbete, klara sig själva och vara en förebild för sina barn.

Jag tycker också en del saker som man har frågat efter i ärendet har besvarats. Översynen har gjorts, och det är så nyligen att det är uppenbart att ni inte vill veta det.

En annan sak som slår en när man hör er är den bild ni har av socialarbetare. Ni tror att de ska ställa de absolut hårdaste kraven, de är så kalla, så känslolösa så att de ser inte barnen, de ser inte deras behov. De ser inte. Min bild av socialarbetare är inte sådan. De försöker faktiskt göra väldigt mycket för att folk ska komma i arbete. Bedömer de att föräldrar behöver följa med sitt barn, att barnet behöver ha sällskap till någon match eller så, kommer de att ge dem SL-kortet. Jag tycker alltså att ni hårdrar väldigt hur bedömningen kommer att göras. Ni vill inte förstå att man vill göra oerhört mycket för att de här barnen ska ha det bra. Jag tycker att det är en lite orättvis bild av socialarbetarna som ni för fram här.

Jag tycker att det är ni som har skapat detta. Det har sagts att man får den stad man skapar, och det kan man faktiskt skriva under på. Det är precis detta ni har gjort. Ni har skapat den här situationen.

Anförande nr 229

J a c k i e N y l a n d e r (v): Dison, jag är orolig över att vi snart är tillbaka till slumsystrarna, men dem har väl inte du råkat ut för. Men vi hade sådana en gång i tiden i den här staden.

Jag tror att vi behöver lite mer än allmosor. Jag tror inte att vi kan slå Bibelns ord i huvudet på folk. De blir de inte mätta av. Läget är skarpt, och vi måste skjuta till mer pengar till den här gruppen, och vi måste se barnen, barnen, barnen! Det är inte barnen som överklagar de här besluten.

Det är nog den här sidan som har flest socialsekreterare och socialarbetare. Jag tror inte att vi skulle sitta här och bita oss själva i svansen, utan vi försöker nog höja den kompetensen. Det har vi verkligen försökt. Men det är ni också emot. Ni vill privatisera det på något annat sätt, till frivilligorganisationerna.

Återigen: Barnperspektivet är det som gäller och inte slumssystemerna!

Anförande nr 230

D i k r a n D i s o n (kd): Jackie! Jag skriver helt och fullt under på att det är barnperspektivet som gäller, men jag tycker att ni har fel synvinkel på barnperspektivet. Vi vill att barnen ska komma ifrån den här situationen så att den inte ska följa dem hela livet. Vi vill göra så att de här barnen känner sig stolta över sina föräldrar och att föräldrarna ska kunna köpa och göra allt som deras barn vill. Det är det vi strävar efter. Vi gör allt för att förverkliga det.

Barnperspektivet är inte bara kopplat till att ge lite bidrag. Du måste lyfta blicken högre och se längre bort än bara till stunden.

Anförande nr 231

T o m a s R u d i n (s): Jag begärde ordet när Dikran sade att socialsekreterarna skulle vara lösningen på problemet för de barn som är i behov av att få SL-kort till sina föräldrar. Det är ju befängt! Det är inte så det fungerar. Det är ju vi i den här församlingen som bestämmer vad som ska vara en skälig levnadsnivå. Det är det debatten handlar om. Då ska man inte hänvisa till den personal som är satt att utifrån era direktiv sköta den åtstramning som ni har bestämt ska gälla i staden.

Att vara socialsekreterare är ett mycket tufft och utsatt jobb, och det har blivit svårare och jobbigare i staden. Det har under en mycket lång tid blivit tuffare och tuffare att ge hjälp till behövande familjer som ansöker. Debatten handlar heller inte i första hand om vilka som har jobb eller inte. Det här handlar om vad det är för grundläggande, skälig levnadsnivå man ska få hjälp med när man behöver det. Det ska inte handla om socialsekreterarens välvilja utan om rättigheter. Det är vårt perspektiv.

Anförande nr 232

D i k r a n D i s o n (kd): Vad jag förstår så ger vi här riktlinjer. Vi bestämmer inte i specifika fall vad som ska ingå eller beviljas, utan riktlinjerna tolkas alltid av de tjänstemän som har hand om de här människorna och vet deras situation. Du måste hålla med om att väldigt mycket avgörs av personen ifråga. Bedömningen blir individuell och på något sätt subjektiv, antingen man tycker om det eller inte. Så är det faktiskt.

Jag förstår att detta är en öm punkt hos er. Ni vill skylla på oss, men det ni angriper är socialsekreterare och deras hårda omdöme.

Anförande nr 233

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det Dikran Dison sade var intressant: att det är socialsekreterarna som avgör behoven. De är klart att vi har en individuell bedömning och att vi har stort förtroende för de professionella, men hela den här debatten handlar ju om vad som är en skälig levnadsnivå. Det handlar inte om vilken kultur som uppstår på ett visst socialkontor eller vilka bedömningar man gör av enskilda personer. Vi vet sedan lång tid att det väldigt lätt blir olika bedömningsnivåer inom äldreomsorg och inom individ- och familjeomsorg när det gäller ekonomiskt bistånd.

Från Miljöpartiets sida tycker vi att det behövs en översyn av rätten till en skälig levnadsnivå. Sveriges största kommun är väldigt stor. Det gör att kostnader för resor får ses på ett annat sätt än i många andra kommuner. Vi har i många avseenden en annan prisnivå i Stockholm. Det finns också andra faktorer, bland annat behovet av datorer som nämns i reservationen.

När det gäller SL-kortet som vi har pratat mycket om stämmer det, men det är centralt, och det handlar inte bara om dem som söker jobb. Det är där jag tycker att ni borgerliga fastnar hela tiden. Man gör en bedömning: De som jobbar, är aktivt arbetsökande eller ingår i någon jobbverksamhet eller så har behov av SL-kort. Men det finns också andra grupper som stadigvarande står utanför arbetsmarknaden och ändå har behov av SL-kort. Ska inte dessa människor ha möjlighet att förflytta sig, besöka vänner, gå på olika kulturella begivenheter, bio och allt vad det är? Behovet av en god mental hälsa minskar ju inte bara för att man står utanför arbetsmarknaden och har försörjningsstöd.

Jag har också hört här att de borgerliga säger att de vill satsa på att folk ska få jobb så att gruppen som har försörjningsstöd blir så liten som möjligt. Det är självklart, och det är alla som är här helt överens om. Men likafullt: Ulf Kristersson säger, helt rätt, att de som nu har försörjningsstöd är de som står långt från arbetsmarknaden, och de kommer också att behöva stöd under en längre tid för att komma tillbaka. Visst, så är det. Men det betyder också att behovet av en skälig levnadsnivå för de här människorna blir mycket större, eftersom de kommer att finnas i försörjningsstöd under lång tid. Just detta faktum gör att det är väldigt viktigt att vi har en skälig levnadsnivå i den här kommunen.

Jag yrkar därför bifall till reservationen i kommunstyrelsen från Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet.

Anförande nr 234

D i k r a n D i s o n (kd): Jag vill påpeka att en revidering och en översyn har skett. I översynen har man utgått ifrån socialtjänstlagen, rättspraxis och det som vi här i kommunfullmäktige har beslutat. Det gjordes alltså så sent som i höstas. Det är redan gjort, och därför tycker jag att det är ett svar på frågan.

Anförande nr 235

S t e f a n N i l s s o n (mp): Men vi tycker inte att översynen över vad som är en skälig levnadsnivå har blivit tillräckligt brett gjord. Vi tycker att det är väldigt tråkigt att ni inte vill göra en översyn.

Anförande nr 236

K a r i n R å g s j ö (v): Det var en märklig debatt. Vi pratar om olika saker, och skillnaderna är avgrundsdjupa. Jag tycker att ni var lite flummiga, minst sagt.

Till dig, Dikran, vill jag säga så här: Jag är själv socialarbetare i grunden. Det är en av mina utbildningar, och jag känner väldigt många socialarbetare i Stockholm i de 14 stadsdelarna. Det de förmedlar till mig är att de lever under en oerhörd press just när det gäller biståndsbedömning, och det gäller samtliga 14 stadsdelar. Det har blivit mycket, mycket mer restriktivt, och det handlar inte om att socialarbetarna har blivit uslare eller sämre, utan det handlar om att man lever i ett system där en väldigt, väldigt restriktiv biståndsbedömning har valts för de personer som fortfarande har försörjningsstöd.

Självklart vill hela vänstern alla ska kunna få jobba. Det är inte det diskussionen handlar om. Diskussionen handlar om vad vi gör med de familjer som fortfarande går på försörjningsstöd. Vad gör vi med de barn som känner utanförskapet? Jag vill rekommendera er en kurs, för ni verkar vara så långt ifrån de här människorna, så jag blir alldeles mörkrädd. Åk ut och prata med ungdomar och föräldrar om utsatthet och ekonomisk press, psykisk press och om hur föräldrar känner sig när de aldrig kan ge sina barn någonting! Ni sitter och småflinar här på första parkett, men gör det! Jag tror att många av er på den här sidan tror att detta aldrig skulle drabba er, men det kan det också göra. Ni kan också sitta där framför en socialarbetare en dag och försöka få exempelvis ett SL-kort. Ni kanske bor i Rågsved, och då kan det bli lite trist.

Jag tänkte förmedla ganska färsk statistik över hur det ser ut när det gäller just SL-korten, för det tycker vi är ett viktigt ämne. Beroende på var man bor kan det vara 20 procents skillnad i bedömningen om man ska få SL-kort eller inte. Detta kan väl ändå inte vara riktigt. Vad handlar det om? På Kungsholmen, där jag är nyinflyttad, får 59 procent SL-kort som begär det. Det här är statistik från december 2007. Men har man oturen att bo i till exempel Rågsved, alltså Enskede-Årsta-Vantör, då är det 39 procent som beviljas SL-kort. Det är 20 procents skillnad. Det här handlar om att man i vissa stadsdelar är så ekonomiskt pressad att man sitter och säger nej. I andra säger man kanske ja, för man har en lite bättre ekonomi.

Vi kommer att följa det här med stort intresse. Ni säger att riktlinjerna har lagts fast och så vidare. Har ni talat med någon av de grupper som vi vill ha med i referensgruppen? Det har ni inte gjort. Jag tycker att ni ska göra det! Ta kontakt med de frivilligorganisationer ni vurmar för så mycket och prata med dem! Det har vi gjort, och det är därför vi har skrivit den här motionen.

Bifall till reservationen!

Anförande nr 237

D i k r a n D i s o n (kd): Karin säger att hon känner socialarbetare och att de känner sig väldigt pressade för att det har blivit lite hårdare. Det stämmer att vi ställer krav. Vi ställer krav på dem som söker socialbidrag att de ska försöka göra något åt sin situation. Där är det en stor skillnad mellan oss och er: Vi vill inte att de ska fastna i bidragsberoendet och vara passiviserade, utan vi vill att de ska lyfta sig.

Sedan verkar det som om du tvivlar på att vi känner till socialbidragstagarnas situation. Jag vill försäkra dig om att jag känner till detta bättre än du. Jag umgås dagligen med sådana, det är både kunder och bekanta och så, så jag kan säga ärligt till dig att jag är heligt förbannad över att människors liv förstörs så där. Jag vill göra allt för att de ska bli hjälpta och kunna klara sig själva.

Anförande nr 238

K a r i n R å g s j ö (v): Vi på den här sidan är oerhört nöjda över att USK så noga följer vad som händer i de 14 stadsdelarna, för där kan man verkligen se utvecklingen. Vi kommer att kämpa för att de personer som fortfarande inte har jobb åtminstone kan få sina SL-kort. Vi kommer att kämpa för att man får en gemensam bedömning i hela staden exempelvis. Och jag tror att ni ska fundera lite på vad det innebär att vara ensam, fattig och utsatt i förort. Det är en annan femma än att sitta på Söder och kolla ut över Medis.

*§ 31 Motion om miljöanpassning av Stadshuset
Motion om kranvatten i stället för vattenflaskor vid fullmäktigesammanträden
(utl. 2008:8)*

Anförande nr 239

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande, fullmäktige! Det känns lite märkligt att gå upp i det här ärendet efter att vi har haft två väldigt stora och viktiga motioner uppe. Det här kan synas vara en inte så stor fråga. Det handlar lite om hur vi jobbar i vår vardag och hur vi jobbar och organiserar saker här i Stadshuset.

Det svar som har lämnats är i långa stycken också ett positivt svar, så jag är egentligen lite förvånad över att man inte kan bifalla motionen. Några saker finns dock fortfarande inte i Stadshuset, och man tänker inte heller pressa på för att det ska bli så.

En av de viktigaste frågorna rör energieffektiviseringen. Där säger man att det har med omförhandlingar med fastighetsvärden att göra. Energieffektiviseringarna är annars något man har fört fram som en viktig satsning för den borgerliga majoriteten på miljöområdet. Jag tycker alltså att det är lite märkligt att man inte kan bifalla kravet på att vi ska genomföra en energieffektivisering på åtminstone 2 procent per år.

När man diskuterar frågor som rör miljön blir vi från Vänsterpartiet ofta beskyllda för att vi vill styra och ställa så mycket och besluta hur alla ska ha det i sina enskilda liv. Man ska få välja själv. Därför tycker jag att det är lite konstigt att ni avvisar de förslag där vi faktiskt kan välja själva vad vi vill ha för produkter här i huset. Det rör sig om sådant som att använda ekologiska och rättvisemärkta produkter, till exempel kaffe. Det finns i sortimentet hos den man köper kaffe av, och då vore det väl jätteenkelt att bara beställa in och se till att avdelningarna använder rättvisemärkt kaffe. Det är ju inte så att man kan trycka på en knapp i dag och få rättvisemärkt kaffe och en annan för att icke rättvisemärkt om man så önskar, utan det är antingen eller. Jag tror att många avdelningar inte vet om att de faktiskt kan välja ekologiskt och rättvisemärkt kaffe. Så det vore utmärkt att vi faktiskt bestämmer detta.

Vi har lyckats till viss del. Vi har nu faktiskt fått det nya vattnet i stället för flaskvatten. Jag tror att det skulle vara en liten men ändå betydelsefull satsning om vi även såg till att detta finns på avdelningarna. Det finns nu ganska små duppeditter som man sätter på kranen som gör att man kan få kolsyrat vatten, och då behöver man inte hålla på och beställa upp backar med Ramlösa eller Loka till sina möten.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag!

Anförande nr 240

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Tack så mycket, herr ordförande! Anledningen till att bägge dessa motioner av kommunstyrelsen föreslås besvarade är att bägge motionärerna slår in öppna dörrar. Om man ska utgå från Torhild Lamos förslag till beslut ser man till exempel att det redan köps in Svanenmärkt papper till skrivarna.

Vi har en IT-samordning när det gäller papperskonsumtionen. Vi har redan skrivare med dubbelsidig utskrift. I miljöprogrammet finns mål om energieffektiviseringar. Inköp av el görs utifrån bra miljöval. När det gäller ekologisk frukt har vi antagit en upphandlingspolicy som innebär att varje avdelning själv bestämmer detta. Det är alltså inga centrala beslut. Samma sak gäller för ekologiskt och rättvisemärkt kaffe och te. Det är också beslut som ska tas utav dem som ska använda sig av detta och inte något som vi i fullmäktige ska fatta beslut om.

Kolsyreapparater finns liksom Ramlösa, så det finns valfrihet på det området också. När det gäller upphandlingen av Stadshuskällaren vet vi alla att det pågår en diskussion om det rättsliga förhållandet.

Det handlar alltså i väldigt stor utsträckning om att slå in öppna dörrar, och det är just därför, mina kära kolleger, som vi föreslår att motionen ska besvaras.

Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsen förslag till beslut.

Anförande nr 241

T o r h i l d L a m o (v): Det är bra att några av de saker som finns med i motionen redan är uppfyllda. Det är jag jätteglad för. Men då borde det vara ännu enklare att faktiskt bifalla de övriga förslag som finns. Ni säger att det är upp till varje avdelning, men visst är det väl så att vi kan fatta beslut här i fullmäktige om att vi ska använda ekologiska och rättvisemärkta varor. Det gäller inte bara kanslierna och avdelningarna, utan vi föreslår att detsamma ska gälla även för restaurangen så att vi faktiskt kan bli den framgångsstad som vi så gärna vill vara.

Anförande nr 242

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande och ledamöter! I dag är jag lycklig över att det verkar som om den motion jag lämnade in för några månader sedan – i maj 2006 – har verkat. Nu har två automater installerats i huset. Jag tackar miljöborgarrådet och ordföranden för det! Några har demonstrerat i huset, även om jag inte var med, och efteråt har de lämnat in en motion om samma sak. Ett kurdiskt ordspråk säger att myran jobbar och arbetar och gräshopporna tar. I dag vill jag säga att vatten är gott och nyttigt! Nu skålar vi!

När vi har gått ut i medierna har tanken varit att fullmäktige i Stockholm ska vara en förebild vad gäller miljö och vatten. Tanken är att man ska ändra konsumtionsmönstren i Stockholms stad, eftersom vi har resurser, kunskaper, teknologi och vatten till det. Än så länge har vi bra kranvatten. Vi borde för länge sedan ha minskat koldioxidutsläppen eftersom 18 tusen ton koldioxid släpptes ut i Stockholm 2005. Genom insatser 2008 kommer utsläppen att minska.

Den andra motionen handlar om det miljöanpassade Stadshuset – hoppas att det fortsätter! I Stockholms stad måste vi leva i symbios med det ekologiska systemet, men i dagsläget gör vi inte det. Det gäller energi, det gäller varor som kommer in i huset. Om vi vill leva i samspel med naturen – vi människor och ledamöterna här är också en del av naturen – måste vi försöka leva i ett kretsloppssamhälle. Det vatten som vi har i dag är en del av detta. Jag hoppas att vi fortsätter här i huset och blir

förebilder för hela världen och kan påverka världen, inte bara genom installationen av vattenautomaten. Tack för ordet och skål!

Anförande nr 243

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag tänkte bara försäkra Rebwar om att det inte bara är vatten det handlar om när det gäller alliansens miljöpolitik. I dag har vi till exempel haft ett seminarium där vi har presenterat sju nya fordonsgasbilm modeller. Vi tycker nämligen att det är viktigt att gasmarknaden här i Stockholm fungerar. Det kommer snart att vara ett helt annat utbud av gas för de hårt prövade fordonsgasbilisterna i Stockholmsregionen.

Inte minst handlar det om att vi ska jobba vidare mot det mål som just nu är ute på remiss i staden, det vill säga att komma ned till 3 ton koldioxidutsläpp per stockholmare. Det är ett mycket tuffare mål än vad ni i den tidigare majoriteten någonsin har haft.

Anförande nr 244

R e b w a r H a s s a n (mp): Det är sent att peka på era brister. Min motion handlar om att installera vattenautomater här i huset. Ni har gjort detta. Jag kan bara säga att det finns mycket kvar att göra. Om man tittar på det svenska samhället per capita lever vi i en linjär materialhantering här i huset. Det kommer in en massa produkter, och det finns inte tillräckligt med källsortering. Det finns inget kretsloppstänkande. Jag vill att du som borgarråd ska få en tankemodell att jobba med kretsloppet i huset. Det finns mycket kvar att göra.

Stockholms stad kan påverka andra städer i Sverige och utomlands. Vi vill att Stockholms stad och Stadshuset ska vara en del av kretsloppet, och jag hoppas att du fortsätter i enlighet med vad som står i den andra motionen också. Det finns mycket påpekat där redan.

Anförande nr 245

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n - S l o r a c h (s): Ordförande, fullmäktige! Det är stort att nu även den borgerliga sidan har fått kranvatten här i salen. De var lite sena med det. Motionen av Rebwar Hassan är därmed uppfylld. Jag hoppas att alla arbetsplatser här i huset handskas med detta på samma föredömliga sätt som vi har gjort här nere i salen. Jag är inte riktigt säker på att det är så.

Nu handlar dock motionen också om andra miljöpolitiska ärenden. Det handlar om att ha en ambition att källsortera. Miljö- och rättvisemärkta inköp ska göras. Ekologiska varor ska finnas. Pappersanvändningen ska minskas och så vidare.

I remissvaren är alla instanser positiva, och nu måste den moderatledda majoriteten här i huset visa färg! Vill ni något med ert nyväckta miljöintresse ska ni naturligtvis bifalla motionen och inte bara anse den besvarad med några idéer om vad man bör göra eller ha gjort.

Men Ulla Hamilton är tydligen nöjd. Allt är perfekt! Ingenting behöver göras mer. Men det tycker jag! Jag tycker att det behöver göras mycket mer här i huset. Vi ska vara ett föredöme här i Stadshuset i miljöarbetet, ställa krav och ha klara och fasta regler – inte vara nöjda.

Därför yrkar jag bifall till motionen och s-reservationen i kommunstyrelsen. Jag hoppas att de borgerliga partierna också ställer sig bakom den här motionen och bifaller den och inte bara anser den besvarad. Det måste finnas en högre ambitionsnivå än så om man vill tas på allvar. För ni vill väl ta miljöarbetet på allvar?

Anförande nr 246

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Eva Louise Erlandsson-Slorach! Den tradition som jag är uppfostrad med inom Moderata samlingspartiet innebär att när någon skriver en motion där man slår in öppna dörrar anses den besvarad och inte bifallen. Eftersom båda dessa motioner slår in öppna dörrar har vi alltså ansett dem besvarade. Det har ingenting med våra miljöambitioner att göra, eftersom många av de saker som föreslås i motionerna, framför allt i Lamos motion, är sådant som vi redan hanterar i det miljöprogram som vi fattade beslut om i fullmäktige innan jul och som gäller till och med 2011. Där finns det många tydliga mål på detta område.

Anförande nr 247

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n - S l o r a c h (s): Dörren står på glänt, men den är inte helt öppen. Det är det vi vänder oss emot. Varför bifaller du inte motionen om du nu tycker att allt är så bra? En ambition kan man väl alltid ha, eller är du alltid så där väldigt nöjd med allting? Jag tycker inte att du ska vara det, utan jag tycker att du ska ha lite fler ambitioner. Bifall motionen så kan vi kämpa tillsammans för en ännu bättre miljö här i Stadshuset!

Anförande nr 248

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande, fullmäktige! Jag är ledsen över att dra ut på det här, men jag måste ändå göra det när borgarrådet säger att allt redan finns.

Några saker har genomförts av det som finns föreslaget i motionen, men inte allt. Det finns fortfarande mycket att göra när det gäller energieffektiviseringen. Det finns en rad bra förslag, till exempel att man har börjat införa sensorbelysning, men det finns även en massa ställen där man inte har infört sensorer som skulle kunna leda till en minskad energianvändning. Det finns alltså fortfarande en massa saker som man skulle kunna göra.

Källsortering är samma problem. Det finns källsortering på ett ställe i huset men inte på de enskilda kanslierna och avdelningarna. Det finns fortfarande, vilket också är beskrivet i svaret, en rad enskilda skrivare där man inte kan skriva ut dubbelsidigt, och även om man har installerat skrivare med dubbelsidig utskrift så finns det inget program för hur man ska få ned allt pappersutskrivande. Det finns fortfarande ingen policy kring att man ska använda kranvatten och ekologiska och rättvisemärkta produkter, så visst finns det saker kvar att göra!